

BETÆNKNING
VEDRØRENDE
SØMANDSSKAT

~~Justiteministeriets
Bibliotek
nr. 74-9~~

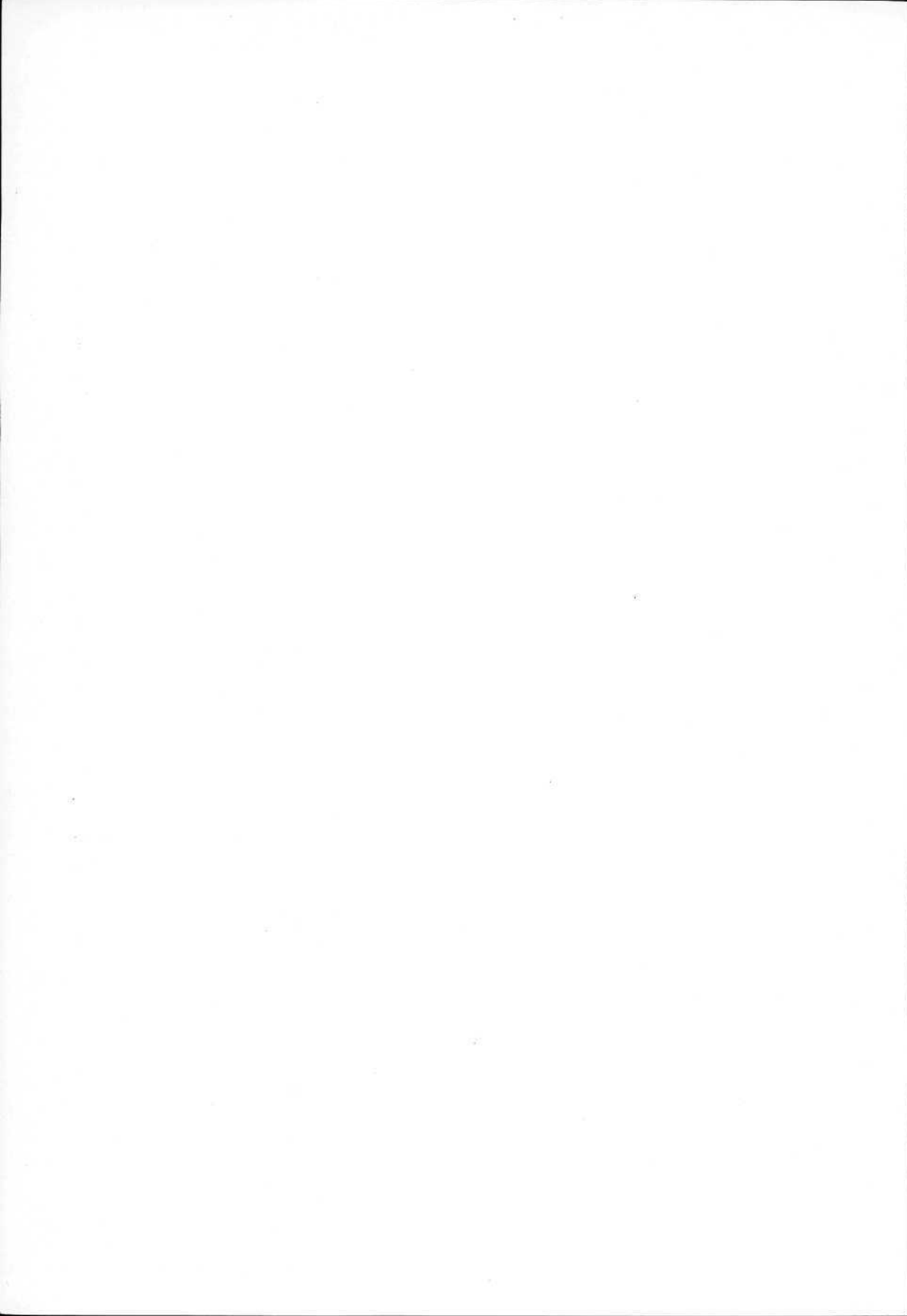
BETÆNKNING NR. 183

1957

33.83/35 ex. 3

INDHOLDSFORTEGNELSE

	side
I. Kommissorium og indledning	5
II. Nordisk Råds henstillinger og de søfarendes henvendelser	6
III. De søfarendes begrundelse for indførelse af en skattemæssig særordning for sømænd	8
IV. Beskatningen af sømænd efter de gældende regler	10
A. Den subjektive skattepligt	10
B. Opgørelsen af den skattepligtige indkomst	11
C. Skatteligningen, skatteberegningen og skatteopkrævningen	13
V. Udviklingen i Norge, Sverige og Finland	17
1. Norge	17
2. Sverige	23
3. Finland	25
VI. Udvalgets indstilling	26
1. Indledende bemærkninger	26
2. Skibe under sømandsskatteordningen	27
3. Personer under sømandsskatteordningen	30
4. Indtægten ombord	32
5. Fradrag i indtægten ombord	33
6. Sømandsskattens beregning	36
7. Fremgangsmåden ved udstedelse af sømandsskattekort og ved sømandsskattens tilbageholdelse og afregning	38
8. Sømandsskattens indpasning i den almindelige skattelovgivning	41
9. Sømandsskatteordningens administration	47
10. Fællesskandinaviske sømandsskattespørgsmål	48
11. Kommunernes andel i sømandsskatten	49
VII. Lovforslag med bemærkninger	51
VIII. Bilagsmateriale	79

I.

Kommissorium og indledning.

Udvalget er nedsat den 21. januar 1956 af finansministeren med den opgave »at undersøge de praktiske muligheder for i Danmark at indføre en særlig sømandsskat, samt hvilke ændringer en sådan beskatning vil kræve i de gældende lovregler«.

Udvalget fik følgende sammensætning:
Departementschef i Skattedepartementet *H. P. Gøtrik*, formand,
ligningschef i Statens ligningsdirektorat *A. Begtrup*,
kontorchef i Skattedepartementet *P. Herler*,
ekspeditionssekretær i Handelsministeriet *E. Lysgaard*,
vicedirektør i Direktoratet for Københavns skattevæsen *O. Maagaard* og
kontorchef i Indenrigsministeriet *Å. Rangel-Nielsen*.

Til sekretær for udvalget beskikkedes sekretær i Skattedepartementet *H. V. Mørk*.

Fra den 20. august 1957 har kontorchef i Handelsministeriet *J. Christiansen* deltaget i udvalgets møder i stedet for ekspeditionssekretær *Lysgaard*, der har været sygemeldt.

Udvalget har holdt i alt 20 møder. Til undersøgelse af særlige spørgsmål har der været nedsat et underudvalg bestående af ligningschef *A. Begtrup*, kontorchef *P. Herler* og kontorchef *Å. Rangel-Nielsen* samt sekretæren. Dette underudvalg har holdt i alt 9

møder. Endvidere har udvalget modtaget bistand fra direktoratet for Københavns skattevæsen samt Københavns statistiske kontor i forbindelse med foretagelsen af en statistisk undersøgelse. Udvalget har givet repræsentanter for de søfarendes faglige organisationer og organisationer af skibsredere adgang til at gøre sig bekendt med udvalgets overvejelser og til at udtale sig om det udarbejdede udkast til lovforslag. Udvalget har haft tilsvarende kontakt med repræsentanter for de kommunale organisationer.

Udvalget har under sit arbejde været i forbindelse med de udvalg, der i Sverige og Finland har beskæftiget sig med sømandsbeskatning, og som led heri har der været afholdt fællesmøder, hvor problemer af felleskarakter har været drøftet, ligesom arbejdsmateriale er blevet udvekslet mellem udvalgene. I fællesmøderne har også norske sømandsskattesagkyndige deltaget, og man har også herudover fra norsk side modtaget bistand med hensyn til oplysning om de i Norge gældende regler og indhøstede erfaringer.

Det må endelig nævnes, at regeringen i sin den 29. maj 1957 i folketinget fremsatte programudtalelse gav udtryk for, at skat ved kilden snarest skulle gennemføres for de søfarende.

Udvalgets medlemmer har alle tilsluttet sig det i betænkningen indeholdte forslag.

København, den 18. oktober 1957.

A. Begtrup.

J. Christiansen.

Hans P. Gøtrik.

Formand.

Herler.

Otto Maagaard.

Rangel-Nielsen.

H. V. Mørk.

II.

Nordisk Råds henstillinger og de søfarendes henvendelser.

Spørgsmålet om indførelse af en særlig skatteordning for søfolk har forud for udvalgets nedsættelse været rejst ved flere lejligheder. Således har Nordisk Råd behandlet problemet adskillige gange, mest udførligt på 2. session i Oslo i august 1954. Under denne var spørgsmålet drøftet af udvalget angående nordiske statsborgeres retsstilling i et andet nordisk land. For udvalget forelå der redegørelse, dels for den i Norge gældende ordning, dels for et ikke gennemført svensk forslag fra 1949. Det var videre oplyst, at spørgsmålet efter drøftelse i den svenske rigsdag i 1953 skulle undersøges påny, idet der dog også var forslag om at overveje at tage skridt til at indgå en konvention mellem de nordiske lande om beskatningen af søfolk under hensyn til, at spørgsmålet ikke egnede sig til løsning af landene hver for sig. Udvalget foreslog, at rådet skulle vedtage følgende rekommandation: »Regeringarna rekommenderas att till övervägande upptaga frågan om ingående av en konvention om införande av en definitiv sjömannsskatt för sjöfolk i de nordiska länderna«.

Dette forslag blev behandlet af rådets juridiske udvalg, der, selv om det på grundlag af yderligere tilvejebragte oplysninger var klar over, at regeringerne ved deres overvejelse af spørgsmålet særligt ville have opmærksomheden henledt på det norske system, fordi det var gennemprøvet, ikke ville gøre forsøg på at fastsætte så snævre grænser for regeringernes overvejelser ved at give bestemte retningslinjer for det grundlag, hvorpå den foreslåede konvention burde bygges op. Udvalgets forslag blev derfor: »Rådet anbefaler regeringerne at tage op til overvejelse spørgsmålet om at indgå en konvention om fælles regler for skattens beregning og opkrævning hos sømænd«.

Under det juridiske udvalgs forelæggelse af sagen for rådet var folketingsmand *Holger Eriksen* ordfører. Han udtalte, at der næppe

kunne være tvivl om det hensigtsmæssige i at søge sømandsbeskatningen i de nordiske lande gjort så ensartet som muligt. På den anden side var skatternes størrelse i de enkelte lande afhængige af en række fra land til land forskellige forhold, med hensyn til hvilke der næppe kunne skabes ensartethed. Dette forelå der imidlertid mulighed for med hensyn til skattens beregning og inddrivelse for sømænd. Herved ville man dels få sikkerhed mod dobbeltbeskatning, dels større mulighed for at hindre, at nogen unddrog sig deres skattemæssige forpligtelser. Formanden nævnte det særlige spørgsmål om den danske såkaldte »skattefradragret«, hvis hovedprincip han redegjorde for. Han anførte videre, at det i Danmark var et stærkt diskuteret spørgsmål, om skattefradragretten skulle bevares eller ophæves, samt at han måtte gøre opmærksom på, at hvis regeringsovervejelser efter vedtagelse af den foreslåede rekommandation skulle føre til, at skattefradragretten for sømænd måtte ophæves, ville de danske repræsentanter for de partier, der principielt ønsker skattefradragretten bevaret, have fastslået, at de ved at tiltræde udvalgets forslag ikke på forhånd havde forpligtet sig til at opgive skattefradragretten i den foreliggende sag. Ordførerens bemærkninger om skattefradragretten blev understreget i en udtalelse af fhv. minister *Ole Bjørn Kraft*. Rådet vedtog herefter indstillingen med 43 stemmer.

Under et møde i Oslo den 17. august 1954 vedtog repræsentanter for regeringerne i de lande, der var repræsenteret i Nordisk Råd, at Sverige skulle være koordinerende land i spørgsmålet om sømandsskat. På rådets 3. session i Stockholm i januar-februar 1955 forelå der foruden meddelelser fra de respektive lande en udtalelse af 15. november 1954 fra en sømandskonference, som den nordiske transportarbejderkonføderation havde indbudt til i København. Under konferencen, hvori der deltog repræsentanter for officers-

og mandskabsorganisationerne i Danmark, Finland, Norge og Sverige vedtoges en resolution, hvori det hed, at man havde diskuteret spørgsmålet om indførelse af en særlig sømandsskat og med tilfredshed bemærket Nordisk Råds rekommandation om sagen. Konferencen anså det for en retfærdighedsforanstaltning, at sømændenes beskatningsforhold, på grund af de særlige vilkår, hvorunder sømændene udøver deres erhverv, ordnedes på en anden måde end for andre borgere og udtrykte håb om en snarlig løsning af spørgsmålet.

På Nordisk Råds 4. session i København i januar-februar 1956 forelå der bl. a. en af det danske finansministerium udarbejdet redegørelse vedrørende de i Danmark gældende regler om søfolks beskatning. Denne indholdt tillige en kortfattet opstilling over de vanskeligheder, der ville opstå, såfremt der i Danmark indførtes et system svarende til det norske. Juridisk udvalg udtalte ved denne lejlighed, at der ikke med den på 2. session vedtagne rekommandation var taget stilling til, hvorvidt en særlig sømandsskat efter ensartede principper i alle de nordiske lande burde grundes på den norske lov, der indeholder en definitiv kildebeskatning, men fandt det dog naturligt, at man foreløbigt havde taget sit udgangspunkt i den i Norge efter det oplyste tilfredsstillende virkende ordning. Udvalget konkluderede i en indstilling om, at rådet skulle tage de foreliggende meddelelser til efterretning og afvente nye meddelelser til dets næste session. Dette vedtog rådet.

Til Nordisk Råds 5. session i Helsingfors i februar 1957 har der bl. a. fra dansk side været fremsendt meddelelse om, at udvalgets arbejde var i gang. Spørgsmålet om en særlig sømandsskatteordning blev ikke i øvrigt drøftet på sessionen.

Her i landet har spørgsmålet om særordninger for de søfarende også været fremdraget flere gange. Repræsentanter for samtlige søfarendes organisationer rettede således i en skrivelse af 23. november 1948 henvendelse til finansministeren om, at søfolk måtte blive fritaget for beskatning af værdien af kost og logi ombord samt for at medregne modtagene kompensation for mistede fridage og ferie ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. For så vidt angår spørgsmålet om

den skattemæssige behandling af værdien af fri kost og logi henvistes til de herom i Norge gældende regler.

I en skrivelse af 20. november 1950 rettede Søfyrbødernes forbund i Danmark en henvendelse til finansministeriet om ændring af beskatningen af søfolk, således at der indførtes en ordning med en definitiv kildeskat i lighed med den norske. Såfremt vanskelighederne ved etablering af en sådan ordning mod forventning måtte være uovervindelige, måtte man i hvert fald inddrage alle de ombord på danske skibe tjenstgørende udlændinge under beskatning. Desuden måtte der drages omsorg for undgåelse af dobbeltbeskatning af danske søfolk med tjeneste på udenlandske skibe.

De nævnte henvendelser blev gjort til genstand for undersøgelse i finansministeriet, hvor de indgik i overvejelserne i forbindelse med arbejdet med ændring af den gældende indkomst- og formueskatte Lovgivning samt med forslaget om eventuel ændring i hele oppebørselssystemet ved indførelse af en særlig lov om skatteopkrævningen.

Spørgsmålet om en ændring af den bestående ordning har videre været rejst af Søfartens Fællesråd, hvori dels samtlige de søfarendes organisationer, dels rederierne, dels endelig ministeriet for handel, industri og søfart er repræsenteret. Dette skete ved en skrivelse af 21. oktober 1952 til det sidstnævnte ministerium, hvori man konkluderede i en indstilling om nedsættelse af en kommission til undersøgelse af sagen. Et medlem af rådet kunne ikke tiltræde indstillingen, men ønskede sagen udskudt, indtil rederierne havde haft lejlighed til nærmere at overveje spørgsmålet. Rådets indstilling blev af ministeriet for handel, industri og søfart videregivet til finansministeriet med anbefaling.

Endvidere har De samvirkende Fagforbund ved flere lejligheder støttet de fremsatte ønsker om en reform af beskatningsreglerne for søfolk, hvortil kommer, at der forud for udvalgets nedsættelse har fundet en forhandling sted i finansministeriet med repræsentanter for de søfarendes organisationer.

Endelig har de nævnte organisationer den 7. november 1956 henvendt sig til regering og folketing med opfordring til at søge de søfarendes skattemæssige problemer klarlagt. Denne henvendelse har Dansk Dampskibsrederiforening i princippet givet sin støtte.

III.

De søfarendes begrundelse for indførelse af en skattemæssig særordning for sømand.

De forskellige forhold, som de søfarende i tidens løb har anført som motivering for en særlig sømandsskatteordning, berører meget naturligt i første række kun de spørgsmål, som har direkte interesse for dem. Man er derimod kun i ringe omfang kommet ind på de problemer, der vedrører mulighederne for at indpasse en sådan særordning i det her i landet gældende almindelige beskatningssystem, særordningens eventuelle administration, herunder forholdene mellem stat og kommune, samt de eventuelle krav, der som en konsekvens af en særlig sømandsskatteordning måtte blive rejst af andre grupper af borgere.

I de fremsatte henvendelser har de søfarende betonet, at de ikke har noget ønske om ikke at være skattepligtige på lige fod med andre borgere. Derimod har de anført, at de på forskellige punkter må finde de gældende regler om skattepligt urimelige. Blandt andet har man peget på, at danske gifte søfolk praktisk taget altid beskattes både til staten og kommunen, mens de ugifte ofte ikke ansættes til statskat, og at udlændinge ombord på danske skibe i reglen slet ikke skatteansættes.

Der har også været fremsat ønske om, at en række af de ydelser, som de søfarende modtager, og som efter de gældende regler skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, fritages for indkomstbeskatning. Her har man især vendt sig imod, at værdien af fri kost og logi ombord beskattes, idet man gør gældende, at i hvert fald de gifte søfarende, som må opretholde husholdning i land, ikke har nogen reel økonomisk fordel af at få kost og logi ombord. Endvidere har man henvist til, at værdien af fri kost og logi ikke beskattes efter den norske sømandsskatteordning.

Man har dernæst slået til lyd for, at den kontante godtgørelse til de søfarende for mistede fri- og feriedage ikke burde være skattepligtig med den begrundelse, at det udelukkende skyldes skibsfartens særlige vilkår, at de søfarende ikke kan få den frihed og ferie, der tilkommer dem, men må affinde sig med et kontant beløb. Tillige anfører man, at de modtagne godtgørelser, når den søfarende ikke kan få frihed til at rejse hjem til familien, ofte anvendes til at dække udgifterne ved at lade familien rejse ud til ham.

Endelig har der også været fremsat ønske om, at en række særlige tillæg, som efter de gældende overenskomster ydes udover den tarifmæssige lønning, gøres skattefri. Det gælder således det særlige Amerikatillæg, som ydes ved visse farter på amerikanske havne, og som blev indført i forbindelse med kronedevalueringen i 1949 for at skadesløsholde de søfarende for deres merudgifter som følge af det forringede bytteforhold mellem kroner og dollars. Det gælder endvidere det afsavnstillæg af 1956, der siden 1. april 1956 har været ydet i stedet for det da bortfaldne ikke skattepligtige krigstillæg, samt et særligt 10 pct.s tillæg til den tarifmæssige lønning ved sejlads udenfor Danmark i mere end 4 måneder.

Det skal endnu nævnes, at de søfarende finder, at en række af de fradrag, som for tiden ydes, er for små, og er utilfredse med, at en række udgifter, som man vil hævde har nær tilknytning til erhvervet, slet ikke kan fradrages i den skattepligtige indkomst. Man er således utilfreds med, at skattemyndighederne kun vil indrømme et fradrag på halvdelen af Amerikatillægget og ikke vil anerkende fradrag for udgifter til brevpapir, porto, telefon og telegrammer, eller for udgifter ved egne rejser til og fra skib, ferie

eller anden frihed eller ved pårørendes besøgsrejser.

Også den gældende ordning for opkrævningen og inddrivelsen af skatterne er genstand for kritik. Man har navnlig fremhævet, at det for tiden er næsten umuligt at komme a jour med skattebetalingen, når den har været afbrudt på grund af længere tids arbejdsløshed. Navnlig for de grupper blandt de søfarende, der har en betydelig arbejdsløshedsrisiko vil det derfor være en betryggelse, at skatten betales samtidig med indtægtens erhvervelse. Herved vil man yderligere undgå, både at skattemyndighederne spilder tid og kræfter på at søge gamle restancer afviklet, og at de søfarende føler sig fristet til hyppigt at skifte hyre for at unddrage sig løntilbageholdelse. De søfarende har dog udtrykkeligt fremhævet, at de ikke vil anse en sømandsbeskatning, der blot indeholder en reform af skatteopkrævningen, for tilfredsstillende, men at en sådan ordning også på andre punkter må imødekomme deres interesser.

Som en mere almen begrundelse for ønsket om en sømandsskatteordning svarende

til den norske fremhæver de søfarende, at de lever under forhold, der ikke lader sig sammenligne med vilkårene på land. De er således ofte i lange perioder — undertiden op til flere år ad gangen — adskilt fra deres familier og må i den tid leve i trange omgivelser ombord på skibene med hårdt og opslidende arbejde til alle døgnets tider under de mest forskelligartede klimatiske forhold og med få og utilstrækkelige hvileperioder. De er afskåret fra at nyde de goder, som tilværelsen i land byder på, og de må på lige fod med andre skatteydere deltage i udgifterne til veje, sygehuse m. v., uanset at de er afskåret fra at nyde godt af disse samfundsgoder i samme udstrækning som de hjemmenværende. De søfarende finder det rimeligt, at indtægter, der indtjenes under lige forhold, beskattes efter ensartede regler uden hensyn til størrelsen af skatterne i den kommune, hvori den søfarende ansættes, og de har rettet kritik mod, at skatteansættelsen for deres vedkommende hyppigt finder sted i en kommune, til hvilken de ingen særlig tilknytning har.

IV.

Beskatningen af sømænd efter de gældende regler.

I det følgende skal der gives en kort oversigt over, i hvilket omfang sømænd efter de gældende regler bliver skattepligtige her i landet, undergivet »subjektiv skattepligt«, nedenfor under A, og over de regler, der gælder for opgørelsen af den skattepligtige indkomst, nedenfor under B.

Med hensyn til fremgangsmåden ved skatteligningen, skatteberegningen og skattens opkrævning gælder der i princippet ikke særlige regler for sømændene, og der skal derfor gives en oversigt over de på disse områder gældende almindelige regler, nedenfor under C.

A. Den subjektive skattepligt.

Reglerne om skattepligt til staten findes i § 2, nr. i, jfr. § 10, i lov nr. 149 af 10. april 1922 om indkomst- og formueskat til staten (statsskatteloven). Det hedder heri, at skattepligten påhviler enhver person, der er bosat her i landet, eller som uden at have fast bopæl gør tjeneste om bord på skibe, der har hjemsted her, og som stadig befinder sig i havne her i landet eller på rejser mellem sådanne, eller som sejler i rutefart mellem havne her i landet og i udlandet.

Efter bestemmelsens formulering er nationaliteten uden betydning for skattepligten. Også udlændinge vil derfor være skattepligtige til den danske stat, såfremt de er bosat her i landet eller uden at have fast bopæl her eller i udlandet, under de nedenfor angivne forudsætninger gør tjeneste på skibe, der har hjemsted her.

Som hovedregel kan det siges, at skattepligten påhviler enhver, der ved bolig i egen ejendom, lejer af lejlighed eller på anden måde har tilkendegivet sin tilknyt-

ning til landet. Gifte søfolk vil som alt-overvejende hovedregel blive anset for bosatte det sted her i landet, hvor familien, hustru og evt. hjemmевærende børn, har deres hjem. Om ugifte søfolk kan anses for bosatte her i landet, må i princippet afgøres på samme måde som med hensyn til gifte. Har de imidlertid hverken egentlig selvstændig bolig eller dog værelse her i landet udelukkende til rådighed for dem, vil selve den omstændighed, at de dog under ferier, arbejdsløshedsperioder eller lignende rent faktisk vender tilbage til samme sted hos familie, hvor de sædvanligt får stillet et værelse til rådighed eller har ejendele opbevaret, ikke medføre skattepligt på grund af bopæl her i landet. Ugifte udlændinge vil efter sagens natur kun yderst sjældent kunne antages at være bosat her i landet.

Må en person herefter anses for bosat her i landet, opstår ingen yderligere problemer. Selv hvor dette ikke er tilfældet, er det ikke udelukket, at en sømand alligevel kan blive skattepligtig til staten, når han gør tjeneste på dansk skib.

Ordene »uden at have fast bopæl« forudsætter imidlertid, at den pågældende ikke har fast bopæl nogetsteds, være sig her i landet eller i udlandet. Har han sådan bopæl et eller andet sted, bliver det uden betydning, om han gør tjeneste på her hjemmehørende skibe. For at et skib kan anses for at have hjemsted her, må det være registreret her i landet. I praksis findes der dog eksempler på, at et skib under særlige omstændigheder er anset for at have hjemsted her i landet, uanset at det har været registreret i et andet land. Endelig må det kræves, at skibets fart skal være af den i loven angivne art. Der er her tale om havnefart, indenrigsfart og sådan fart mellem havne her i landet og udlandet, som kan karakteriseres som rute-

fast. Hertil henregnes ikke blot sådanne ruter, som med daglige eller næsten daglige intervaller drives mellem en bestemt havn her i landet og en tilsvarende havn i udlandet, men også fart på ruter, der vel ikke følger en helt fastliggende fartplan, men som besejles efter en i det store og hele ganske regelmæssig turnus. Her kan eksempelvis nævnes Østasiatisk Kompagnis ruter på Det fjerne Østen.

Skatteansættelserne omfatter ifølge statskattelovens § 35 enhver, som skattepligten påhviler ved den pågældende skattepligtsperiodes begyndelse, henholdsvis den i april for første skattehalvår og den i oktober for andet skattehalvårs vedkommende. Er en person herefter bosat her i landet på de nævnte tidspunkter, eller tjenstgør han da — uden at have bopæl — om bord på et her hjemmehørende skib i en af de nævnte farter, vedvarer skattepligten skatteåret ud, uanset om han i årets løb f. eks. afmønstrer og tager bopæl i udlandet. Dør en skattepligtig person, bortfalder skattepligten dog med udløbet af det skattehalvår, hvori dødsfaldet er indtruffet.

Reglerne om skattepligt til kommunen findes i § i i lov nr. 28 af 18. februar 1937 vedrørende personlig skat til kommunen (kommuneskatteloven), hvori det fastsættes at enhver, der for sig eller sin husstand har fast ophold i en kommune her i landet, er pligtig at svare personlig skat til denne som opholdskommune. I tilknytning til denne regel — hovedreglen — bestemmes det i paragraffens stk. 3, at personer, (der stadig skifter opholdssted, eller) som gør tjeneste om bord på skibe, der har hjemsted i landet, såfremt de ikke på sædvanlig måde ansættes til skat til nogen anden kommune her i landet som opholdskommune, kan ansættes til skat til den kommune, der nærmest må betragtes som deres hjemstedskommune. I tvivlstilfælde træffer indenrigsministeren den endelige afgørelse. Denne bestemmelse fortolkes med støtte i forarbejderne til loven i praksis således, at det er en yderligere betingelse for skatteansættelse, at den pågældende, uanset at han ikke har bopæl her i landet, dog har en sådan tilknytning til det danske samfund, (d. v. s. til en eller anden dansk kommune), at det må antages, at han vil slå sig ned her i landet, når han til sin tid

ophører med at gøre tjeneste om bord. Som følge heraf vil de fleste udlændinge ikke blive anset for kommuneskattepligtige, selv om deres statsborgerlige tilknytning ikke i sig selv er noget eneafgørende kriterium. Det bemærkes, at personer hjemmehørende på Grønland ikke i denne forbindelse anses for at have tilknytning til en kommune her i landet. Søfolk med egentlig bopæl i udlandet — også danske statsborgere der har etableret sådan bopæl — vil efter praksis aldrig blive anset for kommuneskattepligtige.

Den afgørende forskel mellem de to loves regler ligger i, at der ikke i henseende til kommuneskattepligt stilles krav om, at skibet skal gå i nogen bestemt fart. Kommuneskattepligt kan derfor også, såfremt de øvrige betingelser herfor er opfyldt, påhvile den, der gør tjeneste om bord på skibe, der vel er hjemmehørende her, men som måske ikke har anløbet dansk havn i årevis. Kan en person efter det foregående ansættes til skat, og kan ingen anden kommune komme i betragtning som egentlig hjemstedskommune, sker ansættelse normalt i den kommune, hvor skibet er registreret.

En engang etableret skattepligt til kommunen vedvarer i reglen skatteåret ud, dog at der ved dødsfald gælder samme regler som med hensyn til skattepligten til staten.

B. Opgørelse af den skattepligtige indkomst.

Der gælder ingen særregler for søfolk vedrørende deres pligt til at selvangive deres indkomst og ej heller for principperne i indkomstopgørelsen. Herefter skal søfolk, bortset fra de ganske få bogførings- eller regnskabspligtige, indsende selvangivelse inden udgangen af januar måned vedrørende deres indtægt i det forrige kalenderår.

Ved opgørelsen af deres indtægt fra tjeneste om bord skal de medregne alt, hvad de har modtaget i penge eller penges værdi for arbejde, tjeneste eller bistandsydelse af en hvilken som helst art. En udtømmende redegørelse for de forskellige indtægtsdele lader sig ikke give. Blandt de hyppigst forekommende kontante indtægter er lønning (løn, grundhyre, hyre), dyrtidstillæg, overtidsbetaling eller særlige tillæg

for afsavn heraf, fartstillæg, tanktillæg, det særlige afsavnstillæg af 1956, der fra 1. april 1956 har afløst det tidligere krigstillæg, anciennitetstillæg, vederlag for forkort sejlads, feriegodtgørelse og sygepenge. De nævnte lønningsdele er fuldt ud skattepligtige, og det samme gælder en række særtillæg, som er specielle for forskellige grupper af søfolk. Hertil hører også indtægter, der som kaplak, gratialer og tantiemer undertiden ikke kan betragtes som rene arbejdsvederlag, og som ikke motiverer indrømmelse af særlige fradrag i indkomsten.

En række andre kontante lønningsdele skal ligeledes medregnes ved indkomstopgørelsen, men kan dog helt eller delvis modsvares af forskellige fradrag. Som eksempel på ydelser, hvori der tillades visse fradrag, kan nævnes det særlige tidligere omtalte Amerikatillæg. Andre eksempler er smudstillæg, vederlag for arbejde ved skibes bunkerkul og olie- og vandtanke, forskellige vagtillæg, tømmermændenes værktøjspenge, kostpenge, hvor der ikke ydes fri kost om bord, uniformstilskud og erstatning for manglende levering af køjetøj. De hertil hørende fradragsregler vil senere blive omtalt.

Endelig modtager søfolk i reglen en vis del af deres vederlag i form af naturalydelser som fri kost og logi om bord eller for eksempel fri uniform. Naturalydelser er skattepligtig indkomst på samme måde som kontante indtægter, idet ligningsrådet forud for hvert skatteår fastsætter værdien af disse til bestemte for hele landet ensartede beløb. Det er en udbredt opfattelse, at søfolk beskattes af værdien af frit logi om bord. Denne opfattelse er imidlertid ikke rigtig, idet ligningsrådet ikke antager, at der ved anvisning af logi om bord i almindelighed tilfalder de søfarende nogen besparelse på udgiften til bolig i land. Værdien af fri kost ansættes for skatteårene 1956-57 og 1957-58 til følgende beløb pr. dag:

For skibsførere, maskinchefer og hermed ligestillede overstyrmand 4,75 kr.

for andre officerer	{ skatteydere, der under deres fravær opretholder husholdning i hjemmet for deres husstand	4,25 -
		andre skatteydere

for mand- skab i øvrigt	{ res fravær opretholder husholdning i hjemmet for deres husstand	3,25 kr.
		andre skatteydere

Værdien af fri uniform ansættes til 100 kr. årligt.

De i det foregående nævnte indtægter vil alle være at medregne ved opgørelsen af den skattepligtige indtægt for det år, hvori de er fortjent, uden hensyn til om de måtte være udbetalt. Således skal feriepenge for 1956 medregnes i indtægten for dette år, uanset at de først udbetales umiddelbart forud for afholdelsen af ferie i ferieåret 1957. For det tilfælde, at det måtte vise sig umuligt at give søfolk den ferie, der tilkommer dem, eller de ikke har haft mulighed for at få deres lov- eller overenskomstmæssige fridage, vederlægges de undertiden kontant af deres arbejdsgiver for afsavnet heraf. Disse særlige vederlag er søfolk først pligtige at medregne som skattepligtig indkomst, når de er endeligt erhvervede, idet de pågældende i længere tid — indtil 2 år — er uden indflydelse på, om der i stedet for gives dem ferie eller frihed med løn.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan søfolk ligesom andre skatteydere fratække de udgifter, som de har måttet afholde for at sikre, erhverve eller vedligeholde indtægten. Da deres indtægter for den altovervejende dels vedkommende må henregnes i lønindtægt, vil reglerne om det såkaldte lønmodtagerfradrag i den forbindelse have langt den største praktiske betydning.

Reglerne herom findes nu i § 23 i lovbekendtgørelse nr. 340 af 19. december 1956. I lønindtægt (herunder værdi af frit ophold og andre goder, som den skattepligtige modtager i kraft af arbejdsforholdet) kan der herefter ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst fradrages et fast beløb af 400 kr. årlig, dog højst 10 pct. af lønindtægten, i anledning af udgifter i forbindelse med udførelsen af det indtægtsgivende arbejde. Fradrag herudover kan kun godkendes, såfremt den skattepligtige dokumenterer, at han har haft fradragsberettigede udgifter, der overstiger den nævnte grænse. Hvor

ligningsrådet for visse arter af udgifter godkender fradrag i indkomsten med bestemte beløb eller efter bestemte satser uden dokumentation i det enkelte tilfælde, kan den skattepligtige, der godtgør, at han har udgifter af den pågældende art, kræve sådanne fradrag taget i betragtning ved afgørelsen af, om hans samlede fradragsberettigede udgifter overstiger den fornævnte grænse.

Om udgifter til befording hedder det videre, at de kun kan betragtes som fradragsberettigede, for så vidt de er nødvendiggjort ved skiftende arbejdssted eller flere samtidige arbejdssteder. Ved opgørelsen af lønindtægten og det nævnte faste fradrag skal fremdeles beløb, der af en arbejdsgiver udbetales som godtgørelse for udgifter, der påføres den skattepligtige som følge af arbejdet, tages i betragtning. Dette gælder dog ikke visse diæter udbetalt under udførelsen af offentlige hverv og ej heller beløb, der er godtgørelse efter regning for udgifter til rejse og fortæring i det omfang, hvori de er medgået til dækning af den skattepligtiges merudgifter ved den pågældendes rejse m. v.

Uden særlig dokumentation ydes der for tiden efter særlige satser fradrag i en række tilfælde. I Amerikatillæg indrømmes der således et fradrag på halvdelen af tillægget. I smudstillæg indrømmes der ligeledes et fradrag på halvdelen af tillægget, dog maksimalt 200 kr. pr. år. I modtagne kostpenge tillades fradraget et beløb svarende til forskellen mellem det modtagne beløb og det beløb, der efter ligningsrådets bestemmelse skal føres til indtægt for værdi af fri kost om bord. Den, der skal holde sig selv med uniform, indrømmes der, hvad enten han modtager tilskud hertil eller ej, et fradrag svarende til den merudgift, uniformspligten må antages at påføre ham. For tiden andrager fradraget for skibsførere, styrmænd og maskinmestre i handelsflåden 200 kr. pr. år. Ud fra lignende synspunkter ydes der skibsførere, styrmænd og matroser i handelsflåden fradrag for særlig beklædning, herunder søudstyr, på 200 kr. pr. år. Såfremt søfyrbøderne ikke i medfør af de i det foregående nævnte bestemmelser har fået fradrag for udgifter ved smudsigt arbejde, indrømmes der dem et generelt fradrag herfor på 200 kr. årligt. I modtagne værktøjspenge kan fra-

drages værktøjsudgifter i det omfang, der faktisk er afholdt udgifter til vedligeholdelse og erstatningsanskaffelser af værktøj. Udgifter til nyanskaffelser kan derimod ikke fradrages. I modtagen erstatning for manglende køjetøj kan fradrages udgifter til sådant tøj. Det gælder om samtlige de nævnte fradrag, at de ikke kan ydes ved siden af det faste fradrag, men alene som alternativ til dette.

I de tilfælde, hvor der ved forlis, havari, ildløs el. lign. ydes de søfarende erstatning for mistede effekter, er denne næppe skattepligtig indkomst. Hævder en sømand, at han ikke ved erstatningen har fået fuld dækning for lidte tab, og derfor påstår det udækkede tab fratrukket ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, tages en sådan påstand på den anden side i reglen ikke til følge.

C. Skatteligningen, skatteberegningen og skatteopkrævningen.

Efter gennemgang af selvangivelserne får sømændene, som andre skatteydere, såfremt deres selvangivelse ikke kan tages til følge, meddelelse herom fra ligningsmyndighederne som led i disses arbejde med den foreløbige skatteansættelse. Såfremt han ikke vil af finde sig med ligningsmyndighedens ansættelse, kan han indgive skriftlig klage til vedkommende skatteråd inden 1. maj. Skatterådet behandler indkomne klager, men har også pligt til af egen drift at foretage undersøgelse af rigtigheden af den foreløbige ansættelse og herunder enten ved indkaldelse til personligt møde eller gennem korrespondance at træde i forbindelse med den pågældende skatteyder. Skatterådets ansættelse kan senere indbringes for Landsskatteretten, eventuelt de ordinære domstole.

I selve de ansættelser, som skattemyndighederne foretager, skal der undertiden foretages visse nedslag. Dette gælder således med hensyn til invalide- og folkepensionister samt alle andre skatteydere over 65 år, hvis indtægter ikke overstiger visse maksimumsbeløb. Nedslaget størrelse er afhængigt af indkomsten og af den pågældendes forsørgerforhold. Endvidere kan de skattelignende myndigheder ved visse tilfælde af nedsat

skatteevne yde lempelse ved nedslag i ansættelsen.

Udover disse nedslag i selve ansættelsen af den skattepligtige indkomst, gives der ved beregningen af indkomstskatten til staten visse fradrag, der ikke påvirker selve ansættelsen. Således ydes der lempelse af skatten af merindtægt gennem et beregningsfradrag i tilfælde, hvor den skattepligtige indkomst overstiger forrige års indtægt med mere end 200 kr. Fradraget udgør 30 pct. af stigningen, dog højst 3 000 kr.

Endvidere ydes der fradrag for hvert hjemmeværende barn, som ved begyndelsen af det kalenderår, hvori skatten ansættes, er under 16 år, i visse tilfælde under 18 år, og som ikke har midler til at bekoste sit eget underhold. Børnefradragene er højere i hovedstadsområdet end i provinsbyer og bymæssige bebyggelser og her atter højere end i de rene landdistrikter. Det bør endvidere nævnes, at fradraget er mindst for det første barn, bortset fra landdistrikterne, noget større for det andet, og overalt størst for det tredje og hvert af de følgende børn.

I de tilfælde, hvor en skatteyder sambeskattes med sin hustru, ydes der ved skatteberegningen et fradrag på halvdelen af den indtægt, hustruen har haft ved selverhverv, dog højst 2 000 kr.

På dette grundlag beregner skatterådet herefter indkomstskatten til staten i overensstemmelse med de i de årlige udskrivningslove indeholdte progressive rateskalaer. Der findes dels en skala for de skatteydere, der efter de gældende regler henregnes til forsørgere, dels en lidt strengere skala for andre skatteydere. De beregnede statsskatter opkræves af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori skatteansættelsen finder sted, og skatterådet tilstiller derfor bl. a. kommunen meddelelse om størrelsen af den statsskat, hver enkelt skatteyder skal betale.

Ansættelsen til kommuneskat foretages på grundlag af ansættelsen til statsskat, således som denne bliver efter eventuelt foretagne nedslag. Det foran nævnte fradrag for merindtægt ydes derimod ikke ved ansættelsen til kommuneskat. Selve skattens beregning foretages af vedkommende kommune.

I de tre hovedstadskommuner udskrives kommuneskatten på grundlag af en for alle skatteydere i de tre kommuner fælles progressiv rateskala, der angiver de såkaldte

grundbeløb. Der ydes børnefradrag og fradrag for indtægt ved hustrus selverhverv efter de samme regler som med hensyn til indkomstskatten til staten. De på det nævnte grundlag beregnede grundbeløb kan af den enkelte kommune efter behov forhøjes eller nedsættes med en for alle skatteydere i kommunen fælles procentsats.

Også uden for de tre hovedstadskommuner er kommuneskatten progressiv, i hvert fald for de mere jævne indkomster. Progressionen tilvejebringes imidlertid på en anden måde. I stedet for at anvende en progressiv rateskala regulerer man den ansatte indkomst for at finde et udtryk for den kommunale skatteevne, hvorefter skatten udskrives med en for alle skatteydere fælles procent (ligningsprocenten) af den regulerede indkomst. Der kan her blive tale om følgende tre former for regulering, der, når betingelserne for deres foretagelse er til stede, skal finde sted i den angivne rækkefølge:

- a) *Forhøjelse efter indtægtskildens art.* Der er fra gammel tid adgang for kommunerne til at bestemme, at indtægter, der hidrører fra nærmere i loven angivne kilder, skal forhøjes. Loven fastsætter visse maksimumsgrænser for de forhøjelsesprocenter, der i givet fald skal anvendes, men overlader det i øvrigt til kommunerne selv at fastsætte disse, dog med den begrænsning, at forhøjelserne skal være procentvis de samme for alle af samme kilde flydende indkomster, og at forhøjelsesprocenterne, såfremt lovens maksimumssatser ikke anvendes, skal stå i samme indbyrdes forhold som disse. Anvendelse af denne form for regulering af de ansatte indkomster — den såkaldte kildeartsforhøjelse — bliver til stadighed sjældnere; den har i mange år ikke været anvendt i nogen købstadskommune og anvendes i dag kun i ca. en fjerdedel af landets øvrige kommuner.
- b) *Børnefradrag og fradrag for hustruindtægt.* Børnefradrag gives i alle tilfælde, hvor skatteyderen har krav på børnefradrag ved beregning af skatten til staten. Fradraget skal udgøre mindst 200 kr. pr. barn, men kan af kommunalbestyrelsen forhøjes til de ved statsskatteansættelsen i den pågældende kommune gældende børnefradrag. Forhøjelse ud over denne

grænse — dog højst til de ved statskatteansættelsen i hovedstadsområdet gældende satser — kan finde sted med indenrigsministerens godkendelse, når særlige omstændigheder taler derfor. — *Frdrag for hustruindtægt* gives kun, såfremt dette udtrykkeligt er vedtaget af kommunalbestyrelsen. Kommuner, der ønsker, at der ved den kommunale beskatning skal gives frdrag for hustruindtægt, kan sætte maksimum for frdraget lavere end ved statsskatteansættelsen, men skal i øvrigt følge statsskatte Lovgivningens regler på dette område. Heraf følger, at frdraget skal gives generelt uden hensyn til størrelsen af den enkelte skatteydere skattepligtige indkomst eller andre individuelle forhold.

- c) *Forhøjelse eller nedsættelse efter »lejligheden«*. Skatteyderne — eventuelt efter reglerne urider a) og b) regulerede — indkomster vil endelig inden skatteberegningen være at forhøje eller nedsætte »efter lejligheden«, d. v. s. under hensyn til de forhold, der skønnes af betydning for skatteevnen. Som eksempler på sådanne forhold nævner loven på den ene side forholdsvis store indkomster, ringe husstand, særlig stor vinding i det sidste år, særlig heldige driftsforhold og på den anden side forholdsvis ringe indkomster, stor børneflokk, alderdom, sygdom, store tab og uheld i det sidste år. For forhøjelserne og nedsættelserne er der i loven fastsat visse grænser — ingen indkomst vil således kunne forhøjes med mere end 50 pct. —, men inden for disse grænser er det overladt til den enkelte kommunalbestyrelse selv at fastsætte procentsatserne for indkomsterne forhøjelse eller nedsættelse og dermed skattens progressivitet. I henimod halvdelen af kommunerne, således i alle købstæderne, foregår den heromhandlede forhøjelse eller nedsættelse af indkomsterne efter faste skalaer, de såkaldte ligningsskalaer. Disse skalaer vil ofte være udformet således, at skatten for ikke-forsørgere bliver noget højere end for andre skatteydere.

Det bemærkes videre, at skatterådene foruden skatterne til staten tillige skal beregne folkepensionsbidragets størrelse. Dette op-

kræves ligeledes af vedkommende kommunalbestyrelse.

Skatteydere, der er berettiget til børnefradrag, og hvis indkomst ligger under et vist nærmere bestemt maksimum, er tillige berettiget til visse skattefrie børnetilskud fra staten. Tilskuddet er lige stort for hvert af skatteyderens børn. Det er størst i hovedstadsområdet, noget mindre i provinsbyerne og bymæssige bebyggelser og mindst i de rene landdistrikter. Dets størrelse aftager i øvrigt med stigende indkomster for helt at bortfalde ved skalaindkomster ved beregning af indkomstskat til staten på 15 000 kr. eller derover. Tilskuddet beregnes af skatterådet. Det modregnes så vidt muligt ved opkrævningen af de personlige skatter, således at kun overskydende beløb udbetales kontant.

Skat til staten opkræves i 4 lige store rater, der forfalder til betaling henholdsvis den 1. juli, 1. oktober, 1. januar og 1. april med betalingsfrist til den 3. i den følgende måned. I København og Frederiksberg gælder der dog særlige regler. Efter ansøgning har finansministeriet endvidere i en lang række tilfælde meddelt kommuner dispensation fra de gældende regler om forfaldstid for de personlige skatter til staten, således at antallet af opkrævningsterminer er forhøjet, og forfaldsfristernes længde ændret.

Skat, der ikke betales rettidigt, skal af vedkommende skatteyder forrentes med % pct. pr. påbegyndt måned fra forfaldsdatoen, og den kan, når sidste rettidige indbetalingsdag er udløbet, inddrives ved udpantning eller ved løntilbageholdelse hos arbejdsgiveren.

Udpantning foretages, efter at skatterne af vedkommende fogedret er autoriseret dertil, af de kommunale pantefogeder. Disse kan ikke foretage bortauktionering af det udpantede.

Løntilbageholdelse anvendes af praktiske grunde meget hyppigt. Tilbageholdelsen finder sted efter henvendelse fra kommunalbestyrelsen til den pågældende skatteydere arbejdsgiver, og der er i lovgivningen fastsat visse grænser for størrelsen af de beløb, som kan tilbageholdes i lønningen. For ugifte skatteydere kan der således ikke tilbageholdes mere end en trediedel af lønningen m. v. ved hver lønudbetaling og for gifte skatteydere ikke mere end en sjettedel. De tilbageholdte beløb ind-

betales af arbejdsgiveren til kommunens kasse.

Forlader en skatteyder, hos hvem arbejdsgiveren skal foretage tilbageholdelse, tjenesten hos denne, skal arbejdsgiveren anmelde det inden 5 dage herefter.

Den arbejdsgiver, som ikke efterkommer sine forpligtelser til at foretage løntilbageholdelse, kan udover erstatningsansvaret pådrage sig strafansvar.

Selv om der foretages løntilbageholdelse er det, såfremt der ikke herved kan opnås dækning i tilstrækkeligt omfang, ikke udelukket samtidig at foretage udpantning for de skyldige skatter.

Med hensyn til opkrævning og inddrivelse af kommuneskat gælder i det væsentlige samme regler som med hensyn til statsskat, dog at det beror på kommunalbestyrelsens egen bestemmelse, om kommuneskatten skal opkræves i to eller flere terminer eller månedsvis (fordelt på 8, 10 eller 12 måneder). De kommunale indkomstskatter opkræves kun undtagelsesvis i 2 eller 12 rater, mens hver af de grupper, der opkræver i 4, 8 eller 10 rater, tæller et stort antal kommuner. Der er også her en tydelig tendens til at forøge antallet af opkrævningsterminer.

V.

Udviklingen i Norge, Sverige og Finland.

i. Norge.

En permanent lovgivning om sømandsskat fik Norge ved lov af 21. marts 1947 om beskatning af søfolk. Loven er siden ændret to gange, den 9. juli 1948 og den 20. juni 1956.

For forståelsen af flere enkeltheder i ordningen er det imidlertid af betydning at omtale visse træk af den ordning, der gik forud for loven af 1947.

Spørgsmålet om indførelse af en særlig sømandsskat havde allerede før krigen været drøftet af forskellige udvalg, men noget lovforslag var dog ikke blevet fremsat.

Angrebet på Norge i april 1940 medførte, at den væsentligste del af den store handelsflåde blev afskåret fra hjemlandet. Af de norske myndigheder i England blev det herefter bestemt, at der for søfolk i udenrigsfart skulle indføres et nyt og forenklet skattesystem, der i korthed gik ud på, at der til dækning af skatter og sociale afgifter skulle tilbageholdes 15 pct. af bruttohyren. Ordningen blev sat i kraft fra 1. maj 1940. Disse bestemmelser blev formelt gjort til en del af søfolkenes kollektive aftaler, som i øvrigt først havde gyldighed fra 1. juli 1940. Da den norske konge og regering den 10. juni 1940 kom til England, blev der ikke ændret noget ved den da etablerede ordning. Senere blev procentsatsen for forsørgere imidlertid nedsat til 10. Det blev desuden bestemt, at de under ordningen betalte skattebeløb kun kunne anses for å conto indbetalinger. Der blev foretaget træk i hele bruttohyren, herunder overtidsbetaling og krigstillæg, idet der alene blev gjort undtagelse for hyre under sygdom og ekstra hyre udbetalt efter krigsforlis. Hertil kom på et senere tidspunkt også effekterstatning, den særlige forlisgodtgørelse og tømmermændenes værktøj sgodtgørelse.

Det vil af det anførte ses, at ordningen byggede på meget summariske regler. Der blev udelukkende set på bruttolønnens størrelse, således at naturalydelse i form af kost og logi ikke blev lagt til den kontante lønning inden beregningen af det beløb, der skulle trækkes. Til gengæld bortfaldt de hidtil indrømmede fradrag for erhvervsudgifter m. v., og det samme gjaldt fradragene for eksistensminimum.

Sideløbende med den i London etablerede ordning indførtes der også ved skatteligningen i Norge skattefrihed for værdi af fri kost og logi for søfolk, som var familieforsørgere, og som havde fast husholdning i land.

Efter befrielsen havde man i nogle år en midlertidig ordning løbende indtil loven af 21. marts 1947 trådte i kraft den 1. september 1947. Forinden var der vedtaget en lov om, at de under krigen til myndighederne i England skete indbetalinger ikke skulle revideres, men anses for endelige.

Loven af 1947 indførte et system med øjeblikkelig betaling af skatten af den løbende indtægt. Skatten blev lige stor, uanset i hvilken kommune sømanden var bosat, men der blev taget hensyn til omfanget af den enkelte sømands forsørgerbyrde. Ved skattens beregning fandt det såkaldte kumulative system anvendelse. Forbilledet for dette var de i England almindeligt gældende regler om beskatning af lønmodtagere. Princippet i systemet er, at den til enhver tid inden for den da forløbne del af året erhvervede indtægt anses for repræsentativ for hele årets indtægt. Ved beregningen af skatten af en given indkomst, dag-, uge- eller månedsindtægt, lægges denne sammen med den øvrige indtægt erhvervet tidligere i året, hvorefter der i den beregnede skat af den samlede indtægt sker fradrag af den skat, der allerede er betalt af den tidligere beskattede indtægt. Går indtægten i årets løb her-

efter ned eller falder den helt bort, vil der, når skatterne er progressive, af den tidligere indkomst være beregnet for store skatter, og disse må da enten som i England tilbagebetales straks eller reguleres efter årets udgang. Indførelsen af dette system indebar, at skatten for den enkelte måneds indtægt ikke straks blev endelig. Skatten var derimod ved årets udgang med meget stor tilnærmelse rigtigt beregnet. Beregningen af skatten blev noget besværlig, fordi der hele tiden måtte tages hensyn til tidligere i året erhvervede indtægter og tilbageholdte skatter.

Selv om systemet således rummede betydelige fordele for skatteyderne, dels på grund af de talmæssigt rigtige resultater, det førte til ved årets udløb, dels fordi de beregnede skatter ved faldende indtægter straks nedattes eller endog helt kunne bortfalde, betød disse fordele dog ikke meget over for de vanskeligheder, som navnlig den komplicerede beregningsmetode medførte.

Med hensyn til sammenhængen med beskattningen af sømandens eventuelle indtægter i land bemærkes, at da kommuneskatten i princippet er proportional i Norge, behøvede indtægten om bord ikke at komme i betragtning ved beregning af kommuneskat af indtægten i land. Ved beregning af statskat af indtægten blev indtægten om bord og i land derimod lagt sammen, således at der heri blot skete fradrag af den skat, der var betalt om bord.

Blandt andet på grund af de nævnte vanskeligheder ved praktiseringen af det kumulative system blev det nødvendigt at ændre loven straks efter dens ikrafttræden, således at man indtil videre nøjedes med at beskatte alle indtægter efter tabellerne for indtægt erhvervet i årets første måned.

Loven fra 1947 blev herefter ændret ved lov af 9. juli 1948. Denne brød bl. a. med det hidtil fastholdte princip om, at beskattingsgrundlaget for sømænd som for alle andre skulle være et helt års indtægt, idet skatten fremover skulle beregnes med endelig virkning for den enkelte måneds indtægt. Man måtte gøre dette uden hensyn til, at indtægten i en måned i almindelighed ikke kunne anses for en så pålidelig målestok for skatteevnen som indtægten i et helt år, navnlig ikke for skatteydere, hvis indtægter er udsat for svingninger af væsentligt omfang, eller som ikke er beskæftiget hele året.

Endvidere brød man med den hidtidige ordning, ved at stats- og kommuneskat samt afgifter af alderspensionering og krigspension nu beregnedes med et samlet beløb, mens disse skatter og afgifter tidligere var blevet beregnet hver for sig.

De ændringer i den norske sømandsskatteordning, som er gennemført ved lov af 29. juli 1956, har virkning fra 1. januar 1957. Fra dette tidspunkt er hele det norske skattesystem lagt om, således at man har fået indført skat af den løbende indtægt. De nævnte ændringer er ret omfattende, men det vil dog være naturligt at tage sit udgangspunkt i ordningen fra 1948 for derefter at gennemgå den senere stedfundne udvikling.

I sin skikkelse fra 1948 finder lovens bestemmelser alene anvendelse på søfolk. Her ved forstås enhver, som af hensyn til skibets drift er ansat i rederiets tjeneste om bord i norske skibe dels i udenrigsfart, dels i kystfart eller lokal fart, og som for sit arbejde om bord ikke får godtgørelse af andre end rederiet. Den i loven omhandlede sømandsskat, der som nævnt i et beløb dækker såvel skatter til staten som til kommunen herunder alders- samt krigspensioneringsafgift, udredes alene af indtægten om bord, det vil sige hyre og anden godtgørelse, som søfolk får udbetalt eller kan kræve udbetalt af rederiet. Som modsætning til indtægten om bord nævnes indtægt i land, der dækker sådan indtægt, som søfolk eller skattepligtige, som har været søfolk i trækåret, jfr. herom straks nedenfor, oppebærer i dette år, og som ikke omfattes af bestemmelserne om indtægt om bord. Ved trækåret forstås det kalenderår, hvori der foretages tilbageholdelse efter loven af skat af indtægt, der er erhvervet samme år. Dette medfører, at indtægtsår og skatteår i henseende til sømandsskatten falder sammen, mens det normale i øvrigt før 1. januar 1957 har været, at skatteåret løber fra 1. juli til 30. juni, samt at indtægten i det sidste kalenderår forud for skatteåret lægges til grund ved ansættelsen.

Søfolk på fremmede, d. v. s. ikke-norske skibe, behandles stadig efter de almindelige regler.

Loven af 1948 fastsætter nærmere grænser for, på hvilke norske skibe sømandsskatteordningen skal praktiseres. Som den vigtigste begrænsning kan nævnes, at ordningen i kystfart eller lokalfart, samt i farten på nærlig-

gende udenrigske havne beliggende inden for et område, der begrænses af en linie Ystad—Arkona og en linie fra Norge til Skagen kun gælder for skibe i rutefart over en distance på mere end 30 sømil.

Lovens bestemmelser om beskatningen af norske søfolk er ret detaljerede. Bestemmelserne er udformet således, at der i et vist omfang tages hensyn til den enkelte sømands individuelle forhold, mens der for udenlandske søfolk gælder mere summariske regler, som omtales senere i fremstillingen.

Ved norske søfolk forstås sådanne personer, som efter almindelige regler anses for at være bosat i Norge pr. 1. januar i trækåret. Det afgørende er således ikke i denne forbindelse, om de pågældende er norske statsborgere.

Sømandsskatten tilsigter at være et endeligt opgør med sømandens skattepligt og beregnes af indtægten ombord, uden at der foretages efterfølgende ligning. Ved beregningen skal der gives to arter af fradrag. Det første dækker udgifter, som må antages at ville påløbe i trækåret, og som efter de almindelige regler kan fratrækkes, dog ikke udgifter til erhvervelse, sikring eller vedligeholdelse af indtægten i land, herunder renter af pantegæld i fast ejendom, ej heller under-skud på erhvervsvirksomhed. Det andet dækker det beløb, som efter stortingets bestemmelse for hver budgettermin (finansår) tillades fradraget som dækkende en skattefri minimumsindtægt og fradrag for forsørgerbyrde. Dette sidste fradrag samles i et særligt klassefradrag, således at ikke-forsørgere henregnes til klasse nr. 1, idet klassenummeret i princippet stiger med antallet af forsørgede. Ved sambeskatning med ægtefælle eller en forsørget i land med egne indtægter gælder dog særlige regler. Ved fastsættelsen af disse fradrag lægges af praktiske grunde sømandens forhold pr. 1. november forud for trækåret til grund, mod normalt forholdene pr. 1. januar efter indtægtsårets slutning.

De nævnte fradrag opgøres af ligningsmyndighederne, der meddeler dem til den, der skal tilbageholde sømandsskatten. Meddelelsen sker ved fastsættelse af et særligt fradragnummer for hver sømand. Fradraget udgør ved hver månedlig opgørelse af den skattepligtige indtægt den pågældendes nummer multipliceret med 10. Nummeret kan når som helst ændres af ligningsmyndighe-

derne, hvis det må anses for urigtigt ansat. Sømanden kan når som helst inden trækårets udgang klage over fastsættelsen af de nævnte fradragbeløb. Klage herover skal behandles særlig hurtigt.

Værdien af frit ophold ombord beskattes ikke, og det samme gælder tarifmæssigt hyretillæg for egen kost, effektdogtgørelse og forlisgodtgørelse. Ekstrahyre ved sygdom eller forlis beskattes kun, hvis den udbetales af rederen eller skibsføreren, dog ikke i noget tilfælde ved sømandens afmønstring i udlandet. For de sømænd, som ikke har nogen at forsørge, sker der dog en vis beskatning af det frie ophold ombord derved, at deres fradrag for eksistensminimum er lavere end for ligestillede skatteydere i land.

Skibsføreren eller rederiet beregner herefter sømandsskatten ved hver månedlig udbetaling af indtægt ombord efter særlige tabeller. Disse udarbejdes aftrækkontoret for hver budgettermin under hensyn til skatternes almindelige højde for denne. Skatten forfalder til betaling, efterhånden som den beregnes og tilbageholdes i indtægten om bord.

Der er særlige regler om sømandens pligt til at meddele oplysninger, således at det sikres, at der med hensyn til sømandsskatten sker en så vidt muligt korrekt beregning, og forsæftlige eller groft uagtsomme urigtige eller ufuldstændige oplysninger kan pådrage sømanden ansvar i form af pligt til at betale eventuelt unddraget sømandsskat med indtil det dobbelte af dennes beløb.

Da der i princippet er tale om et endeligt opgør med sømandens skattetilsvær, er det fastsat, at sømandsskatten for den enkelte måned i almindelighed kun kan kræves rettet, hvis der er fejl ved selve beregningen. Dette gælder dog ikke, hvis fejlen skyldes sømandens eget forhold.

Når trækåret er løbet ud, kan en omberegning kun ske under særlige omstændigheder. Sømanden skal godtgøre, at han på grund af beregningen af sømandsskat af udbetalinger, der er beskattet udover den sædvanlige månedsindtægt, har måttet betale væsentlig mere i samlet sømandsskat end det tidobbelte af sømandsskatten af den månedsindtægt, som ville være fremkommet, hvis den samlede indtægt ombord i trækåret var blevet fordelt til beskatning over 10 måneder. Dette hænger sammen med, at der findes nogle særlige regler om beregning af sømandsskat

af særydelser udover den sædvanlige månedsindtægt, såsom ekstra hyre under visse forhold, tantieme, kaplak og bjærgeløn. Falder særydelsen i en måned, hvor den normale indtægt i forvejen er blevet større end sædvanligt, kan det indtræffe, at særydelsen vil blive beskattet noget hårdere end rimeligt.

De gældende regler må ses på baggrund af, at skatterne og fradragene er fastsat ud fra den gennemsnitsbetragtning, at sømanden normalt arbejder 10 måneder om året og holder fri eller ferie i 2 måneder; herved er der tilvejebragt en særskilt skattemæssig »præmiering« af den sømand, der arbejder mere end 10 måneder årligt.

Selv om skatten allerede er forfalden ved beregningen, kan der alligevel blive tale om tilbagebetaling af indtil 6 måneders sømandsskat under nogenlunde samme betingelser som eftergivelse her efter statsskattelovens §37-

Nu vil det ikke være usædvanligt, at en sømand selv eller nogen med ham sambeskattet har formue eller indtægt i land. Sømandsskatteloven vedrører imidlertid i det hele kun indtægtsbeskatningen, således at der vedrørende formuen ikke gælder andet end de almindelige for alle skatteydere fælles regler.

Med hensyn til indtægt i land må der sondres mellem ansættelse til kommuneskat og ansættelse til statsskat. Ved den første ansættelse kommer sømandsindtægten om bord principielt ikke i betragtning. På den anden side tillades kun fradraget udgifter, som ikke er fradraget i indtægten ombord. Det særlige fradrag for eksistensminimum og eventuel forsørgerbyrde ydes ikke i indtægten i land, når sømanden har haft indtægt om bord hele året. Har han kun sejlet en del af året, får han imidlertid fradrag i indtægten i land, dog således at årsfradraget nedsættes med $\frac{7}{10}$ for hver måned, der er betalt sømandsskat. At der ved beregning af kommuneskat af indtægt i land kan bortses fra indtægten om bord hænger sammen med, at kommuneskatten i Norge bortset fra virkningen af fradraget for eksistensminimum er proportional for indtægter indtil 20 000 kr.

Ved ansættelsen til statsskat sker der derimod en egentlig samlet opgørelse af al indtægt. I den statsskat, der herefter fremkommer gives et nedslag, svarende til den statsskat, der ville være faldet på indtægten om

bord ved anvendelsen af de skattefri fradrag og de skattesatser, som gælder ved ligningen og beregningen i land. Dette betyder, at indtægten om bord altid beskattes »i bunden« og indtægten i land, egen, hustrus eller børns, »i toppen«, således at progressionen fuldt ud gør sig gældende i indtægten i land, men man har altså forladt princippet i den oprindelige ordning, hvorefter man alene fradrog den faktisk betalte sømandsskat til staten.

Tab lidt ved virksomhed i land af sømanden selv eller nogen med ham sambeskattet medfører adgang til i det hele at blive lignet efter de almindelige regler. Herved kan der altså blive tale om berigtigelse af allerede beregnet sømandsskat.

Der kan ikke ske indeholdelse for anden skat i sømandens indtægt om bord, så længe han betaler sømandsskat. Derimod kan eventuelt krav på tilbagebetaling af for meget erlagt sømandsskat modregnes i andre skatte-restancer.

Som anført indgår kommuneskatten i sømandsskatten for de i Norge bosatte. Der er derfor også særlige regler om, i hvilken kommune sømanden i tvivlstilfælde skal anses for at høre hjemme. Her er forholdene pr. 1. januar afgørende. Kan sømanden ikke siges at have bopæl eller hjemsted noget andet sted i landet, tilfalder kommuneskatten den kommune, hvori rederiet på det nævnte tidspunkt havde kontor, eller hvorfra det blev ledet.

I øvrigt fastsættes der hvert år af Stortinget regler for, hvorledes sømandsskatten fordeles. Eksempelvis kan nævnes, at et år ansås 15 pct. af indtægten om bord efter fradrag for erhvervsudgifter og eksistensminimum, det vil altså sige den indtægt, hvoraf skatten beregnes, som kommuneskat, dog i kommuner med en vis højere ligningsprocent 16 pct. En mindre del, 1,6 pct., ansås for at vedrøre alderdoms- og krigspensioneringsafgift, mens resten ansås som statsskat. Kommuneskatten var således hverken en fast procentdel af nettoindtægten eller af den samlede skat. Disse fordelingsregler påvirker ikke størrelsen af sømandsskatten for den enkelte sømand.

Sømandsskat svares som nævnt også af sømænd, som ikke efter almindelige regler er skattepligtige i Norge. For disse tilbageholder skibsføreren ved hver månedlig udbetaling af indtægt om bord et beløb efter

nærmere regler fastsat af stortinget for hver budgettermin. For tiden trækkes der 15 pct. hos ikke-forsørgere og 10 pct. hos andre sømænd. Disse regler bringes dog ikke til anvendelse, hvis sømanden godtgør, at han betaler indkomstskat til sit hjemland. Det er ikke nødvendigt, at det pågældende hjemland skal have særlig dobbeltbeskatnings-overenskomst med Norge. Af den samlede skat for disse sømænd tilfalder % staten, mens de øvrige % fordeles på kommunerne efter nærmere af stortinget fastsatte regler. Ved denne fordelingsnorm må det erindres, at statsskatterne i Norge indgår med væsentligt mindre vægt i den samlede personlige beskatning end tilfældet er i Danmark. Det kan synes ejendommeligt, at kommunerne i det hele taget får andel i skatten på udlændinge, da disse normalt ikke vil have tilknytning til nogen kommune, men der er herigenem tilvejebragt mulighed for delvis at kunne dække dem ind for tab lidt ved indførelse af sømandsskat for norske søfolk, hidrørende fra at kommuneskatten intetsteds er så lav som det beløb, hvormed den indgår i den samlede sømandsskat, og hvormed kommunen må lade sig nøje ved statskassens afregning.

Der er særlige regler om sømandens og dennes ægtefælles pligt til at meddele oplysninger, som er nødvendige til fastlæggelse af sømandens forsørger by r de og andre forhold, der indvirker på beregningen af sømandsskatten.

Da der ved sømandsskatten normalt er tilset et endeligt opgør af sømandens tilsvarende for det offentlige, er det fundet naturligt, at han herefter i almindelighed ikke skal indsende selvangivelse.

Dette skal han kun, hvis han:

efter almindelige regler er regnskabspligtig, er interessant, kommanditist eller stille deltager i selskaber med personligt ansvar, er ejer af aktier, i trækåret har haft indtægt i land på over 500 kr. eller ved trækårets udgang har en formue på over 10 000 kr.

Den almindelige overgang til skat af årets indtægt fra 1. januar 1957 er først og fremmest en ændring af reglerne om skatteopkrævningen. Det har i denne forbindelse været nødvendigt at optage sømandsskatte-

lovens opkrævningsbestemmelser til revision, navnlig med henblik på den indbyrdes afgrænsning af de to skattebetalingsordninger. Man har dog samtidig benyttet lejligheden til en almindelig gennemgang af loven, dels på grundlag af de henvendelser om ændringer, der i tidens løb har været fremsat, dels med det formål at klargøre de bestemmelser, hvor den gældende lov har givet anledning til tvivl eller er blevet anset for at være uhenigtsmæssig. Ændringerne i sømandsskatte-loven har som nævnt gyldighed fra 1. januar 1957.

Revisionen har fundet sted på grundlag af et promemoria udarbejdet af to af finansministeriet udpegede sagkyndige embedsmænd. To hovedspørgsmål stod i forgrunden under revisionen. Det ene var spørgsmålet om sømandsskatteordningens afgrænsning over for den almindelige skatteordning med forskudsbetaling, herunder dels hvilke skibe der bør indgå under ordningen, dels hvilke arbejdstagere om bord der bør svare sømandsskat. Det andet var spørgsmålet om beskatningen af den indtægt, som sømanden selv eller hans ægtefælle måtte have i land, mens der også erhverves indtægt om bord.

Med hensyn til det første hovedspørgsmål bemærkes, at det erkendtes, at de gældende regler ikke kunne anses for rationelle. En række søfolk har kunnet nøjes med at betale sømandsskat, uagtet de regelmæssigt bor hjemme, navnlig søfolk på relativt korte ruter, mens andre i løsfart langs kysten har været uden for, skønt de undertiden kun yderst sjældent kommer til deres hjem. Såvel de sagkyndige som finansministeriet og Stortingets kommunalkomité har været af den opfattelse, at en sømandsskatteordning af lempeligere karakter end den almindelige beskatning burde være forbeholdt sømænd, der sejler i sådan fart, at de har ringe lejlighed til at bo hjemme og nyde de med ophold i land forbundne goder, det vil i princippet sige søfolk i udenrigsfart. Man mente imidlertid ikke nu efter ca. 9 års forløb på noget punkt at kunne indskrænke ordningens omfang, men måtte prøve at finde andre udveje for at afbøde de urimeligheder, der er en følge af 1948-lovens regler. Flere muligheder var under overvejelser, men resultatet blev, at man fandt at måtte strække sig så vidt, at man helt opgav fartkriteriet. Man stiller derfor nu alene krav om, at skibet skal være på

100 brt. eller mere. Dog undtager man skibe uden egne fremdrivningsmidler, skibe som væsentlig går i fart på norske indsøer og elve, skibe i stationær virksomhed, og i færge- eller havnetrafik eller anden virksomhed over begrænset fartsområde samt endelig de forsvaret tilhørende skibe. Til denne bestemmelse er der knyttet ret vidtgående dispensationsbeføjelser, navnlig for at sikre, at de skibe under 100 brt., som hidtil har været omfattet af sømandsskatteordningen, kan forblive under denne.

I praksis findes der nu en af »Sentraltrek-kontoret for sjömenn« udarbejdet liste over de skibe, der skal omfattes af ordningen. Udvidelsen af kredsen af de af sømandsskatteordningen omfattede skibe har medført, at et endnu større antal end hidtil af de sømænd, der overnatter hjemme, fremover kan svare sømandsskat. Dette er ikke anset rimeligt over for de relativt få sømænd, der fortsat er holdt uden for. Da en af de største fordele ved sømandsskatten anses for at ligge i skattefriheden for værdi af kost og logi om bord, har man fundet det nødvendigt at gennemføre denne for alle sømænd uden hensyn til, hvilken fart de sejler i. I forvejen har fiskere kunnet fratække udgifterne til fælles kosthold om bord.

Med hensyn til personkredsen har man opgivet kravet om ansættelse i rederiets tjeneste og om, at ingen del af indtægten måtte hidrøre fra andre end rederiet. Herefter anses som sømand, enhver der er ansat om bord i tjeneste hos rederiet eller hos en arbejdsgiver, som driver næringsvirksomhed om bord på de af ordningen omfattede skibe. Baggrunden for ændringen er, at den må anses for rimeligt, at alle, der lever under nogenlunde ensartede forhold, skal stilles lige i skattemæssig henseende, men at man på den anden side vil fastholde, at sømandsskat principielt er en lønsskat, hvorfor egentlig selvstændige næringsdrivende fortsat er holdt uden for.

Der er ikke noget i vejen for, at personer på fiskerfartøjer kan komme til at svare sømandsskat, men det er dog en ufravigelig betingelse herfor, at de ikke får andel i fangst-udbyttet.

Det andet hovedspørgsmål om beskatningen af indtægter i land, især en ægtefælles indtægt, har ikke medført ændring i sømandsskatte-loven, idet man har villet vente med at

løse dette spørgsmål sammen med hele problemet om samsbeskatning af ægtefæller, og dette er for tiden under overvejelse i større sammenhæng.

Ved revisionen blev der gennemført en række andre ændringer, hvoraf de væsentligste vil blive omtalt i det følgende.

Der blev indført en bestemmelse om, at det administrativt kunne fastsættes, at fradrag for visse udgifter forbundet med erhvervelsen af indtægten om bord skulle gives med en vis procentdel af indtægten i stedet for som hidtil på grundlag af individuelle opgørelser. Fradrag for disse udgifter ydes nu med 10 pct. af den månedlige indtægt, mindst 70 kr. og højst 120 kr.

Der er ikke adgang til i stedet for det nævnte fradrag at begære individuelt opgjort fradrag. Da procentfradraget er indarbejdet i skattetabellerne, har reglen medført, at beregning af fradrag nu kan undlades for så vidt angår henvend % af alle sømænd. Dette er især i administrativ henseende en meget betydelig fordel.

Ved beregningen af sømandsskat lægges som hidtil i princippet forsørgerforholdene pr. 1. november forud for trækåret til grund, men sømanden har nu krav på, at der fra og med den måned, hvori hans forsørger byrde øges, sker nedsættelse af hans skat for den resterende del af trækåret på grund af forøgelsen, for så vidt denne er indtrådt inden 31. oktober i trækåret. Ændringen har forbindelse med den almindelige overgang til skat af årets indtægt.

Tidligere har sømænd i en række tilfælde, hvor skat af særudbetalinger »ovenpå« deres sædvanlige månedsindtægt har medført stor samlet skattebyrde, kunnet få reguleret ikke alene skatten på særudbetalingen, men også skatten af den ordinære indtægt. Efter revisionen kan der kun forlanges regulering af skatten af særudbetalingen. Bestemmelsen har imidlertid ikke for tiden større praktisk betydning, idet man har gjort brug af den i loven indeholdte bemyndigelse til administrativt at fastsætte ret summariske regler om en definitiv beskatning af særudbetalinger.

Ved afgørelsen af, i hvilken kommune sømanden skal anses for bosat, eller hvor han i mangel heraf skal skatteansættes, lægges nu forholdene pr. 1. november forud for trækåret til grund mod hidtil forholdene ved trækårets begyndelse.

Det er endvidere nu gjort til en betingelse for, at udlændinge kan blive fritaget for sømandsskat, at de godtgør, at de i deres hjemland bliver beskattet af hele deres indtægt på norsk skib, mens det tidligere var tilstrækkeligt, at de blot var skatteansat i hjemlandet.

Endelig er der i foråret 1957 gennemført den ændring, at forlods 30 pct. af den sømandsskat, der indgår fra udlændinge, skal anvendes til velfærdsarbejde for de søfarende, mens restbeløbet som hidtil fordeles mellem staten og kommunerne i forholdet 1:3.

2. Sverige.

Spørgsmålet om indførelse af en særlig sømandsskatteordning i Sverige har flere gange været undersøgt, tildels i forbindelse med den almindelige overgang til »skat ved kilden« pr. 1. januar 1946. Der blev ikke ved den lejlighed, men først flere år senere, indført visse særregler for sømænd. I 1949 afgav et udvalg af sagkyndige en betænkning med forslag til lov om en almindelig sømandsskat, der dog af forskellige grunde ikke blev gennemført. Man valgte i stedet for at indføre en mere begrænset sømandsskatteordning, som i hovedsagen kun omfattede visse udenlandske søfolk på svenske skibe. I det følgende vil først de almindelige skattepligtsregler blive omtalt i det omfang, de kan vedrøre sømænd, dernæst forslaget af 1949 og endelig de gældende særregler om sømandsbeskatning.

Efter gældende regler er sømænd på samme måde som andre fuldt skattepligtige i Sverige, såfremt de er bosat eller til stadighed har ophold der.

Derimod er selve det forhold, at en person er forhyret med et svensk skib, ikke tilstrækkeligt til at medføre fuld skattepligt.

De sømænd, der er fuldt skattepligtige, betaler skat på grundlag af foreløbige »debetsedler« på samme måde som alle andre, således at der efter indtægtsårets udløb på grundlag af selvangivelse foretages skatteansættelse og -beregning efter de almindelige regler med regulering i opad- eller nedadgående retning, alt efter som der i løbet af indtægtsåret er betalt for lidt eller for meget i »preliminærskat«. De særregler, der gælder for fuldt skattepligtige sømænd, er få og uden principiel betydning.

Forslaget af 1949 gik i hovedtræk ud på at indføre en definitiv kildeskat for sømænd og byggede med hensyn til selve opgørelsen af indtægten om bord og principperne for beskatningen af denne i vidt omfang på den norske sømandsskattelov. Derimod medførte forskellighederne i de to landes almindelige skattesystemer, at der for beskatningen af indtægt i land foresloges regler, der afveg ret stærkt fra de tilsvarende norske.

Spørgsmålet om fart- og størrelsesgrænse for skibe, der skulle omfattes af sømandsskatteordningen, var genstand for grundig overvejelse, men udvalget, der især anså en sømandsskat for motiveret for udenrigsfarten, konkluderede i et forslag om en generel størrelsesgrænse på 500 brt. uden fartsgrænse ud fra den betragtning, at det store flertal af større skibe gik i udenrigsfart, og således at der skulle være adgang til dispensation i særlige tilfælde, navnlig hvor mindre skibe gik i udenrigsfart. Visse fartøjer foresloges dog holdt uden for uden hensyn til deres størrelse, således statens fartøjer, pramme, isbrydere, redningsskibe samt fiske- og fangstfartøjer. Statens fartøjer omfattede i denne forbindelse såvel forsvarets skibe som f. eks. jernbanefærger og havundersøgelsesskibe.

Hvad angik personkredsen, gik forslaget ud på, at enhver, der var ansat i en reders tjeneste om bord på et af sømandsskatteordningen omfattet skib, skulle svare sømandsskat, dog kun af hyre eller anden godtgørelse, som han oppebar hos rederen. Med hensyn til indkomst fra tredjemand, således eksempelvis drikkepenge, foresloges det at opretholde den gældende form for beskatning. Sømandsskatteordningen skulle efter forslaget ikke omfatte personer, der udelukkende var ansat om bord i anledning af et skibs istandsættelse eller oplægning eller for at føre tilsyn med det eller betjene det under dets ophold i havn.

Forslaget indeholdt ingen ændringer af selve indkomstbegrebet. Særligt bemærkes, at beskatning af værdien af fri kost og af logi om bord opretholdtes, og det samme gjaldt værdien af fri uniform. Værdien af fri kost og af logi var hidtil ansat efter nogle af de lokale skattemyndigheder på egen hånd fastsatte retningslinjer. Det foresloges, at der ikke ved selve sømandsskattens beregning skulle tillægges noget beløb for værdi

af fri kost og logi om bord, idet værdien heraf forudsattes indregnet i de tabeller, der skulle benyttes ved skatteberegningen. De kontantbeløb, der i visse tilfælde udbetaltes i stedet for fri kost og for logi om bord skulle alene være skattepligtige med samme beløb som i de tilfælde, hvor der modtoges naturalydelser, og der kunne som følge heraf bortses fra dem ved skatteberegningen. Endvidere foresloges det, at sædvanlige madraspenge, erstatning for tab af eifekter samt tømmermænds værktøjspenge skulle holdes uden for indkomstopgørelsen. Ved skatteberegningen skulle indkomster som tantieme, kaplak, bonus, bjærgeløn, erstatning ved krigsforlis, godtgørelse for mistet ferie og andre udbetalinger af éngangsnatur, hvis de androg 300 kr. eller mere, ikke lægges til den øvrige månedsindtægt, men beskattes med 10 gange skatten af en tiendedel af udbetalingen lagt til den øvrige månedsindtægt. Dette forslag svarede i store træk til den tilsvarende norske regel.

Det var tillige tanken på samme måde som i Norge at indføre særlige sømandsskattekort som grundlag for ordningen. De skulle udstedes en gang om året.

Forslaget af 1949 gik videre ud på, at sømandsskatten i et samlet beløb skulle omfatte indkomstskat til staten og kommunen samt folkepensionsbidrag. Det skulle for skattens størrelse være uden betydning, hvor den enkelte sømand var bosat. I udregningen af den samlede skat foresloges det, at kommuneskat skulle indgå med et beløb svarende nogenlunde til gennemsnittet af kommuneskatten for landet som helhed. Dette gennemsnitsbeløb foresloges tillagt kommunerne uden hensyn til, om det i de enkelte tilfælde måtte svare nøjagtigt til den pågældende kommunes egen udskrivning.

Den eventuelle indtægt, som en sømand under sømandsskatteordningen havde i land, foreslog man beskattet »ovenpå« indtægten om bord. Reglerne herom var af ret kompliceret natur, navnlig fordi der måtte tages hensyn til en række for svensk skatte-lovgivning særlige regler.

I visse tilfælde rummede forslaget muligheder for tilbagebetaling af allerede erlagt sømandsskat. Dette gjaldt således, såfremt sømanden på grund af manglende forevis-

ning af gyldigt sømandsskattekort var blevet beskattet efter for streng skala og forskelsbeløbet androg mindst 50 kr. Hvis en sømand dernæst havde haft indtægt om bord i mindre end 8 måneder i løbet af et indkomstår, skulle han kunne få den del af sømandsskatten tilbagebetalt, der oversteg, hvad han skulle have betalt ved sædvanlig skatteansættelse i land, såfremt forskellen androg mindst 50 kr. I andre tilfælde, hvor der havde været beregnet for meget sømandsskat, var der ingen beløbsgrænse.

Når sømandsskatten for den enkelte måned skal være lige stor, og der ved årets slutning skal være tilvejebragt en samlet beskatning, der i henseende til progression svarer til beskatningen i land, må skatten på den enkelte månedsindtægt være bygget op som en progressiv skat, der forudsætter, at den enkelte månedsindtægt er et adækvat udtryk for årsindtægten. Såfremt der ikke oppebæres indtægt hele året, vil skatten af indtægten i resten af året blive større, end hvis indtægten var jævnt fordelt over hele året. Hvor meget den bliver større afhænger af flere faktorer, således bl. a. af progressionens streghed og af, hvor lang tid man normalt under hensyn til ferie m. v. forudsætter medgået til erhvervelse af årsindtægten. I de nævnte tilfælde var det dog foreslået, at der også skulle tages hensyn til, om sømanden ved beskatning af eventuel indtægt i land måtte have opnået begunstigelser i forhold til andre skatteydere.

Efter forslaget var sømandsskatten tænkt som en endelig kildeskat. Der var dog i dette indføjte regler, der i visse tilfælde gav sømanden adgang til, når indtægtsåret var udløbet, at begære indtægten om bord lignet efter de almindelige regler for skatteansættelse. Dette gjaldt således, såfremt sømanden herved kunne gøre fordring på nedsættelse i ansættelsen med mindst 500 kr. for underskud ved selvstændig virksomhed i land, visse fradragsberettigede understøttelsesbeløb, udgifter til visse former for pensionsforsikring, underskud ved hustrus virksomhed samt visse til de i den danske statsskatte-lov § 23 nævnte svarende forhold, der medfører nedsættelse af skatteevnen.

Forslaget af 1949 blev som nævnt ikke lov i den skikkelse, udvalget havde foreslået. Dette skyldtes især, at reglerne for beskatning af indtægt i land blev anset for at være

for komplicerede, men også en vis frygt for, om ordningen kunne praktiseres på tilfredsstillende måde spillede ind.

Der blev derimod fra i. januar 1954 gennemført regler om beskatning af sømænd, som ikke i forvejen var skattepligtige til den svenske stat. Sømænd, som på behørig måde godtgør, at de er skattepligtige i deres hjemland af indtægten om bord, er dog fritaget. Skatten udgør 15 pct. af den kontante løn. Der indrømmes ham fradrag for sådanne udgifter i forbindelse med indtægten om bord, som sømanden har at betale til egen eller efterlevende families pensionering. Det påhviler skibsførerne at tilbageholde sømandsskat af sømandens indtægt om bord og at indsende tilbageholdte beløb med nærmere regnskab til rederiet til videresendelse til en central myndighed. De nævnte pligter påhviler skibsførerne og rederne jævnsides med pligten til at medvirke ved gennemførelse af den almindelige kildeskatteordning.

Provenuet af den omtalte sømandsskat tilfalder i sin helhed statskassen.

3. Finland.

Der findes ikke i Finland nogen særlov-givning om beskatningen af søfolk.

Søfolk er derfor skattepligtige efter samme regler som andre skatteydere, d. v. s. de skal have bopæl eller stadigt ophold i Finland. Med bopæl i Finland sidestilles ansættelse på finsk fartøj. De pågældende søfolk er principielt fuldt skattepligtige, men ifølge en særlig regel beskattes de sømænd, der ikke er finske borgere, dog ikke af anden indtægt end indtægten om bord. Denne indtægt må på sædvanlig måde selvangives over for de finske skattemyndigheder, og sø-

mændene erlægger herefter kildeskat, d. v. s. skat af den løbende indtægt efter samme principper som alle andre.

Det anførte gælder fuldt ud for indkomstskatten til staten. Da kommunal skattepligt forudsætter tilmeldelse til folkeregistret i en kommune, vil en udenlandsk sømand kun sjældent blive skattepligtig til en finsk kommune. Der er derfor til brug ved kildeskattens beregning udarbejdet særtabeller, der alene omfatter statskat.

Sømænds indtægt opgøres på ganske samme måde som andre skatteyders, idet al indtægt i penge og penges værdi, herunder naturalydelser som kost og logi beskattes. Dog kan søfolk, som gør tjeneste på skibe i fart mellem udenlandske havne eller mellem finske og udenlandske havne, fradrage 15 pct. af deres lønindtægt for sådan tjeneste, dog højst 75 000 finske mark. Dette fradrag er indført i 1952, men androg da kun 50 000 finske mark. Forud herfor var der fremsat krav om, at værdien af søfolks naturalydelser i lighed med, hvad der gælder i flere lande, ikke skulle medregnes i indtægten, men af hensyn til konsekvenserne mente man at måtte afvise dette krav. Derimod fandt man, at man kunne indrømme et særligt fradrag under hensyn til, at søfolk i forbindelse med tjeneste uden for landets grænser har ekstra omkostninger samt til, at de delvis er afskåret fra at nyde de samfundsmæssige goder, som er forbundet med ophold i land, og som helt eller delvis tilvejebringes ved hjælp af skatterne. Den størrelse, fradraget fik, medførte, at det omtrent svarede til værdien af fri kost (48 000 finske mark for 1952). Desuden mente man herved at kunne hindre, at finske søfolk søgte hyre på skibe fra lande med mindre tyngende skattesatser.

VI.

Udvalgets indstilling.

i. Indledende bemærkninger.

Rekommandationen fra Nordisk Råd om at lade mulighederne for at gennemføre en ensartet sømandsbeskatning i de nordiske lande undersøge præciserer ikke, hvordan man nærmere tænker sig en sådan beskatning udformet. Rådets juridiske udvalg har ganske vist henvist til den bestående norske sømandsskatteordning, men samtidig gjort det klart, at denne ordning ikke uden videre bør anses for normgivende. I udvalgets kommissorium er der ikke givet yderligere direktiver for dets arbejde. Af rådets henvisning til den norske sømandsskatteordning kan det dog formentlig udledes, at det har været tanken, at en eventuel sømandsskatteordning i hvert fald for søfolk på langfart skulle sikre en gunstigere skatteberegning end den nugældende.

Ved fællesmøder, der har været afholdt af de udvalg, der er nedsat af regeringerne i de nordiske lande, er man nået til enighed om visse grundtræk i en sømandsbeskatning, som stemmer med de grundlæggende principper i den norske ordning. Man er således enig om, at en sømandsskat må udformes som en kildekat, der beregnes på grundlag af den løbende sømandsindkomst og indeholdes i denne. Man er endvidere enig om, at den således foretagne beskatning normalt må være den endelige for sømandsindkomstens vedkommende. Derved vil sømandsskatten adskille sig fra den almindelige beskatning ved kilden, som kendes i de andre nordiske lande, og hvorefter kildekatte er en foreløbig skat, således at størrelsen af det endelige skattetilsvaret først opgøres ved en ligning på grundlag af selvangivelse i året, der følger efter indkomståret.

Det gældende danske indkomstskattesystem adskiller sig på flere punkter fra det almindelige beskatningssystem i de andre

nordiske lande. Uden at der teoretisk er nogen nødvendig sammenhæng i så henseende, har man i Danmark hverken knyttet skattepligten til selve indtægts erhvervelsen eller gennemført skatteopkrævning ved indeholdelse i den løbende indtægt som den almindelige opbørselsmåde. Dertil kommer, at man her i landet kan fratække de i indkomståret betalte forfaldne personlige skatter ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. De nævnte forhold bevirker, at der her i landet opstår en lang række specielle problemer ved en sømandsskatteordnings indpasning i det almindelige beskatningssystem. Bl. a. disse problemer er nærmere omtalt i de følgende underafsnit, hvori man tillige redegør for de synspunkter, der af udvalget er lagt til grund for udarbejdelsen af det lovudkast med bemærkninger, der findes i afsnit VII.

Som det vil fremgå af det foranstående og den efterfølgende nærmere redegørelse må en sømandsskatteordnings struktur på en række punkter nødvendigvis bryde med de i skattelovgivningen hidtil fulgte tankesæt og de deri anvendte principper. Sømandsskat skal betales af den løbende indtægt og med denne som beregningsgrundlag, mens man nu lægger et tidligere års indtægt til grund ved skatteansættelsen og -beregningen, og skattepligten vil være knyttet til selve indtægts erhvervelsen og ikke som nu være afhængig af, om den er tilstede på bestemte i lovgivningen fastsatte tidspunkter. Desuden vil i princippet månedsindtægten blive beskatningsgrundlag, mens man ellers lader årsindtægten danne udgangspunkt.

Skattefradragets retten forudsætter udvalget bevaret. Den praktiske betydning heraf viser sig navnlig ved, at der i den samlede skatteansættelse i land, som efter udvalgets forslag til lov om sømandsskat fremdeles skal finde sted, tillades fradrag for erlagte skatter,

herunder også sømandsskat. Selve sømandsskatten tænkes udformet som en ligevægts-skat, således at der ikke ved dens beregning, der i praksis skal foretages af skibets fører på grundlag af særlige tabeller, bliver tale om noget særskilt fradrag for betalt sømandsskat, fordi fradraget er indregnet i tabellerne.

Endelig foreslås skat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt folkepensionsbidrag pålignet og opkrævet i et samlet beløb og efter satser, hvis størrelse er uafhængig af, i hvilken opholdskommune den enkelte sømand hører hjemme. Der må derfor ske en fordeling mellem de offentlige kasser af sømandsskattens provenu og for at gøre det administrative arbejde hermed så simpelt og så lidt arbejdskrævende som muligt, bør provenufordelingen efter udvalgets opfattelse ske efter enkle og skematiske regler.

2. Skibe under sømandsskatteordningen.

Forinden man nærmere omtaler, hvilke skibe der efter udvalgets forslag til lov om sømandsskat omfattes af ordningen, skal der kort redegøres for de synspunkter, der har været bestemmende for den valgte afgrænsning af de farts områder, inden for hvilke ordningen skal finde anvendelse. Udvalget har i så henseende draget en sondring mellem udenrigsfart og nærfart, for hvilke begreber der nærmere vil blive redegjort nedenfor.

Sømandsskattens væsensforskellighed fra den her i landet gældende almindelige indkomstskat til stat og kommune vil, hver gang en skatteyder skal overgå fra beskatning efter det ene system til beskatning efter det andet, såvel for skatteyderen som for skattemyndighederne volde et ikke ganske ringe besvær. Dette taler for en sådan afgrænsning af sømandsskattens område, at den kreds af skatteydere, ordningen skal gælde for, bliver så stabil som muligt, så at tilgangen til og afgang fra kredsen bliver mindst mulig.

Selv om sømandsskatten efter forslaget er en skat, der i sin opbygning bliver helt forskellig fra den almindelige indkomstskat, vil der principielt ikke være noget til hinder for at fastsætte sømandsskattens satser således, at skatten på sømandsindkomsten som helhed taget ret nøje kommer til at svare til det

almindelige niveau for den samlede indkomstbeskatning til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt folkepensionsbidrag, og dette princip er udvalget da også gået ind for. Herved bliver det efter udvalgets opfattelse - som nedenfor nærmere berørt - muligt at nå den ud fra alle synspunkter mest hensigtsmæssige afgrænsning af den kreds af søfarende, som sømandsskatten skal finde anvendelse på. Den lempeligere skatteberegning, som udvalget forudsætter skal gælde for sømandsindkomst, der indtjenes i udenrigsfarten, tænkes sikret ved et særligt skattefrit fradrag i sådan indkomst.

Ønskerne om en særlig sømandsskat har i hovedsagen været begrundet med henvisningen til de specielle arbejds- og levevilkår, som gælder for de søfarende i udenrigsfarten. Når udvalget går ind for, at sømandsskatteordningen skal gælde ikke alene for denne kreds af søfarende, men også for de søfarende i nærfarten, skyldes det, at det må antages, at en afgrænsning af sømandsskattens område til kun at gælde udenrigsfarten må forventes at være forbundet med stor ustabilitet i kredsen af sømandsskattepligtige, fordi det ofte vil forekomme, at de søfarende skifter mellem tjeneste i udenrigsfart og nærfart. Dertil kommer, at det, også hvor det gælder anden fart end udenrigsfart, såvel for de søfarende som for skattemyndighederne kan byde på væsentlige praktiske fordele, at sømandsindkomsten beskattes ved kilden, selv om der ikke i arbejds- og levevilkårene for sådanne søfarende kan findes nogen begrundelse for at lempe beskatningen i forhold til den almindeligt gældende.

Ud fra disse synspunkter foreslår udvalget, at sømandsskatteordningen kommer til at omfatte søfarende såvel i nærfart som udenrigsfart, dog at skibe under en vis størrelse samt skibe i færgefart og lignende begrænset fart holdes uden for ordningen.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvilke skibe der bør omfattes af sømandsbeskatningen, bemærkes i øvrigt, at en særlig dansk sømandsskatteordning efter sagens natur normalt ikke kan iværksættes om bord på udenlandske skibe. Vedrørende færøske skibe bemærkes, at den almindelige lovgivning om indkomst- og formueskat ikke gælder på Færøerne, og en særlig sømandsskatteordning kan derfor heller ikke komme til at gælde for der registrerede skibe. I Grønland

kendes personlige skatter for tiden slet ikke. Udvalget foreslår herefter, at sømandsskat skal svares om bord på skibe registreret med hjemsted i Danmark, hvortil efter det anførte Færøerne eller Grønland ikke i denne forbindelse skal henregnes.

I visse tilfælde overtages udenlandske skibe ubemandede til befragtning af danske redere. Det foreslås i lighed med den gældende norske lov og med det svenske forslag fra 1949, at sådanne udenlandske skibe i henseende til sømandsskatteordningen skal side-stilles med danske. Dette bør også gælde skibe registreret på Færøerne eller med hjemsted i Grønland. Udvalget er opmærksom på, at der ved lov nr. 93 af 29. marts 1957 er tilvejebragt lovhjemmel for, at skibe kan registreres med hjemsted i Grønland. De nærmere regler skal efter loven fastsættes af ministeren for handel, industri, håndværk og søfart efter forhandling med ministeren for Grønland, og lovens ikrafttræden for Grønlands vedkommende bestemmes ved kongelig anordning. Skulle det herefter vise sig, at sømandsskatteordningen søges omgået ved registrering af skibe med hjemsted i Grønland, uanset at de befragtes af danske rederier, må spørgsmålet om sådanne skibes stilling i relation til sømandsskatten tages op til fornyet overvejelse.

Praktiske hensyn taler for indtil videre at holde de mindste skibe uden for sømandsskatteordningen, navnlig fordi disse ofte føres af rederen selv bistået af en enkelt eller et par medhjælpere, hvis aflønning kan være fastsat på særlig måde. Repræsentanter for ejerne af de mindre skibe har da også frarådet, at man inddrager disse skibe, og har endvidere stillet forslag om, at tonnagegrænsen fastsættes under hensyn hertil. Førerne af disse skibe vil ofte kun have certifikat til at føre skibe på ikke over 100 brt; der dispenseres dog i meget vidt omfang med hensyn til tonnagegrænsen, således at de får adgang til at føre skibe på ikke over 150 brt. Udvalget foreslår under hensyn hertil, at man under en særlig sømandsskatteordning alene medtager skibe, hvis tonnage er over 150 brt.

Den foreslåede tonnagegrænse afviger fra den i Norge anvendte tonnagegrænse på 100 brt. Der er forholdet imidlertid det, at man i forvejen opkræver en særlig pensionsafgift for alle sømænd om bord på skibe over 100 brt., således at man allerede af denne

grund er i forbindelse med de pågældende skibe. Selv om man også i Finland og Sverige skulle bestemme sig for den samme tonnagegrænse som den norske, må det erindres, at man i disse lande har en almindelig kilde-skatteordning, samt at den foran foreslåede tonnagegrænse er begrundet i særlige danske forhold.

Spørgsmålet om eventuel adgang til dispensation fra den nævnte tonnagegrænse kan især tænkes praktisk, hvis samme rederi ejer skibe både over og under den nævnte grænse. En undersøgelse af de her i landet registrerede skibe viser, at næppe 25 rederier ejer skibe af størrelser både over og under den angivne grænse. En dispensation kan i givet fald enten blot omfatte søfolk fra rederiets større skibe, som midlertidigt bliver ansat til tjeneste på mindre skibe, eller generelt til-lade, at rederiets små skibe følger reglerne for de store, men de nærmere regler herom bør i påkommende tilfælde kunne fastsættes af finansministeren.

Med hensyn til skibenes anvendelse foreslår udvalget under en særlig sømandsskatteordning inddraget skibe, der udelukkende anvendes til erhvervsmæssig befordring af personer eller gods eller som bjærgnings-fartøj. Derimod bør eksempelvis skibe, der helt eller delvis anvendes som fiskeskibe, lystfartøjer eller stenfiskefartøjer være ude-lukkede. Det samme gælder skibe, der anvendes til militære formål.

Det er som anført udvalgets opfattelse, at de forhold, der taler for i skattemæssig henseende at tage særlige hensyn til søens folk, alene gør sig gældende for udenrigsfarten. Dette er også den principielle opfattelse i den sagkyndige indstilling, der fremkom i Norge forud for ændringsloven af 1956. Efter de for udvalget foreliggende oplysninger er det også i Sverige den almindelige mening, at en særlig ordning, der giver skattemæssige be-gunstigelser, kun er motiveret for søfolk i udenrigsfart, og det samme må antages at være tilfældet i Finland.

Hvad der skal henføres til udenrigsfart, må i hovedsagen bero på hensigtsmæssig-hedsbetragtninger, idet overgangen mellem de forskellige fartkategorier i praksis er ganske jævn, således at skarpe, naturlige grænser ikke kan sættes. Søfartskommissionen af 1947 har i sit forslag til lov om danske skibes be-manding og om sønæringsbeviser sondret

mellem en række farter, kystfart, indskrænket fart, nordeuropæisk fart og europæisk fart. På baggrund heraf er det udvalgets opfattelse, at der til udenrigsfart bør henregnes al anden fart, end hvad der j søfartskommissionens lovforslag betegnes som indskrænket fart og kystfart. Efter henstilling fra de søfarendes organisationer har udvalget dog i Østersøen anvendt grænsen for kystfart ved breddeparallellen 58° nord som skillelinje. Herefter vil al fart på Finland og fart på alle svenske havne i den botniske bugt og i Østersøen indtil et stykke syd for Stockholm også blive henregnet under udenrigsfart.

Det forhold, at et skib måtte foretage en enkelt tur i udenrigsfart, bør ikke kunne bringe det ind under reglerne for denne, ligesom det heller ikke skal udelukke et skib, at det i kortere tid ikke går i udenrigsfart. Det foreslås derfor, at udenrigsfart i loven defineres som fart, der overvejende finder sted mellem havne uden for et område omkring Danmark, der afgrænses som nævnt, eller fart, der overvejende finder sted mellem havne inden for det nævnte område og havne uden for. Med egentlig fart foreslås sidestillet bjærgnings virksomhed, der i det væsentlige udøves uden for det nævnte område omkring Danmark.

Området er geografisk bestemt ved sin beliggenhed omkring Danmark. Fart med danske skibe mellem Danmark og Færøerne, mellem Danmark og Grønland, mellem Færøerne og Grønland, samt fart i færøske eller grønlandske farvande vil herefter være udenrigsfart i lovens forstand. Efter definitionen vil undertiden meget korte farler, nemlig farter mellem havne på hver sin side af områdets grænser, omfattes af bestemmelserne for udenrigsfart. Forholdet vil næppe være særlig praktisk, og så længe de ombordværende stadig kan siges at have bevaret bopæl her i landet, vil de i hvert fald ikke have regelmæssig adgang til at overnatte i hjemmet.

Som tidligere anført bør det samme beskatningssystem finde anvendelse for den farts vedkommende, som af udvalget er foreslået betegnet som nærfart. Herved vil man forstå fart eller bjærgningsvirksomhed inden for det ovenfor omtalte område omkring Danmark. Dog bør efter udvalgets opfattelse visse farter helt undtages fra sømandsskatteordningen.

Til sådan undtaget fart bør høre fart med skibe og færger, der sejler i begrænsede fartsområder. Herunder vil navnlig falde statens færgefart på Storebælt og i Øresund samt ruterne Gedser-Grossenbrode og Kalundborg-Århus m. fl. Dette hænger bl. a. sammen med, at personellet på statens skibe er aflønnet på tjenestemandens vilkår eller efter særoverenskomster, og det må antages, at der ved affattelsen af disse er taget tilstrækkeligt hensyn til de særlige vilkår, der her måtte gøre sig gældende. Dette personel må i øvrigt antages at have en mere varig tilknytning til denne fart, ligesom forholdet er det, at personellet på statens skibe og færger normalt eller dog regelmæssigt kan bo hjemme. Bliver det overflyttet til tjeneste ved anden fart end den sædvanlige, godtgøres udgifterne hertil efter samme regler som ved udstationering af andre tjenestemænd. Samme regler som for statens skibe og færger bør efter udvalgets opfattelse gælde for private skibe og færger, der sejler i tilsvarende begrænsede fartsområder. Også for sømænd i disse farter er der i vidt omfang afsluttet særoverenskomster. Undtaget vil efter udvalgets opfattelse være f. eks. en fart som Hundested-Grenå. På den anden side skulle farter som København-Århus og København-Rønne falde ind under begrebet nærfart. Endvidere foreslås det at undtage fart med skibe, der væsentligst sejler på indsøer, åer og fjorde. Disse skibe vil kun undtagelsesvis være på over 150 bрт., men forslaget er i overensstemmelse med den norske ordning og det svenske forslag fra 1949. Det samme gælder skibe i stationær virksomhed, herunder havnefart og lign. samt skibe, som ikke har egne fremdrivningsmidler.

Udvalget foreslår, at det overlades til finansministeren at fastsætte de nærmere regler for, hvad der skal henregnes under nærfarten, således at der herved især bliver lagt vægt på, om sømanden regelmæssigt har adgang til overnatning hjemme.

Selv om et skib ikke måtte være i fart, kan der undertiden være anledning til at lade det være omfattet af sømandsskatteordningen. Til tjeneste på skibe under bygning sættes i praksis ofte nogen tid før færdiggørelsen et antal af de officerer, der til sin tid skal følge skibet. De nævnte officerer er i reglen taget blandt personel, der i forvejen sejler. Endvidere forbliver undertiden en del

af et skibs besætning til tjeneste ombord under reparation eller midlertidig oplægning. Udvalget foreslår, at der i disse tilfælde hjemles finansministeren adgang til at tillade, at de personer, som i øvrigt omfattes af den særlige skatteordning, forbliver under denne, mens det skib, på hvilket de er ansat til tjeneste, er under bygning, reparation eller midlertidig oplægning. Sådant tilladelse bør efter udvalgets opfattelse gives efter generelle retningslinier og kan navnlig være begrundet, hvor skibet bygges, repareres eller oplægges i udlandet.

3. Personer under sømandsskatteordningen.

På de skibe, som vil blive omfattet af sømandsskatteordningen, bør efter udvalgets opfattelse i princippet enhver sømand, det vil sige enhver person, der er ansat til tjeneste ombord, svare sømandsskat. Personer, der driver selvstændig virksomhed om bord, herunder bl. a. hovmestre, der har kosten om bord på et skib i entreprise, bør derimod holdes uden for ordningen. Sømandsskatten er efter sin karakter en løn-skat, og det vil derfor ikke være muligt at anvende sømandsskatte reglerne på indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed. Udover de nævnte hovmestre vil forskellige selvstændigt erhvervsdrivende på større passagerskibe kunne falde ind under denne kategori. Ved at holde selvstændigt erhvervsdrivende uden for sømandsskatteordningen vil man i øvrigt komme til at ligge på linje med de andre nordiske lande, og det sker næppe heller særlig hyppigt, at selvstændigt erhvervsdrivende har virksomhed om bord.

Efter dansk lovgivnings almindelige regler er en person fuldt skattepligtig her i landet, såfremt han har bopæl eller fast ophold her (domicilprincippet). Da dansk skib i almindelighed sidestilles med dansk territorium, er der meget, som taler for også at udstrække skattepligten til at omfatte enhver udlænding, der gør tjeneste om bord på dansk skib. Såfremt den pågældende ikke har domicil noget sted, ville det i og for sig være mest konsekvent, at han blev undergivet beskatning her i landet af sin fulde indkomst og formue på samme måde som personer, der har bopæl eller fast ophold her.

Imod at gå så vidt taler navnlig, at det i de fleste tilfælde i praksis vil være umuligt at føre en blot nogenlunde effektiv kontrol med, at udlændinge, der ikke har anden tilknytning til landet end deres beskæftigelse på dansk skib, giver fyldestgørende oplysninger om indtægt og formue, som er uden forbindelse med deres beskæftigelse på skibet. Dertil kommer, at man næppe med rimelighed kan hævde, at de har en lige så nær tilknytning til det danske samfund som de, der har bopæl eller varigt ophold på det egentlige territorium. Skattepligten for udlændinge på dansk skib bør derfor efter udvalgets opfattelse kun omfatte indtægten om bord. Ved en gennemførelse af beskatning af lønindtægt om bord oppebåret af udlændinge, vil man undgå, at udlændinge ansat til tjeneste om bord på dansk skib, og som i mange tilfælde vil være uden en sådan tilknytning til deres hjemland, at de der svarer skat af indkomsten om bord, opnår en favørstilling i forhold til det danske mandskab på skibene.

De anførte betragtninger kan i og for sig også gøres gældende vedrørende udlændinge, der udøver selvstændigt erhverv på dansk skib. Det er imidlertid over for udvalget oplyst, dels at antallet af selvstændigt erhvervsdrivende om bord på danske skibe, i sig selv er stærkt begrænset, dels at det er ret usandsynligt, at disse tillige er udlændinge. Udvalget finder derfor, at der ikke på indeværende tidspunkt er tilstrækkelig anledning til at stille forslag om, at en person, der ikke har domicil her i landet, men som driver selvstændigt erhverv om bord på dansk skib, inddrages under den almindelige beskatning.

Har en udenlandsk sømand domicil her, hvormed må sidestilles skattepligtbegrunderende ophold, bør han som hidtil være fuldt skattepligtig, det vil sige skattepligtig af hele sin indkomst og formue, uanset hvorfra indkomsten hidrører, eller hvori formuen består. Det samme bør efter udvalgets opfattelse også gælde med hensyn til sømænd, der er danske statsborgere, selv om der ikke for disses vedkommende kan påvises et egentligt bosættelsesforhold her i landet, hvilket ofte gælder for ugifte sømænd. Sådanne sømænd bør efter udvalgets opfattelse beskattes på lige fod med her i landet bosatte søfolk, så længe de ikke ved at tage bopæl i udlandet

har vist, at tilknytningen til det danske stats-samfund er løstnet. Udvalget foreslår derfor, at danske statsborgere, når de gør tjeneste på dansk skib, skal være fuldt skattepligtige til den danske stat, med mindre de godtgør, at de har bopæl i udlandet.

Denne regel er først og fremmest af bevismæssig karakter. Bevisbyrden bør påhvile sømanden selv, og der bør stilles betydelige krav til dokumentationen for bosættelse i udlandet. Føres beviset imidlertid, bør den pågældende i overensstemmelse med domicilprincippet heller ikke være fuldt skattepligtig her til landet, og han vil da alene komme ind under den begrænsede skattepligt, som foreslås indført for udlændinge, der uden tilknytning til noget nordisk land gør tjeneste om bord på dansk skib. Samme stilling bør efter udvalgets opfattelse gælde også for danske statsborgere, som vel ikke kan føre bevis for bopæl i udlandet, men som dog aldrig ved bopæl her i landet har vist tilknytning til det danske samfund. Dette vil bl. a. kunne tænkes at gælde børn af udlandsdanske, som af en eller anden grund har bevaret deres danske indfødsret, men aldrig har opholdt sig her i landet.

Som en konsekvens af domicilprincippet foreslås det derfor, at udenlandske statsborgere på samme måde som danske fortsat skal anses for her hjemmehørende, såfremt de pågældende forud for deres tjeneste om bord på dansk skib senest har været fuldt skattepligtige her i landet. Et lignende princip følges i øvrigt ved bestemmelsen af, i hvilket omfang personer, der er ansat ved herværende udenlandske diplomatiske repræsentationer, er undtaget fra skattepligt.

Udvalget går herefter ind for, at alle ansat til tjeneste om bord på dansk skib skal svare sømandsskat. Alle her fuldt skattepligtige, herunder navnlig danske statsborgere bør beskattes efter tilsvarende principper som ved beskatningen i land, således at der tages hensyn til de pågældendes forsørgerforhold og andre forhold af betydning for skatteevnen.

Det samme bør efter de drøftelser, som under udvalgets arbejde har fundet sted med repræsentanter for de øvrige nordiske lande, også gælde sømænd, som er ansat til tjeneste på dansk skib og må anses for hjemmehørende i et af disse lande. Under forudsætning af at en tilsvarende ordning gen-

nemføres i de øvrige lande, vil der herigennem kunne opnås en langt større ensartethed i beskatningen af nordiske sømænd end den nugældende. Spørgsmålet om indførelse af beskatning af udlændinge, der gør tjeneste om bord på dansk skib, er i princippet et internt dansk lovgivningsanliggende med de modifikationer, der måtte følge af indgåede dobbeltbeskatningsaftaler m. v., og udvalget foreslår derfor, at der tilvejebringes lovhjemmel for, at en sømand, der er hjemmehørende, det vil sige fuldt skattepligtig, i et af de andre nordiske lande, med hensyn til indtægten om bord beskattes på lige fod med her hjemmehørende sømænd. Den samme beskatningsform må efter udvalgets opfattelse gennemføres over for sømænd, som er hjemmehørende på Færøerne eller i Grønland. Da visse grønlandske sømænd under sejlads for ministeriet for Grønland i de grønlandske farvande er ansat om bord på forhyringsvilkår, der er afpasset efter deres hidtidige skattefrihed, foreslås det dog, at der gives finansministeren adgang til at fritage disse sømænd for at svare sømandsskat.

For ikke-nordiske udlændinges vedkommende finder udvalget det derimod mest hensigtsmæssigt, at de undergives en mere summarisk beskatning, bl. a. fordi det kun sjældent vil være gørligt at få tilstrækkeligt dokumenterede oplysninger om de pågældendes familieforhold m. v. Udvalget tænker sig her en skat proportional med den kontant udbetalte hyre, uanset dens størrelse. Ved alene at tage kontantlønnen i betragtning opnås en fremgangsmåde, som er lettere at praktisere, end hvis man på den ene side tillod fradrag for erhvervsudgifter og på den anden side skulle foretage tillæg for værdien af kosten om bord. Da det store flertal af udenlandske sømænd om bord på danske skibe vil høre til den menige besætning, må skattesatsen fastlægges således, at den dækker den på disses indtægt normalt faldende skattebyrde.

Den omstændighed, at man således indtager udenlandske søfolk med tjeneste om bord på dansk skib under beskatningen, udelukker dog ikke, at der kan indgås overenskomster med andre lande til undgåelse af dobbeltbeskatning, hvorved Danmark frafalder sømandsbeskatningen af sømænd, der er hjemmehørende i de pågældende lande, men det må dog bemærkes, at der i de nyere overenskomster er en tendens til at forbe-

holde det land, hvori skibet er hjemmehørende, beskatningsret med hensyn til indtægt ombord.

Det kan heller ikke udelukkes, at der kan forekomme tilfælde, hvor det vil være rimeligt, at Danmark frafalder sømandsbeskatningen af udlændinge, uden at det beror på aftale med vedkommende fremmede land, således hvor en gift sømand opretholder hjem og familie i et fremmed land, hvor han er undergivet beskatning efter reglerne for der bosatte personer. Udvalget foreslår derfor, at der bliver mulighed for administrativt at kunne frafalde sømandsbeskatningen i sådanne tilfælde.

4. Indtægten ombord.

Sømandskat skal svares af den indtægt, som sømanden erhverver i forbindelse med sit arbejde eller sin tjeneste om bord. Det er tidligere nævnt, at sømands indtægter kan være sammensat af en lang række bestanddele, som kan variere, og man har derfor afstået fra at give nogen udtømmende opregning af, hvad der skal anses for indtægt om bord. Man henholder sig til det hævdvundne indkomstbegreb og tilsigter ikke nogen ændring af dette.

Der må imidlertid af hensyn til afgrænsningen mellem sømandsskatteordningen og det almindelige beskatningssystem foretages en sondring mellem, hvad der skal betragtes som indtægt om bord og i modsætning hertil indtægt i land. Til indtægt om bord er foreslået henregnet enhver skattepligtig indtægt i penge eller penges værdi, herunder hyre, lønning eller andet arbejdsvederlag, værdien af fri kost, provision, drikkepenge o. lign., alt under forudsætning af at der er tale om penge eller goder, som en sømand faktisk modtager eller kan gøre fordring på i forbindelse med sin tjeneste om bord.

I definitionen af, hvad der skal anses for indtægt om bord, ligger ikke noget krav om, at der udelukkende skal være tale om løbende indtægter. Der tilfalder undertiden sømænd andre indtægter end sådanne, der som den almindelige lønning med de hertil knyttede tillæg indgår i den sædvanlige månedsindtægt. Som eksempel på indtægter, der udbetales med længere tids mellemrum, sædvanligvis en gang om året, kan nævnes gratiale, kaplak,

bonus eller lignende, der især tilfalder skibsførere, samt kontant godtgørelse for mistede fridage eller mistet ferie. Som eksempel på helt tilfældige erhvervelser kan nævnes bjærgeløn. De nævnte indtægter lader sig ved beskatningen vanskeligt indpasse i reglerne for beskatningen af den ordinære indtægt.

Værdien af fri kost bør efter udvalgets opfattelse medregnes i indkomsten om bord, idet der ikke ses at være tilstrækkelig begrundelse for at fravige det ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i almindelighed fulgte princip. Får fiskere fri kost, beskattes de af værdien heraf, og er de på egen kost, tillades der kun fradrag af merudgifterne ved kostforplejningen om bord. Endvidere beskattes også den store gruppe af landbrugsmedhjælpere, husassistenter og sygehusmedhjælpere af værdien af fri kost, uden at de nævnte gruppers forhold i princippet adskiller sig fra sømændenes. At sømændene har en besparelse i hjemmet gennem modtagelse af fri kost om bord, fremgår efter udvalgets mening også af, at der på fridage og under ferie i land altid skal ydes kostpenge, selv om sømanden da kan opholde sig i sit hjem. Den norske ordning må ses på baggrund af de særegne forhold under krigen, og senere fandt man det vanskeligt at ændre de engang indførte regler. Det svenske forslag fra 1949 opretholdt princippet om beskatningen af værdien af fri kost om bord, og efter det for udvalget oplyste kan der ikke ventes nogen ændring heri. Så vidt udvalget bekendt har man heller ikke i Finland tænkt at fritage værdien af fri kost om bord for beskatning.

Kostpenge udbetalt i stedet for fri kost om bord bør af praktiske grunde alene medregnes i indtægten om bord med et beløb svarende til værdien af fri kost om bord. Denne værdi må også fremtidigt fastsættes af ligningsrådet. Der bør herved tages hensyn til, om sømanden skal anses for forsørger eller beskattes efter reglerne for andre skatteydere samt til størrelsen af den kontante løn. Af hensyn til udarbejdelsen af de tabeller, der skal anvendes ved skatteberegningen, vil det ikke være muligt at anlægge andre sondringer end de nævnte efter sømændenes forsørgerforhold og lønnens størrelse, og det vil således ikke kunne lade sig gøre

at sondre under hensyn til sømændenes tjenestestilling om bord. Imidlertid er der kun ringe forskel på ansættelsen af vær-dien af fri kost for de forskallige charger på skibene, og desuden må lønningens størrelse stort set antages at svare til sømandens stilling på skibet.

Selv om sømanden som anført skal være ansat til tjeneste om bord af enten rederiet eller en arbejdsgiver, der driver næringsvirksomhed om bord, er det ikke nødvendigt, at disse skal udbetale lønnen. Helt eller delvis drikkepengelønnede tjenere, kahytspersonale og f. eks. barbersvende skal således medregne deres drikkepenge til indtægten om bord. Det samme er tanken med hensyn til eventuelt om bord ansatte lægers og tandlægers honorarer fra patienter om bord under forudsætning af, at lægen eller tandlægen er ansat på sådanne vilkår, at han opfylder betingelserne for at kunne anses for sømand.

Vedrørende drikkepengeindtægter vil det være forbundet med betydelige vanskeligheder for skibsføreren at kontrollere størrelsen af den af sømanden opgivne indtægt, vanskeligheder, som ikke alene vil kunne være af teknisk karakter, men også kan tænkes at opstå som følge af uoverensstemmelser om de synspunkter, der bør lægges til grund for indtægtens udfindelse. Det skønnes derfor rigtigt, i lighed med de nu etablerede norske regler, at der gives ligningsrådet bemyndigelse til, hvor det anses for hensigtsmæssigt, at fastsætte retningslinjer for, hvorledes drikkepengeindtægten skal medregnes ved opgørelsen af indtægten om bord. Ligningsrådet vil således kunne fastsætte drikkepengene som en procentdel af den pågældendes omsætning eller som et fast beløb under hensyn til den pågældendes stilling om bord.

Der stilles efter det anførte ikke krav om, at udbetalingen af indtægten om bord skal ske på skibet eller kunne kræves foretaget der. Det er tilstrækkeligt, at grundlaget for kravet på indtægten er arbejde eller tjeneste om bord. Det er ikke afgørende, om beløbet rent faktisk er udbetalt sømanden, men det er tilstrækkeligt, at han har erhvervet en retskraftig fordring derpå. Derfor vil løn under lov- eller kontraktmæssig ferie altid være indtægt om bord, hvortil også henhører feriepenge. Disse sidste beskattes i øvrigt efter gældende ret samtidig med godskrivningen

af den løn, der giver ret til feriepenge. Til indtægt om bord hører også kontant godtgørelse for mistet ferie eller frihed. Ydelse af sådan erstatning er ikke i princippet noget særligt for sømænd. Der findes således udtrykkelige lovbestemmelser om forholdet for tjenestemændenes vedkommende. Behovet for at afløse disses ferie eller fridage varierer stærkt fra tjenestegren til tjenestegren og også fra år til år, men det har aldrig været bestridt, at de nævnte afløsningsbeløb er skattepligtigt indkomst.

Hyre under midlertidigt ophold i land, f. eks. sygehyre eller hyre under skifte fra tjeneste om bord på et skib til tjeneste på et andet, foreslås ligeledes henregnet til indtægten om bord. Det forudsættes dog i disse tilfælde, at opholdet i land er rent midlertidigt, og såfremt sømanden får beskæftigelse i land, eller opholdet strækker sig ud over en vis tidsgrænse, bortfalder grundlaget for at lade sømanden forblive under sømandsskatteordningen. Det kan oplyses, at man i Norge i disse tilfælde tillader sømandsskat svaret ved indtil 3 måneders ophold i land.

Betaling af bjærgeløn påhviler den, til fordel for hvem bjærgningen foretages. Selvom bjærgelønnen normalt passerer rederiet, vil den oftest hidrøre fra personer, som sømanden ikke selv står i kontraktforhold til. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt at præcisere, at bjærgeløn under alle omstændigheder anses for indtægt om bord, når den udbetales til en sømand.

Skattepligtige indtægter, der ikke efter det foregående betragtes som indtægt om bord, er indtægt i land og må beskattes der.

5. Fradrag i indtægten om bord.

Udvalget har forudsat, at sømændene principielt må have adgang til at fradrage de samme udgifter ved opgørelsen af indtægten om bord som efter den gældende ordning. For at gøre sømandsskatteberegningen så enkel som mulig, vil det imidlertid være en fordel, at de individuelle fradrag så vidt muligt erstattes med standardfradrag, som lader sig indarbejde i skattetabellerne. Denne fremgangsmåde skulle efter udvalgets opfattelse i ret vidt omfang være farbar, da de foreliggende oplysninger peger i retning af, at der inden for visse udgiftskategorier be-

står en betydelig ensartethed med hensyn til udgifternes størrelse.

Som udgifter af denne karakter kan fremhæves sømændenes udgifter til egen arbejdsløshedsforsikring, til invalidepension i henhold til folkeforsikringsloven, til de forsikringsudgifter, som alene kan fratrækkes inden for et beløb af 600 kr., herunder navnlig sygeforsikringsudgifter, til kontingenter til faglige sammenslutninger samt omkostninger i forbindelse med udførelsen af det indtægtsgivende arbejde om bord. Den foretagne statistiske undersøgelse, jfr. bilag 1, har således vist, at 87,5 pct. af samtlige undersøgte sømænd for skatteåret 1955-56 alene har fået lønmodtagerfradrag A (400 kr.'s fradraget). I denne forbindelse bemærkes, at sømændenes kritik af de efter gældende ret anerkendte fradrag for udgifter til uniform, sødstyr, udgifter ved smudsigt arbejde m. v. som utilstrækkelige efter udvalgets opfattelse ikke i almindelighed kan anses for berettiget. Alle disse fradrag følger visse skematiske regler fastsat af ligningsrådet, og der må her nødvendigvis være nær overensstemmelse mellem de fradrag, der anerkendes for de forskellige grupper af skatteydere.

Det er endvidere over for udvalget oplyst, at de beløb, som hovedparten af de søfarende betaler i kontingent til deres faglige organisationer og til de hertil eventuelt knyttede arbejdsløsheds-kasser, ligger på nogenlunde samme niveau uanset indkomstens størrelse. Det samme gælder udgifter til sygekasse bortset fra, at gifte søfolk på samme måde som andre gifte må betale for to personer.

Til dækning af de forannævnte udgifter foreslår udvalget, at der indføres et standardfradrag, der må fastsættes således, at man har sikkerhed for, at det i alle typiske tilfælde virkelig dækker de udgifter, som de søfarende efter gældende ret kan fratække i deres skattepligtige indkomst.

Når fradraget fastsættes således, bør det ikke i det enkelte tilfælde kunne ændres, selv om vedkommende sømand påviser, at hans udgifter overstiger det faste beløb. Standardfradraget foreslås ansat til 120 kr. månedlig under hensyn til, at sømændenes udgifter til de nævnte formål for tiden normalt ikke kan antages at overstige 1 200 kr. årligt. De søfarendes organisationer har tiltrådt princippet om, at der ydes alle sømænd et ensartet fradrag til dækning af samtlige de nævnte

udgifter uden hensyn til indtægtens størrelse, hvorved bemærkes, at man som nævnt i Norge er gået et skridt i samme retning. Indførelsen af et sådant ensartet fradrag vil medføre en meget betydelig forenkling.

Udover de af standardfradraget dækkede udgifter, kan en sømand, ligesom andre skatteydere, have fradragsberettigede udgifter af forskellig karakter. Undertiden kan disse udgifter være knyttet til en særlig indkomstkilde i land, f. eks. vedrørende en erhvervsvirksomhed eller en fast ejendom. I andre tilfælde har udgifterne ikke relation til nogen bestemt indkomstkilde, således underholdsbidrag, renter af løs gæld samt udgifter til renteforsikringer, hvortil han selv betaler præmien. Udvalget har overvejet, hvilke af disse udgifter der bør tillades fratrukket ved opgørelsen af indkomsten om bord.

Udgifter, der alene er forbundet med erhvervelse af indtægt i land, bør både af praktiske grunde og under hensyn til væsensforskellighederne mellem de to skatteordninger alene kunne fradrages i indtægt i land. Giver virksomheden i land underskud, kan dette fradrages i eventuel anden indtægt i land, f. eks. renteindtægt. Det vil herved være uden betydning, om denne indtægt er erhvervet af sømanden selv eller af andre personer, der sambeskattes med ham. Kan dette ikke lade sig gøre, således at der bliver tale om et nettounderskud, rejser det spørgsmål sig, om underskuddet bør kunne fradrages i indtægten om bord. Denne mulighed mener udvalget at måtte afvise som uforenelig med sømandsskattens teknik. Dog finder udvalget det overvejende betænkeligt at afskære enhver adgang til regulering af skattesvarelsen i de nævnte tilfælde. Man foreslår derfor, at den sømand, hvis indtægt i land udviser underskud, skal have adgang til at indgive andragende til finansministeren om lempelse af den af ham i et lønningsår udredede sømandsskat. De hensyn, som fører til udvalgets indstilling nedenfor om, at indkomstbeskatning af eventuel indtægt i land undlades, når indtægten ikke overstiger visse mindre beløb, gør det naturligt og rimeligt at fordre, at også underskuddet i land skal være af en vis størrelse for at åbne adgang til sådan lempelse. Er denne betingelse opfyldt, vil det herudover i første række være naturligt at se hen til, om den udredede sø-

mandsskat væsentlig overstiger det skattebeløb, som skulle udredes, hvis hele indtægten var blevet beskattet i land. For at undgå spekulationer i muligheden for at udnytte en eventuel særlig lav indkomstbeskatning i den kommune, hvori sømanden hører hjemme, bør man herved alene tage i betragtning, om der er betalt væsentligt for meget i statskat.

Den anden hovedgruppe af udgifter i land repræsenteres af de udgifter, der ikke har relation til nogen bestemt indkomstkilde i land. Det vil, hvor indtægten om bord er den eneste indkomstkilde, kunne føre til urimelige resultater, om sådanne udgifter ikke kunne bringes til fradrag i indtægten om bord, og udvalget finder derfor, at der bør gives adgang hertil. Såfremt sømanden har indtægt i land, bør fradraget fortrinsvis ske i denne indtægt, således at der kun for den overskydende dels vedkommende åbnes adgang til fradrag i indtægten ombord. Fradrag for disse udgifter må fastsættes individuelt, og det vil derfor være nødvendigt, at sømanden selv fremsætter begæring om indrømmelse af fradraget. Fradraget bør for hver måned sættes til en tiendedel af årsbeløbet ud fra den samme betragtning, som ligger til grund for beregningen af sømandsskattens satser, at sømændene gennemsnitligt ikke har indtægt om bord mere end 10 måneder om året. Af praktiske grunde bør sådanne udgifter dog kun kunne fradrages, såfremt der på grundlag heraf kan ydes fradrag af en vis størrelse, der også bør danne grænse for, i hvilke tilfælde sømanden i lønningsårets løb skal have adgang til at begære fradraget forhøjet. Denne grænse har udvalget foreslået sat ved et beløb af 100 kr. årlig. Omvendt bør sømanden have pligt til, i de tilfælde hvor fradrag er indrømmet ham, at gøre anmeldelse, såfremt udgifterne formindskes med mere end 100 kr. årlig.

For sømandens egen løbende udgift til en renteforsikring eller pensionsordning foreslår man dog en særlig fremgangsmåde under forudsætning af, at ordningen opfylder betingelserne for fuldt fradrag efter skattelovgivningens almindelige regler, og af, at sømandens bidrag tilbageholdes af rederiet. Dette bidrag kan være af meget varierende størrelse fra tilfælde til tilfælde, og det kan ligeledes variere for den enkelte sømand ved skifte af tjeneste fra et skib til et andet eller

ved skifte af stilling på samme skib. Hvis sømandens bruttoindtægt blev lagt til grund, måtte der i indtægten tilstås et fradrag for hans udgifter til de nævnte forsikringer eller pensionsordninger. Dette fradrag måtte fastsættes af skatterådet og påtegnes skattekortet, og fastsættelsen måtte bero på de for skatterådet foreliggende oplysninger. Udvalget har fundet, at praktiske hensyn taler for, at der 1 alle de tilfælde, hvor en sømands bidrag af ovennævnte art tilbageholdes af rederiet, ved skatteberegningen bortses fra det tilbageholdte beløb. En tilsvarende regel foreslås af samme grund med hensyn til det bidrag på 2 øre daglig, som hver sømand for tiden svarer i medfør af lov nr. 188 af 30. april 1948 om velfærdsforanstaltninger for søfarende.

Til belysning af sømændenes ønsker om, at der må blive taget hensyn til de særlige udgifter, der er forbundet med sejlads i udenrigsfart, kan det oplyses, at man efter gældende ret ikke tillader fradrag for sømændenes udgifter til korrespondance med familie, det være sig pr. brev, telegram eller telefon. Det samme gælder de af sømanden selv afholdte udgifter til rejse til eller fra skibet eller udgifter ved familiemedlemmers, oftest hustru og børns, rejser til møder med sømanden i fremmede havne eller ved deres ophold om bord.

I disse særlige forhold og deri, at sømændene lever under andre vilkår end befolkningen i land, kan der efter udvalgets opfattelse findes begrundelse for en vis lempelse af skatteberegningen for sømænd i udenrigsfart. Lempelsen tænker man sig gennemført i den form, at der ydes de nævnte sømænd et særligt fradrag på 130 kr. månedlig, dog højst 15 pct. af indtægten om bord og mindst 50 kr. månedlig. Når fradraget inden for visse grænser er foreslået sat i forhold til indtægtens størrelse, skyldes det især, at de helt lavt lønnede sømænd, det vil i praksis sige de ganske unge, hvoraf de fleste i øvrigt er ugifte, ikke kan antages at have så store udgifter af den nævnte særegne karakter.

Med ydelsen af dette fradrag udover det ovenfor omtalte standardfradrag finder udvalget, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til de for udenrigsfarten gældende forhold, og det særlige fradrag, som for tiden ydes i det såkaldte Amerikatillæg eller i lignende tillæg, skulle herefter bortfalde.

6. Sømandsskattens beregning.

Som tidligere berørt er det tanken, at sømandsskattens niveau skal fastlægges således, at det tilnærmelsesvis svarer til den gennemsnitlige indkomstbeskatning her i landet, hvorved bemærkes, at man med hensyn til kommuneskatten og de kirkelige afgifter går ud fra de i Københavns kommune gældende skattesatser. Udgangspunktet for udfindelsen af sømandsskattens størrelse bliver herefter den årsskat, som skulle erlægges i land af en indkomst svarende til sømandsindkomsten. Denne årsskat må deles op, således at der fastsættes et beløb, der skal tilsvares hver måned. Ved denne opdeling har udvalget ikke ment at turde gå ud fra, at sømændene er beskæftiget i alle årets 12 måneder, idet der navnlig blandt de sømænd, der er medlemmer af sømændenes og søfyrbødernes forbund, er nogen arbejdsløshed, ligesom der må tages hensyn til indtægten bortfald under sygdom eller ferie. Man har derfor ment at måtte gå ud fra, i lighed med hvad tilfældet er i Norge, at årsindtægten om bord gennemsnitlig indtjenes i løbet af 10 måneder, således at sømandens skattetilsvær for den enkelte måned bliver en tiendedel af den nævnte årsskat, og på dette grundlag har udvalget foreslået den særlige sømandsskatteskala opstillet. En følge heraf vil det blive, at sømanden beskattes på et lidt for lavt progressionstrin, såfremt han rent faktisk har indtægt om bord i alle årets 12 måneder, og med en for høj progression, såfremt han kun har indtægt om bord i mindre end 10 måneder inden for et år. Den således fastlagte skatteskala bør imidlertid ikke finde anvendelse på de indtægter, som ikke kan henregnes til den sædvanlige månedsindtægt, f. eks. bjærgeløn eller kaplak, idet skalaen er opstillet ud fra en forudsætning om, at indtægten er regelmæssigt tilbagevendende. Der må derfor i fornødent omfang for sådanne engangsindtægters vedkommende gives særlige beskatningsregler, der tager hensyn til, at indtægterne ikke er regelmæssig tilbagevendende, og udvalget foreslår, at det overlades til finansministeren at udforme nærmere regler herom.

Med hensyn til de nedslag i ansættelserne og fradrag ved skatteberegningen, som ydes efter de gældende regler, bemærkes, at de særlige bestemmelser om nedslag for inva-

lide- og folkepensionister m. v. samt ældre skatteydere med mindre indtægter efter udvalgets opfattelse ikke bør finde anvendelse ved ansættelsen af indtægten om bord. Den af Københavns statistiske kontor for skatteåret 1955-56 foretagne undersøgelse, jfr. bilag 1, viser, at kun 17,5 pct. af de af undersøgelsen omfattede sømænd, der var bosat over hele landet, var 45 år eller mere. Kun en fjerdedel af dem havde en ansat indkomst under 10 000 kr. Det tør antages, at det praktisk taget aldrig forekommer, at en sømand over 65 år har en indtægt om bord af så ringe størrelse, at den efter de gældende regler vil give ret til nedslag, således at der næppe er behov for en særlig tabel, hvori der er taget hensyn til nedslaget. Hertil kommer, at nedslaget skal ydes i den samlede indkomstansættelse, således at der måtte ske en i øvrigt besværlig regulering i de tilfælde, hvor indtægten om bord ikke var den eneste indtægt.

Derimod kan der være grund til at give adgang til at indrømme nedslag på grund af nedsat skatteevne. Der vil antagelig ret sjældent være anledning hertil på grund af sygdom eller lignende hos sømanden selv, men sygdom hos familien eller trykkende familieforhold i øvrigt vil selvsagt kunne ramme sømænd lige så hyppigt som andre skatteydere. Af praktiske grunde må fradraget fastsættes til et månedligt beløb. Efter de gældende regler fastsættes nedslaget til et årligt beløb. Det har derfor virkning for hele skatteåret, hvilket skattemyndighederne tager i betragtning ved bestemmelsen af nedslagets størrelse. Da sømandsskatten udskrives måned for måned, bør skatterådet have adgang til at kunne bestemme, at fradraget kun skal gives et vist antal måneder, hvor der så til gengæld kan være anledning til at yde et mere mærkbart fradrag. Dette vil navnlig kunne være praktisk, hvor der foreligger trykkende forhold af forholdsvis kortere varighed. Skatterådet bør heller ikke være bundet til at indrømme nedslag med samme beløb hver måned. Ændring kan være praktisk, hvis forholdene vel ændrer sig, men ikke så meget, at nedslag nu må anses for unødvendigt. Der er ikke herved taget stilling til spørgsmålet om eventuel bevillingsmæssig lempelse i form af tilbagebetaling af allerede erlagt og rigtigt beregnet sømandsskat. Det er finansministeren, der meddeler lempelse i allerede pålignet statsskat, jfr. statsskatte-

lovens § 37, hvorved bemærkes, at denne beføjelse i de fleste tilfælde nu er delegeret til lokale myndigheder. Efter gældende praksis udvises der stor tilbageholdenhed med at eftergive allerede indbetalt skat. Udvalget finder imidlertid, at der inden for rammerne af de gældende bestemmelser, der ikke foreslås ændret eller ophævet, må kunne findes en løsning på dette problem, således at der ikke er tilstrækkelig anledning til at lovgive herom. Udvalget har med det anførte heller ikke taget stilling til, hvilken myndighed der skal træffe afgørelse i sager af den nævnte art.

De grunde, der har motiveret indførelsen af regler om fradrag ved beregning af indkomstskat til staten i tilfælde af stigning i den skattepligtige indkomst, gør sig ikke gældende med hensyn til sømandsskatten. Denne vil efter udvalgets forslag blive en ligevægtskat, og der opnås hermed den bedst mulige udnyttelse af skattefradraget, samtidig med at marginalbeskatningen ikke tilnærmelsesvis vil nå den gældende højde. Der bør derfor efter udvalgets opfattelse ikke gives særlige fradrag ved indkomststigninger. Udvalget skal i denne forbindelse yderligere henvise til, at det er foreslået at give adgang til at fastsætte særlige regler for beskatningen af de indtægter om bord, som typisk kan få totalindtægten i de enkelte måneder til at overstige den sædvanlige indtægt.

Efter det gældende beskatningssystem bestemmes en persons tilsvær af indkomstskat dels af hans indkomst opgjort på grundlag af en afsluttet indkomstperiode, dels af forskellige faktorer, som er afgørende ved skattens udregning. Disse sidste kan være betinget af forhold, som skal foreligge ved skatteårets begyndelse, således som det er tilfældet ved sondringen mellem familieforsørgere og andre skatteydere og spørgsmålet om retten til hustrufradrag, eller på et bestemt angivet tidspunkt forud for skatteåret, som ved spørgsmålet om retten til børnefradrag.

Såfremt sømandens tilsvær af sømandsskat skulle tilpasses nærmest muligt til skattetilsværet i land, skulle man lade de samme beregningsfaktorer finde anvendelse for sømandsbeskatningen for en periode svarende til skatteåret i land eller muligvis snarere til den opkrævningsperiode, over hvilken skatterne for dette skatteår erlægges.

Overgangen til et helt nyt beskatnings-

princip, beskatning ved kilden, indebærer imidlertid mulighed for en mere rationel løsning, hvorefter det ikke skal være afgørende, hvorledes forsørgerforhold m. v. har været på et bestemt angivet tidspunkt. Idet sømandsskatten først beregnes, når den skal tilbageholdes i lønnen, vil det være muligt også at lade ændringer i sømandens forsørgerforhold m. v., som indtræffer, efter at skattekortet er udstedt, få virkning for den løbende skatteopkrævning, såfremt sømanden selv fremsætter begæring herom. Af praktiske grunde bør der dog efter udvalgets opfattelse sættes en tidsfrist af en sådan længde, at myndighedernes afgørelse vedrørende ændringer normalt skulle kunne nå ud til det skib, hvor den pågældende sømand tjenstgør, inden udløbet af denne frist. Selv om sømanden imidlertid ikke har fremsat begæringen på et sådant tidspunkt, at ændringen når frem inden fristens udløb, bør han dog have adgang til senere, eventuelt ved lønningsårets udløb, at fremsætte begæring om regulering af sømandsskatten.

Den sømandsskat, som skal tilbageholdes i sømandens indtægt om bord, skal herefter i første række beregnes på grundlag af de på skattekortet ved dets udstedelse indeholdte oplysninger om forsørgerforhold m. v. Udvalget foreslår af hensyn til den praktiske tilrettelæggelse af sømandsskattekortenes udstedelse, at forholdene den i. november i året forud for lønningsåret lægges til grund. Sker der ændringer, f. eks. som følge af ægteskabs indgåelse eller barnefødsel, kan sømanden henvende sig til skattemyndighederne - for sømænd, der sejler i udenrigsfart vil sådan henvendelse sikkert hurtigst og mest praktisk kunne fremsendes via rederierne - med anmodning om ændring af skattekortets angivelse. Ændringen forudsætter således en henvendelse fra sømanden, hvilket dels er begrundet i praktiske hensyn, dels i at der efter udvalgets opfattelse ikke bør tillægges begivenheder, der vil betyde en større skat for sømanden, som f. eks. et barns opnåelse af 16 års alder, dødsfald, skilsmisse m. v., virkninger for resten af det løbende lønningsår.

Bortset fra de nævnte afvigelser bør børnefradrag ydes i indtægten om bord, såfremt de almindelige betingelser herfor er opfyldt. Af praktiske grunde bør fradragene ydes uden hensyn til den enkelte sømands bopæls-

forhold, og det foreslås derfor, at børnefradrag altid skal ydes efter de for hovedstadsområdet gældende satser, der er de gunstigste. Fradraget tænkes indregnet i de tabeller, der skal bruges ved sømandsskattens beregning, således at tabellerne forsynes med kolonner, der angiver sømandsskattens størrelse under hensyn til antallet af børn.

Vedrørende børnetilskud bemærkes, at allerede hensynet til de personer, der om bord på skibene skal arbejde med sømandsskatteordningen, forbyder, at de bebyrdes med administrationen af børnetilskudsordningen. Disse tilskud må beregnes på grundlag af de senere omtalte indkomstansættelser i land og må enten modregnes i skatten af sømandens eventuelle indtægt i land eller i eventuel formueskat eller, hvis der ikke betales anden skat end sømandsskat, udbetales kontant.

Langt det overvejende antal søfolk er mænd, men der er dog i et vist omfang ansat kvinder om bord på danske skibe. Udvalget finder det rimeligt, at princippet i de gældende regler om fradrag for hustrus selverhverv også skal anvendes på gifte kvinders indtægt om bord. Udvalget foreslår derfor, at der ved beregningen af den sømandsskat, der falder på indtægter erhvervet af hustruer, der i øvrigt omfattes af bestemmelserne i loven, skal ydes et fradrag på halvdelen af deres indtægt om bord, dog højst 200 kr. månedlig. Fradraget ydes kun i de tilfælde, hvor betingelserne for sambeskatning er til stede. Selve fradragets størrelse må på grund af dets varieren med indtægten beregnes særskilt hver måned. Da den fællesøkonomi, der er hovedbegrundelsen for sambeskatningen, ikke foreligger, når begge ægtefæller har indtægt om bord, er det dog foreslået, at der i disse tilfælde skal ske særskilt beregning af sømandsskat for hver ægtefælle, således at den sømandsskat, der falder på mandens indtægt, beregnes efter reglerne for familieforsørgere og den skat, der falder på hustruens, efter reglerne for andre skatteydere; i disse tilfælde ydes der ikke fradrag for hustrus selverhverv. Denne fremgangsmåde vedrører alene skatten af indtægten om bord, men ikke skatten af ægtefællernes eller børnenes eventuelle indtægter i land eller af formue.

7. Fremgangsmåden ved udstedelse af sømandsskattekort og ved sømandsskattens tilbageholdelse og afregning.

Udvalget foreslår, at der forud for hvert lønningsår til brug ved beregningen af sømandsskat skal udfærdiges et særligt sømandsskattekort for hver her i landet hjemmehørende og dermed sidestillet sømand. Udfærdigelsen skal foretages af vedkommende skatteråd efter indstilling fra den kommunale ligningsmyndighed i den kommune, i hvilken sømanden er pligtig at svare opholdskommuneskat pr. 1. november forud for lønningsåret. For sømænd, der er hjemmehørende på Færøerne, i Grønland eller i et af de andre nordiske lande bør udfærdigelsen dog finde sted i sømandsskattekontoret.

Skattekortet udfærdiges på grundlag af de for myndighederne foreliggende oplysninger om den enkelte sømand, og det skal indeholde de til identifikation af sømanden fornødne oplysninger og angive, i hvilket rederi sømanden er beskæftiget. Det må endvidere noteres på skattekortet, om sømandsskat skal beregnes efter reglerne for familieforsørgere eller for andre skatteydere, antallet af børn, for hvilke der skal ydes børnefradrag, samt, for gifte kvinders vedkommende, eventuelt om der skal ydes fradrag efter reglerne for fradrag for hustrus selverhverv.

Det skal dernæst af skattekortet fremgå, om der er tilstået sømanden fradrag på grund af nedsat skatteevne, og i bekræftende fald anføres fradragets månedlige størrelse og for hvor lang tid, det skal indrømmes. I de tilfælde, hvor der efter det tidligere anførte er indrømmet sømanden fradrag for udgifter i land af almindelig karakter, f. eks. underholdsbidrag, må skattekortet indeholde oplysning om sådanne fradragets månedlige størrelse. Indrømmelsen af disse særlige fradrag eller nedslag forudsætter en begæring herom fra sømandens side. Der skal derimod på skattekortet intet anføres om standardfradrag eller fradrag for udgifter ved sejlads i udenrigsfart, idet disse fradrag tænkes indregnet i de nedenfor omtalte tabeller.

Da sømandsskattekortet skal være fremme på skibene inden 1. januar, må det udfærdiges og afsendes af myndighederne til sømandsskattekontoret i løbet af november måned - i lovforslaget har man sat 20. no-

vember som seneste afsendelsesdag -. Det er derfor nødvendigt, at en sømand, der vil opnå fradrag ved skattekortets udfærdigelse, indgiver sin begæring herom inden udgangen af oktober måned. Fremkommer begæringen senere, udsætter sømanden sig for, at fradraget ikke kan tages i betragtning ved de første løntilbageholdelser om bord inden for lønningsåret. Dette udelukker dog ikke, at senere fremsatte begæring kan få betydning fra lønningsårets begyndelse, men de fornødne reguleringer må i så fald foretages ved sømandsskattekontorets foranstaltning. Sømanden kan naturligvis ikke, så lidt som andre skatteydere, uden tidsbegrænsning fremsætte krav om reguleringer, men må i denne henseende respektere de almindelige regler. Begæringen må, for så vidt den fremsættes forud for eller i løbet af lønningsåret, fremsættes over for den kommunale ligningsmyndighed i sømandens hjemstedskommune. Det må være en selvfølge, at der efter lønningsårets udløb skal kunne forlanges dokumentation for, at de udgifter, der har givet anledning til særligt fradrag, virkelig er afholdt, således at der i benægtende fald stilles krav om efterbetaling af for lidt erlagt sømandsskat. Når skatterådet har fastsat fradragets størrelse, bør det fradrag, der anføres på skattekortet som gældende for hver månedlig løntilbageholdelse, som tidligere anfør andrage en tiendedel af det årlige beløb.

De tidligere nævnte skattekort indsendes af skatterådet i to eksemplarer til sømandsskattekontoret. Det ene forbliver i kontoret, medens det andet af dette sendes til det på kortet angivne rederi, som videresender kortet til de enkelte skibes førere. Disse skal umiddelbart efter modtagelsen forevise hver sømand hans skattekort, således at han kan få lejlighed til at konstatere, om han har indvendinger at fremsætte mod indholdet af kortet, eller, såfremt sømanden måtte udtale ønske derom, udlevere skattekortet til sømandens gennemsyn. Har sømanden indvendinger mod skattekortet, må han selv skriftligt fremsætte sine indvendinger over for sømandsskattekontoret. Indtil anden ordre måtte komme derfra, skal føreren imidlertid fortsat henholde sig til skattekortets udvisende. Ved lønningsårets begyndelse skal skattekortet være tilbageleveret til skibets fører.

Da skattekortet bør udfærdiges så tæt op til årsskiftet som muligt af hensyn til, at de deri angivne oplysninger i videst muligt omfang svarer til forholdene ved lønningsårets begyndelse, må det forudses, at det vil kunne ske, at skattekortet ikke når rettidigt frem til det pågældende skib. I sådanne tilfælde bør der være adgang for skibets fører til midlertidigt at foretage tilbageholdelse af sømandsskat på grundlag af det hidtil for den pågældende sømand benyttede skattekort.

Såfremt sømanden ikke er ansat direkte hos rederiet, men hos en anden arbejdsgiver om bord på et af rederiets skibe, afleveres skattekortet til vedkommende arbejdsgiver, der herefter må forevise sømandsskattekortet for sømanden i overensstemmelse med den oven for anviste fremgangsmåde.

Ved beregningen må anvendes det senest udstedte gyldige skattekort, og såfremt ændringer i kortet er iværksat ved meddelelse fra sømandsskattekontoret, må ændringen derfor noteres på dette; såfremt kontoret lader berigtigelse foretage i form af udstedelse af et nyt skattekort, må det hidtil benyttede tilbageleveres sømanden med påtegning om, at det er afløst af et nyt. Henimod slutningen af et løbende lønningsår vil ændringer af et skattekort kun kunne få begrænset indflydelse med hensyn til regulering af sømandsskatten for det løbende lønningsår, og det findes derfor mest praktisk, at meddelelse om ændringer, der finder sted efter den 1. oktober i et lønningsår, ikke sendes videre til skibsførerne, men forbliver hos sømandsskattekontoret, der i så fald må drage omsorg for den fornødne berigtigelse. Såfremt sømanden afmønstres, må skattekortet udleveres ham til eventuel aflevering på det næste skib, han påmønstres.

I tilfælde, hvor en person ved udmønstringen ikke er i besiddelse af skattekort, for eksempel hvor den pågældende ikke tidligere har været sømand, må han selv drage omsorg for, at der udstedes et skattekort til ham. Principielt må han da henvende sig til den kommune, hvor han ved udmønstringen er eller derefter bliver pligtig at betale opholdskommuneskat. Såfremt han opholder sig uden for hjemstedskommunen, har man for at lette denne udstedelse foreslået, at sømanden skal kunne henvende sig til kommunekontoret på det sted, hvor han opholder

sig, ligesom han også kan få et skattekort udstedt ved henvendelse til sømandsskattekontoret. I disse tilfælde er skattekortet dog kun midlertidigt, og sømandsskattekontoret må da drage omsorg for, at et endeligt skattekort udstedes af vedkommende skatteråd.

Selve sømandsskattens beløb må, efter at indtægten om bord er behørigt opgjort, beregnes på grundlag af tabeller, der tænkes udarbejdet af finansministeriet. Skibets fører må være opmærksom på, om indtægten kan opgøres alene på grundlag af oplysninger, som han allerede sidder inde med, eller som han kan få fra sømandens eventuelle arbejdsgiver. Er dette ikke tilfældet, må sømanden selv oplyse størrelsen af indtægten om bord. Består sømandens indtægt delvis af drikkepenge, må de særlige anvisninger, der måtte være givet med hensyn til fastsættelsen af disse, følges.

Skibets fører beregner også sømandsskatten i de tilfælde, hvor sømanden ikke er ansat til tjeneste hos rederiet, men hos anden arbejdsgiver. Denne må derfor, forinden tilbageholdelse finder sted, skaffe sig oplysning hos skibets fører om størrelsen af det beløb, som skal tilbageholdes.

Skibets fører må være opmærksom på, om dele af indtægten ikke skal beskattes på sædvanlig vis, men omfattes af de særlige regler for indtægter, der ikke kan henregnes til den sædvanlige månedsindtægt. Er der udelukkende tale om indtægter, der skal beskattes efter hovedreglen, og skal skat beregnes for en hel måned, afrundes indtægten nedad til det nærmeste med 10 delelige kronebeløb. Herefter kan skatten i langt det overvejende antal tilfælde straks beregnes. Dette beror på, at der tænkes udarbejdet særskilte tabeller for udenrigsfart og for nærfart, således at de hver for sig indeholder kolonner dels for familieforsørgere, dels for andre skatteydere, og for de førstes vedkommende graderet efter det antal børn, for hvilke der skal gives fradrag. Herudover tænkes tabellerne udformet således, at der i dem dels er indarbejdet et tillæg for værdien af fri kost om bord og dels det faste fradrag, herunder det for sømænd i udenrigsfart foreslåede særlige fradrag.

Det kan dog ikke helt undgås, at der i visse tilfælde må foretages særskilte udregninger, før sømandsskattens beløb kan aflæses i tabellerne.

I de tilfælde, hvor det af skattekortet fremgår, at der skal ydes fradrag for udgifter, der ikke står i forbindelse med erhvervelsen af indtægten om bord, således navnlig udgifter til underholdsbidrag til frasepareret eller fraskilt hustru eller de hos denne værende børn, renter af gæld m. v., må disse fradrag ydes med de på kortet anførte beløb.

For gifte kvinder, der gør tjeneste om bord, skal der, for så vidt de sambeskattes med ægtefællen, og denne kun har indtægt i land, beregnes fradrag for indtægt ved hustrus selverhverv. Dette fradrag vil inden for visse grænser afhænge af indtægtens størrelse. Antallet af tilfælde, hvor disse betingelser er opfyldt, er antagelig ringe, således at beregning af dette fradrag vil blive en sjældenhed. Da forudsætningen for fradraget er, at sambeskatning finder sted, må skatten i disse tilfælde beregnes efter skalaen for forsørgere.

Det samme gælder i de tilfælde, hvor der er indrømmet særlige nedslag i indtægten.

Er der tale om beskatning af indtægter for kortere perioder end en hel måned, finder udvalget, at det kan være praktisk, at der udarbejdes særlige tabeller til brug ved udregningen af sømandsskattens beløb, således at det så vidt muligt undgås, at skibets fører skal foretage selvstændige beregninger på grundlag af månedstabellerne.

Det anførte forudsætter, at sømanden møder med skattekort. Er dette ikke tilfældet, må skibets fører udfærdige et midlertidigt skattekort for sømanden, lydende på den skala, som giver den højeste skat, således at skatten beregnes efter reglerne for andre skatteydere end forsørgere og uden særlige fradrag.

Såfremt den indtægt, der skal beskattes, efter sin størrelse og art ikke skal henregnes til den sædvanlige månedsindtægt, må beregningen ske efter de særlige regler, som fastsættes af finansministeren.

Er sømanden ikke hjemmehørende i Danmark eller et af de andre nordiske lande, - hvilket i praksis sædvanligvis vil være tilfældet med hensyn til andre end statsborgere i de nordiske lande - foreslås sømandsskatten beregnet med en fast procent af kontantlønningen.

Sømandsskatten skal beregnes af skibets fører på rederiets vegne. Beregningen skal ske ved hver måneds udgang og omfatte den

i månedens løb erhvervede indtægt. Såfremt sømanden afmønstrer inden månedens udgang, skal der dog straks ske beregning af skat af al den indtægt, han har haft om bord i tiden indtil afmønstringen.

Sømandsskatten forfalder til betaling straks ved beregningen. Er sømanden ansat til tjeneste hos rederiet, må skibets fører tilbageholde skattens beløb i sømandens hyre eller lønning. Tilbageholdelsen skal omfatte skatten af hele indtægten om bord, selv om en del deraf består af beløb, som sømanden modtager direkte fra trediemand, f. eks. drikkepenge til tjenere og kahytspersonale, eventuelt også sygeplejerskers, lægers eller tandlægers honorarer. Hvor indtægten fra rederiet ikke er tilstrækkelig til betaling af sømandsskatten, må sømanden selv indbetale det manglende beløb. Er sømanden ansat til tjeneste hos en anden arbejdsgiver end rederiet, skal arbejdsgiveren sørge for tilbageholdelse af et så stort beløb, at der er dækning for sømandsskatten, og indbetale det tilbageholdte beløb til skibets fører, der skal kontrollere, at tilbageholdelserne er rigtigt foretaget. Den omstændighed, at rederiet eller anden arbejdsgiver har foretaget a conto udbetalinger eller ydet forskud på indtægten om bord, bør ikke fritage rederiet eller arbejdsgiveren for at hæfte for sømandsskattens beløb.

Skibets fører må på skattemyndighedernes vegne afgive kvittering til sømanden for modtagelsen af det tilbageholdte beløb.

Det påhviler rederiet at drage omsorg for, at sømandsskattens beløb tilligemed fornøden redegørelse for den skete skatteberegning tilgår det nedenfor under 9. omtalte sømandsskattekontor.

Skulle det, efter at sømandsskat er beregnet, vise sig, at der er fejl i beregningen, kan skibets fører i visse tilfælde berigtige disse. Berigtigelser på skibsførerens eget initiativ bør dog kun kunne ske, hvor det drejer sig om rene skrive- eller regnefejl under sømandsskattens beregning. Den omstændighed, at en sømand hævder, at der er begået fejl ved skattekontorets udfærdigelse, f. eks. med hensyn til fastsættelsen af fradrag, kan derimod ikke bevirke, at skibsføreren foretager ændringer i sømandsskatten. Ej heller kan skibets fører på egen hånd undlade at beregne sømandsskat, fordi en sømand anfører, at han ikke er sømandsskattepligtig, eller at han ikke

kan godkende den foretagne indkomstopgørelse, eller at han har krav på særlige fradrag. I sådanne tilfælde må spørgsmålet forelægges sømandsskattekontoret til afgørelse.

Sådanne berigtigelser, som kan ske ved skibsførerens egen foranstaltning, bør finde sted senest i forbindelse med beregningen af sømandsskat for den umiddelbart efterfølgende måned. Ellers ville man udsættes for, at revisionsantegnelser fra sømandsskattekontoret kunne komme til at krydse skibsførerens meddelelse om berigtigelse, medmindre man udskød kontorets revision af beregningerne, hvad der ikke vil være formålstjenligt. Sømanden afskæres ikke herved fra at forlange fejl ved sømandsskattens beregning berigtiget, blot må dette da ske ved henvendelse til sømandsskattekontoret i stedet for til skibets fører.

8. Sømandsskatteordningens indpasning i den almindelige skattelovgivning.

Det er et hovedpunkt i sømandsskatteordningen, at sømandsskatten skal være en ved beregningen og indeholdelsen i hyren m. v. endeligt opgjort kildeskat eller lønskat af sømandens indtægt om bord. Sømandsbeskatningen må derfor opbygges således, at sømandsindtægten betragtes som den pågældende sømands eneste indtægtskilde, d. v. s. at indtægten beskattes fra bunden. Når indtægten- om bord beskattes som den første del af indtægten, vil det være naturligt, at indtægten i land beskattes som den sidste del. Problemet bliver derfor at finde frem til det rette progressionstrin for beskatningen af indtægten i land.

Udvalget har bestræbt sig for at overvinde de vanskeligheder, som følger af, at sømandsskatten er en skat på den løbende indtægt, medens beskatningen i land hviler på den indkomst, som skatteyderen har haft i et indkomstår, der ligger forud for skatteåret. Man har villet undgå, dels at en sømand på samme tid skal betale skat af bortfaldne indtægter i land og aktuelle indtægter om bord, dels at der ved sømandens ophør med at have indtægt om bord skal opstå væsentlige lakuner i den løbende skattebetaling.

Udvalget har søgt at tilgodese de nævnte hensyn, men samtidig lagt vægt på at gøre

løsningen af problemerne så enkel som muligt, bl. a. ved at foreslå de færrest mulige afvigelser fra de af skatteyderne og skattemyndighederne kendte fremgangsmåder.

I det følgende behandles først spørgsmålet om, hvorledes der skal forholdes med allerede pålignede skatter, når sømanden går om bord, dernæst det eventuelt fornødne samspil mellem de to skatteordninger, mens sømanden har såvel indtægt om bord som indtægt i land, og til sidst problemerne i forbindelse med ophør af indtægt om bord og den heraf følgende fuldstændige overgang til den almindelige skatteordning.

Afgangsførelse vedrørende pålignede skatter af bortfalden indtægt.

Da den særlige sømandsskat skal være en ren indkomstskat, opstår der ikke, når sømanden går om bord, spørgsmål om at ændre formueansættelser og -skatteberegninger. Pålignet formueskat skal altid betales fuldt ud også af skatteydere, der går om bord.

Med hensyn til pålignet indkomstskat er sagen mere kompliceret. Af praktiske grunde betegnes indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter og folkepensionsbidrag overalt i det følgende som skat.

Udvalget er som nævnt gået ud fra, at en sømand ikke samtidig skal betale skat af den løbende indtægt om bord og af sine i land tidligere indtjente personlige indtægter (d.v.s. fortrinsvis arbejdsindtægter), som ophører ved tiltrædelsen af tjenesten om bord. Da det vil være ganske upraktisk at gå den vej, at man venter med at påbegynde tilbageholdelse af sømandsskat, indtil al skat af de indtægter i land, der ikke bevares efter tiltrædelsen af tjenesten om bord, er betalt, må løsningen på problemet søges ved, at man foretager afgangsførelse af den i land pålignede skat i det omfang, den vedrører sømandens »bortfaldne indtægter«. Herved forstår man personlige indtægter, som ikke bevares efter tjenestens tiltrædelse, og som efter deres art ikke kan bevares under tjenesten om bord. Under personlig indtægt vil man, foruden arbejdsindtægt, indbefatte indtægt ved personlig udøvelse af selvstændig virksomhed, i den udstrækning indtægten ikke overstiger, hvad der med rimelighed kan anses for arbejdsvederlag.

Uden for begrebet »bortfaldne indtægter« falder f. eks. engangsindtægter som vederlag for goodwill eller avance ved afhændelse af driftsmidler, rentenydelser, samt indtægter, som er erhvervet af sømandens ægtefælle, selv om de bortfalder i tidsmæssig tilknytning til sømandens tiltrædelse af tjeneste om bord. Disse indtægter foreslår man skattemæssigt behandlet på samme måde som indtægter, der bevares, efter at sømanden har tiltrådt sin tjeneste om bord.

På den anden side er det ikke nogen betingelse, for at indtægten skal kunne anses for bortfaldet, at den er ophørt i tidsmæssig tilknytning til tiltrædelse af tjenesten om bord, når blot indtægten er af en sådan art, at den ikke kunne bevares efter tjenestens tiltrædelse. Til eksempel kan nævnes det tilfælde, at en person efter nogen tids arbejdsløshed tiltræder tjeneste om bord. Lønindkomst fra den forud for arbejdsløshedsperioden liggende beskæftigelse i land vil da ligesom arbejdsløshedsunderstøttelsen være at betragte som bortfalden indtægt.

Det vil være nødvendigt at undersøge indkomsten i den indkomstperiode, som danner grundlag for skattepåligningen, og eventuelt foretage en opdeling af indkomsten i, hvad der må anses for henholdsvis bortfaldet og bevaret indtægt.

Såfremt indtægten udelukkende består i indtægt, som efter det oven for anførte må henføres under bortfalden indtægt, skal den fulde pålignede skat føres til afgang, og der skal ej heller for senere skatteår foretages skattepåligning af indtægter henhørende under denne kategori. Samme fremgangsmåde foreslår udvalget af praktiske grunde anvendt i de tilfælde, hvor den bevarede indtægt ikke er over 300 kr. årlig.

Er den bevarede indtægt større, må sømanden fortsat betale skat af denne. Det må i den henseende være uden betydning, om den bevarede indtægt er indtjent af sømanden selv eller af hustru eller børn, hvormed han sambeskattes.

Når sømanden ved overgang til tjeneste om bord foruden den bortfaldne indtægt har en bevaret indtægt på mere end 300 kr., skal der derfor kun ske en delvis afgangsførelse af den pålignede skat. Beregningen af, hvor stor en del af den samlede skat, der i disse tilfælde skal afgangsføres, kan foretages efter forskellige metoder. Man kan beregne, hvad

der vil svare til ligevægtsskatten af den bortfaldne indtægt, hvis denne ligesom indtægten om bord beskattes som den første del af indtægten. Denne beregning er imidlertid ikke let at udføre, og desuden kan det under et system med progressive skatter og fradragsret for skatter, der ikke er beregnet på grundlag af den løbende indtægt, ikke forventes, at der i ret mange tilfælde opnås et rimeligt forhold mellem den beregnede ligevægtsskat af den bortfaldne indtægt og de virkeligt pålignede skatter.

Man kan også tænke sig den fremgangsmåde, at man beregner dels ligevægtsskat af den bortfaldne indtægt, dels af den samlede indtægt og herefter afgangsfører en så stor del af de faktisk pålignede indkomstskatter, som svarer til forholdet mellem de beregnede ligevægtsskattebeløb. Det vil i og for sig føre til et rimeligt resultat, men både denne beregning og den foran beskrevne er så indviklede, at udvalget ikke mener at kunne anbefale dem.

Udvalget må foretrække den mere simple fremgangsmåde, at man afgangsfører en så stor del af de pålignede skatter, som efter en almindelig forholdsmæssig beregning svarer til de bortfaldne indtægters andel af de samlede indtægter. Det er en metode, som allerede finder anvendelse i praksis, når man skal bevilge skatteyder, der tager arbejde i Sverige uden at opgive deres bopæl her i landet, delvis henstand med pålignede skatter. Ved beregningen benyttes forholdet mellem på den ene side den bortfaldne indtægt i det indkomstår, der ligger til grund for påligningen af de skatter, som delvis skal føres til afgang, og på den anden side den samlede indtægt i indkomståret. I den bortfaldne indtægt skal der ikke fradrages noget beløb for betalt skat, mens der derimod må ske nedsættelse med sådanne fradrag, som svarer til de fradrag, der indrømmes i indtægten om bord. Heller ikke den samlede indtægt skal reduceres med noget skattefradrag.

Da indtægten om bord vil blive beskattet »i bunden«, og den til den bortfaldne indtægt svarende skat, der skal afgangsføres, efter udvalgets forslag bestemmes ved en forholdsmæssig beregning, vil resultatet blive, at der i det hele afgangsføres lidt for store skattebeløb. Den fordel, der derved opnås, vil dog som regel blive delvis opvejet ved,

at skattefradraget i den bevarede indtægt i land, der kommer til beskattning i det efterfølgende skatteår, bliver mindre.

Hvad enten der ved sømandens tiltrædelse af tjeneste om bord - alt efter hans tidligere indkomstforhold - skal ske en fuldstændig eller kun delvis afgangsførelse af pålignet skat, kan der kun blive tale om at afgangsføre skattebeløb, der vedrører tiden, efter at tjenesten om bord er påbegyndt. Som kriterium for, om et skattebeløb vedrører tiden før eller efter, at sømanden har påbegyndt tjeneste om bord, foreslår udvalget af praktiske grunde, at man anvender datoen for skatteraternes sidste rettidige indbetaling. Når man ikke mener at burde vælge skattens forfaldsdag, skyldes det hensynet til, at skatteyderne som regel først indbetaler skatten umiddelbart før indbetalingsfristens udløb. Vælger man forfaldsdagen, vil man derfor ikke fuldt ud opnå det tilsigtede, at den sømand, der rettidigt har betalt sine skatter i land, ikke på samme tid skal betale sømandsskat og tidligere pålignet skat af bortfalden indtægt i land. Det bemærkes i den forbindelse, at der efter de gældende regler kan gå temmelig lang tid fra skattemens forfaldsdag til sidste rettidige indbetalingsdato, undertiden omkring 70 dage, men tidsrummet varierer ret stærkt fra kommune til kommune. Udvalget foreslår ikke særbestemmelser for de tilfælde, hvor en skatteyder ved tiltrædelse af tjeneste om bord er i restance. Skatterestancer må derfor berigtiges efter de almindelige regler.

I tilknytning hertil skal man nævne, at allerede foretagne beregninger af børnetilskud ikke tænkes ændret, idet selve den engang stedfundne ansættelse jo ikke forandres, fordi skattebeløbene af en eller anden grund reduceres eller helt bortfalder. Det vil i øvrigt ikke være praktisk muligt at modregne børnetilskud i sømandsskatten, og endnu ikke modregnede dele af børnetilskuddene må derfor modregnes i skat af bevaret indtægt i land eller af formue eller eventuelt udbetales kontant.

Det vil efter udvalgets opfattelse være rimeligt, at sømandsskatten kun får karakter af den endelige beskattning af indtægten om bord for sådanne søfarende, som har en mere end rent midlertidig tilknytning til erhvervet. Praktiske administrative hensyn taler for det samme. Udvalget foreslår derfor, at

der hos personer, der gør tjeneste på skibe, som omfattes af sømandsskatteordningen, vel altid skal opkræves sømandsskat og foretages afgangsførelse som foran beskrevet, men at indtægten om bord alligevel skal betragtes som erhvervet i land, hvis tjeneste om bord ophører inden 6 måneder, efter at den pågældende som sømand er blevet inddraget under sømandsskatteordningen. Det betyder, at hans afgangsførte skat atter må føres i tilgang, samt at eventuelt i mellemtiden foretagne ansættelser og skatteberegninger ham vedrørende må berigtiges. Den sømandsskat, som han er blevet afkrævet under tjenesten om bord, må naturligvis i så fald godskrives som å conto betaling på den almindelige indkomstskat. Fristen på 6 måneder må anses for rimelig og vil kunne medføre ikke helt ubetydelige administrative lettelser. Af det foreliggende statistiske materiale jfr. bilag i, mener udvalget at kunne udlede, at et betydeligt antal personer kun har en rent midlertidig tilknytning til søfarten. 6 månedersfristen skal ikke være knyttet til noget bestemt lønningsår.

Skatteansættelse m. v. under tjeneste ombord.

Udvalget foreslår, at sømanden altid medtages ved skatteansættelserne efter de almindelige regler i den tid, hvor han er om bord. Det skal gælde, selv om indtægten om bord har været den eneste indkomstkilde i indkomståret. Den skattepligtige indkomst foreslår man opgjort som summen af sømandens samlede indtægter, uanset hvor og hvornår i indkomståret de er erhvervede, og ved ansættelsen skal såvel alle i land erlagte skatter som den trukne sømandsskat fratregkes. Heri ligger ikke, at der skal betales skat i land af hele den opgjorte indkomst, idet det er det centrale punkt i sømandsskatteordningen, at indtægten om bord normalt ikke skal danne grundlag for påligning af anden skat end sømandsskat.

Opgørelsen af den skattepligtige formue skal fortsat ske efter de almindelige regler, og det samme gælder formueskatteberegningen, men udvalget har ikke anset det for nødvendigt at optage udtrykkelig bestemmelse herom i udkastet til lov om sømandsskat.

Indtægt, der er bortfaldet ved tiltrædelsen af tjeneste om bord, og som måtte indgå i den samlede ansatte indkomst, skal ligesom ind-

tægt om bord ikke gøres til genstand for beskatning, så længe sømanden er om bord. Derimod må der betales skat af andre indtægter i land, som enten sømanden selv eller nogen med ham sambeskattet måtte have. I lighed med den ordning, der er foreslået om afgangsførelse af skat ved sømandens tiltrædelse af tjeneste om bord, foreslår udvalget dog, at beregning af skat af bevaret indtægt i land, der ikke overstiger 300 kr. årligt, ikke skal finde sted, mens sømanden er om bord. Er indtægten større end 300 kr. årligt, finder udvalget, at der bør betales skat heraf, og der må til brug herfor foretages en særskilt opgørelse af den indkomst i land, hvoraf skatten skal beregnes.

De tilfælde, hvor der skal ske beskatning af indtægten i land, falder i to grupper, alt efter som der både har været bortfalden og bevaret indtægt i land i indkomståret, eller der alene har været bevaret indkomst i land. Det første kan være tilfældet for ét eller højst to skatteår, efter at sømanden er gået om bord. Fælles for begge grupper er imidlertid, at de indtægter, der skal beskattes, må formindskes med erlagte skatter. At de må formindskes med de fulde erlagte formueskatter, er efter det anførte uden videre klart. Det volder heller ingen tvivl, at kun faktisk erlagte skatter kan fratregkes. Vanskelighederne opstår, hvor der både er bevarede og bortfaldne indtægter i land. Der er naturligvis i disse tilfælde den mulighed at strække sig så vidt, at man tillader samtlige erlagte skatter - bortset fra sømandsskat - fradraget i den bevarede indtægt i land. Dette vil alt andet lige føre til et meget stort skattefradrag det første år og som følge deraf meget lille skat. I de følgende år vil der blive et lille fradrag for betalte skatter og derfor relativt store skatter at betale, og disse svingninger vil fortsætte, indtil der efter en vis årrække under forudsætning af nogenlunde konstante indtægter i land i det væsentlige er blevet balance i forholdet mellem indtægten og skattefradraget. En således udformet fradragetsret ville imidlertid stemme dårligt med de senere års bestræbelser for at undgå de uheldige virkninger af udsving i skattefradrag og pålignede skatter.

Udvalget mener derfor, at kun en til den bevarede indtægt svarende del af de erlagte indkomstskatter skal kunne bringes til fradrag. Beregningen tænkes foretaget således,

at det tillades sømanden i den bevarede indtægt at fradrage så stor en del af de i indkomståret erlagte indkomstskatter (bortset fra sømandsskat), som efter en forholdsmæssig beregning svarer til den i indkomståret bevarede indtægts andel af den samlede indtægt i land. Det er tanken, at de fradrag i indtægten i land, som svarer til fradragene i indtægten om bord, skal henføres til den bortfaldne indtægt i land. Som ved andre forholdsmæssige beregninger må der også ved udregningen af dette forholdstal ses bort fra skattefradraget.

Ved delingen af skattefradraget skal det ikke komme i betragtning, hvornår inden for indkomståret skatterne rent faktisk er erlagt. Lader man de faktisk erlagte skatter danne grundlag for skattefradraget, ville det formelt være rigtigere at tillade de skatter, som var erlagte i land, efter at tjenesten om bord var tiltrådt, fradraget fuldt ud i indtægten i land og foretage en deling for de tidligere erlagte skatters vedkommende. Imidlertid vil den beskrevne fremgangsmåde ikke i praksis give et så meget rigtigere resultat, at det kan opveje besværlighederne derved.

Har der i indkomståret alene været bevaret indtægt i land, opstår der ingen særlige problemer, idet det simpelthen foreslås, at samtlige erlagte skatter, bortset fra sømandsskat, kan fradrages i indtægten i land, og beregningen af skatten af denne indtægt foreslås i øvrigt foretaget som nedenfor anført.

Som tidligere berørt foreslår udvalget, at den bevarede indtægt i land beskattes »i toppen« af sømandens samlede skattepligtige indkomst. Skatten af den bevarede indtægt i land må derfor beregnes som forskellen mellem almindelig indkomstskat af sømandens samlede skattepligtige indkomst og af den samlede indkomst med fradrag af den bevarede indtægt i land.

I det omfang, en sømand foruden indtægten om bord har indtægt i land af en sådan størrelse, at den skal beskattes, vil det være nødvendigt, at sømanden på sædvanlig måde afgiver selvangivelse til de skattelignende myndigheder. Derudover vil det i en række andre tilfælde, som nærmere angives nedenfor, være påkrævet, at ligningsmyndighederne har sømandens selvangivelse som grundlag for kontrollen med hans skattesvarelse. På den anden side vil udvalget mene, at selvangivelsen kan undværes, hvor sømandens

indkomst udelukkende består af den lønning, som udbetales ham af rederiet eller anden arbejdsgiver på skibet som vederlag for tjeneste om bord, og der i indkomstopgørelsen ikke indgår individuelt bestemte skattefri fradrag, hvis berettigelse må gøres til genstand for efterfølgende prøvelse. Udvalget foreslår derfor, at formelig selvangivelse alene skal indsendes, såfremt sømanden

- 1) ved udgangen af regnskabsåret ejer aktiver til et samlet beløb af 10 000 kr. eller derover eller
- 2) i indkomståret
 - a) har drevet virksomhed, for hvilken der er foreskrevet bogførings- og/eller regnskabspligt,
 - b) har været ejer eller bruger af fast ejendom,
 - c) har haft indtægt i land til et beløb af over 300 kr.
 - d) har haft indtægt om bord udbetalt af andre end rederiet eller anden arbejdsgiver eller
 - e) ved beregningen af sømandsskatten har fået fradrag for udgifter i land af almindelig karakter som f. eks. underholdsbidrag, renter af gæld m. v.

I andre tilfælde end de nævnte finder udvalget, at man kan begrænse sig til at affordre sømanden en under ansvar efter den gældende lovgivning om kontrol med selvangivelsen m. v. afgivet erklæring om, at han ikke omfattes af bestemmelserne om pligt til at indsende selvangivelse. Erklæringens nærmere form bør foreskrives af finansministeren. Det må i disse tilfælde antages, at skattemyndighederne ad anden vej vil være i besiddelse af de for en korrekt skatteansættelse nødvendige oplysninger.

Det er i øvrigt tanken, at ligningsmyndighederne også ved ansættelsen af sømænd skal anvende de kontroloplysninger, som de kommer i besiddelse af eller kan fremskaffe fra andre end skatteyderen selv. Oplysning om størrelsen af indtægten om bord vil således tilgå de skattelignende myndigheder fra det omtalte sømandsskattekontor. Ligningsmyndighederne må i påkommende tilfælde være berettiget til at afkræve en sømand oplysninger om hans indkomst- og formueforhold i samme omfang, som oplysninger kan affordres andre skatteydere, hvad enten sømanden efter det foranstående er pligtig at afgive egentlig selvangivelse eller ej.

Skatteansættelse efter ophør af tjeneste om bord.

Når en sømand ophører med at have tjeneste om bord, enten fordi han tager beskæftigelse i land, går af på grund af alder eller af andre grunde, opstår spørgsmålet om hans fremtidige skattemæssige stilling i land. Udfra hovedsynspunktet, at sømandsskatten skal være en definitiv kildeskat, mener udvalget, at den allerede én gang beskattede sømandsindtægt ikke senere bør lægges til grund for en beskatning i land. Det forudsættes herved, at sømanden har haft tjeneste om bord i over seks måneder. Er dette ikke tilfældet, genindtræder han som tidligere omtalt i den skattebetalingsordning, som var gældende i land, da han gik om bord.

Udvalget foreslår, at den indkomstskat, som i tiden, efter at sømanden er ophørt med at have indtægt om bord, skal afløse sømandsskatten, lignedes på grundlag af den fremtidige indtægt, som træder i stedet for indtægten om bord. Det vil i praksis betyde, at den tidligere sømand pålignes skat af den lønindtægt, som han opnår ved overgang til beskæftigelse i land, således at han med andre ord kommer til at betale skat af sin aktuelle indkomst, ligesom han har gjort det om bord.

Har sømanden under tjenesten om bord haft skattepligtig bevaret indkomst i land, medfører den omstændighed, at han forlader tjenesten om bord, ikke umiddelbart nogen ændring i beskatningen af denne del af hans indkomst.

Nu vil det i praksis være udelukket at fortsætte med at beregne skatten på grundlag af den aktuelle indkomst og dermed give tidligere sømænd en særstilling i forhold til alle andre skatteydere i land. Den tidligere sømand må bringes ind under den almindelige indkomstbeskatning. Udvalget mener, at det kan ske, ved at man anvender principperne i ligningslovens regler for beskatning af tilflyttere. Man foreslår dog visse modifikationer i disse regler.

Det er således udvalgets opfattelse, at der ikke ved overgang fra den ene til den anden skatteordning bør opstå væsentlige lakuner i den løbende skattebetaling. Efter det gældende system vil der imidlertid ved tilflytning hengå en længere periode varierende i de forskellige kommuner efter opkrævningsterminernes placering og fristerne for skattens

rettidige betaling, fra det tidspunkt hvor skattepligten indtræder, indtil skat skal betales. Hvor en sømand tiltræder tjeneste om bord, skal han efter udvalgets forslag fritages for at betale den del af den løbende skat, hvis sidste rettidige indbetalingsdag indtræder efter tiltrædelsen af tjenesten om bord. Som en konsekvens heraf har man ment det rimeligt, at den sømand, som ophører med at have indtægt om bord, skal betale sædvanlig indkomstskat til stat og kommune af den indtægt, der træder i stedet for indtægten om bord, fra og med den opkrævningstermin, hvis sidste rettidige indbetalingsdato falder efter udløbet af den måned, hvori tjenesten om bord er ophørt.

Vedrørende det løbende skatteår foreslås det, at der på grundlag af et skøn over størrelsen af den indtægt, som i tiden fra skattepligtens indtræden og skatteåret ud, træder i stedet for den bortfaldne indtægt om bord, foretages en således afpasset ansættelse af indtægten, som ville svare til et helt års indtægt.

I denne indtægt foreslår udvalget, at der gives et beregnet skattefradrag af samme størrelse som sømandsskatten af indtægten. Dette betegner en forenkling i forhold til skattefradragsberegningen efter den almindelige »tilflytterregel«. Når en sømand går i land, skal der kun foretages en ansættelse vedrørende den indkomst, der træder i stedet for den bortfaldne indkomst om bord, og derfor også kun ydes et skattefradrag, der svarer til denne indkomst. Da der for sømandsskattens vedkommende sker en beregning af skat i ligevægt, forekommer det nærliggende at anvende det samme princip for den sømand, der ophører med at have indtægt om bord.

Som tidligere anført bør sømanden i princippet begynde at betale skat, umiddelbart efter at han er gået fra borde. Det kan da forekomme, at en skattetermin vedrører et skatteår, der allerede er udløbet. Således forfalder i København 9. og 10. rate af skatteåret 1957-58, der udløber den 31. marts 1958, først til betaling henholdsvis den 1. april og den 1. maj 1958 med seneste rettidige indbetaling den 20. i forfaldsmåned. For at dække disse tilfælde foreslås det, at ansættelsen for det løbende skatteår også lægges til grund, selv om betalingen måtte vedrøre et allerede udløbet skatteår.

For det skatteår, i hvilket tilflytningen finder sted, vil der i de tilfælde, hvor sømanden beskattes af anden indtægt end indtægten om bord, allerede være foretaget en ansættelse heraf. Af praktiske grunde foreslår udvalget, at denne ansættelse i land i de nævnte tilfælde ikke ændres.

For det efterfølgende skatteår foreslås det derimod, at der foretages en samlet ansættelse af hele sømandens og de med ham sam-beskattedes indkomst og formue. For så vidt angår den del af indkomstansættelsen, der vedrører indtægt, der træder i stedet for den bortfaldne indtægt om bord, foreslås det, at den tidligere sømand ansættes af sin forventede indtægt i skatteåret, med mindre han har været i land i mindst de sidste 6 måneder af indkomståret. I så fald ansættes han af indkomsten i den tid, han har været i land, idet indtægten dog afpasses således, at den kommer til at svare til et helt års indkomst. Dette svarer fortsat til tilflytterreglen. I denne indtægt foreslås der givet et beregnet skattefradrag efter samme princip som anført med hensyn til ansættelsen for det løbende skatteår. For så vidt angår den øvrige indtægt i land foreslås det, at denne opgøres på sædvanlig måde, herunder at den reduceres med de i land betalte skatter, bortset fra skatter erlagt i henhold til en ansættelse for det skatteår, som løb ved sømandens første skatteansættelse. Hermed må naturligvis også sidestilles skat erlagt i henhold til den nævnte ansættelse, men vedrørende et allerede udløbet skatteår.

De skatteansættelser, der foretages, når sømanden går fra borde, vil ofte bero på et med betydelig usikkerhed behæftet skøn over størrelsen af den fremtidige indtægt. Såfremt det viser sig, at der ikke er skønnet rigtigt, foreslås det, at der i overensstemmelse med de nævnte regler vedrørende ansættelse af tilflyttere finder fornøden efterfølgende regulering sted.

Det er tidligere nævnt, at det såvel for skatteyderne som for skattemyndighederne er forbundet med besvær, hver gang der skal ske overgang til beskatning efter reglerne for sømænd fra den almindelige ordning og omvendt, samt at udvalget for at bøde herpå har foreslået en særlig regel i de tilfælde, hvor en person kun i kortere tid er tilknyttet søfarten. På tilsvarende måde har udvalget tillagt det betydning at finde udvej for at undgå at

ansætte en sømand efter tilflytterreglerne i visse tilfælde, hvor han vel ikke længere er ansat til tjeneste om bord, men hvor der dog ikke foreligger holdepunkter for at antage, at han agter at forlade erhvervet. Det foreslås derfor, at skatteansættelse i land skal kunne undlades i et kortere tidsrum, såfremt indtægt om bord ophører på grund af arbejdsløshed eller sygdom, idet ophør under de nævnte omstændigheder som regel må antages at være en rent midlertidig afbrydelse af tjenesten. En sådan regel vil udover de nævnte administrative fordele medføre en lempelse af den samlede beskatning af sømænd, der kun har indtægt om bord i forholdsvis korte perioder inden for et lønningår, og hvis indkomst derfor taget under ét vil blive beskattet på et lidt højere progressionstrin, end hvis den var indtjent over en længere del af året.

Udvalget foreslår, at ansættelse i land i de nævnte tilfælde skal kunne undlades i indtil 90 dage, under forudsætning af at sømanden i stedet for den bortfaldne indtægt om bord alene oppebærer understøttelse, det vil sige indtægt, der ikke forudsætter en arbejdspræstation fra hans side. Udvalget foreslår, at ansættelse kun skal kunne undlades, for så vidt man alene modtager understøttelse fra en statsanerkendt arbejdsløshedskasse eller anden understøttelse, der i beløbsmæssig henseende ikke overstiger, hvad der i henhold til lovgivningen om forsikring mod følger af ulykkestilfælde kan udbetales som dagpenge. Om beregningen af de 90 dage, hvori ansættelse kan undlades, foreslås det, at der skal ske sammenlægning med tidligere perioder af sygdom eller arbejdsløshed, såfremt sømanden ikke forud for den aktuelle periodes indtræden uden afbrydelse har haft indtægt om bord i mindst 30 dage.

9. Sømandsskatteordningens administration.

Indførelse af en særlig sømandsskatteordning efter de af udvalget anviste retningslinier vil medføre, at sømandsskatten for alle sømænd uanset deres bopæl tilbageholdes på skibene, hvorfra den gennem rederierne overføres til en for hele landet fælles oppebørselsinstitution, der atter over for vedkommende kommune afregner kommune-

skatten. Endvidere skal de skattekort, der danner grundlag for ordningen, passere den samme institution, som af praktiske grunde også må føre et register over de af sømandsskatteordningen omfattede personer, og institutionen må efter lønningsårets udløb forsyne de stedlige ligningsmyndigheder med oplysningsmateriale til brug ved indkomstansættelserne i land. Endelig må der føres en vis kontrol med skibene, bl. a. med henblik på afgørelsen af, i hvilken fart de må anses for at sejle.

Til at varetage arbejdet med sømandsskatteordningen foreslår udvalget, at der oprettes et for hele landet fælles sømandsskattekontor. Dette centralorgan skal ikke alene udføre det administrative arbejde med sømandsskattens opkrævning og afregning, men det vil tillige være i stand til at yde vejledning både over for rederierne, sømændene og skattemyndighederne i land. Kontoret kan endvidere i et vist omfang træffe afgørelse i spørgsmål, der specielt opstår som følge af sømandsskattens indførelse, bistået af et særligt nævn, hvor bl. a. de søfarende og rederne bør være repræsenteret. Nævnets afgørelser skal, hvor det administrative skøn er afgørende, i et vist omfang være endelige.

I de tilfælde, hvor kontorets afgørelser vedrører almindelige beskatningsspørgsmål, således ved afgørelsen af, om en sømand skal betale sømandsskat efter reglerne for her i landet bosatte personer, bør kontorets afgørelse kunne prøves af Landsskatteretten, eventuelt af de ordinære domstole. Af hensyn til sømændenes vanskelighed ved at overholde tidsfrister m. v. foreslås det, at klagefristen vedrørende de afgørelser, som de skattemyndigheder træffer om ansættelse i land, mens sømanden er om bord, skal være 3 måneder regnet fra afgørelsens dato.

I kontoret skal der som nævnt oprettes et særligt sømandsskatregister på grundlag af de skattekort, der udstedes af skatterådene, og de indberetninger om på- og afmønstringer, som rederierne skal afgive i forbindelse med de månedlige afregningslister vedrørende sømandsskat. Dette register vil eventuelt kunne overtage det registreringsarbejde, som for tiden udføres af mønstringsmyndighederne. Man har ikke stillet positivt forslag herom, idet udvalget vil foretrække, at kontorets arbejde i første omgang koncentrerer om gennemførelsen af sømandsskat-

ten, således at der først tillægges kontoret yderligere arbejdsopgaver, når sømandsskatten er gennemprøvet og indarbejdet.

10. Fællesnor disse sømandsskatte- spørgsmål.

Som tidligere nævnt vedtog Nordisk Råd på 2. session i Oslo i august 1954 en rekommandation til regeringerne om til overvejelse at optage spørgsmålet om indgåelse af en konvention om indførelse af en sømandsskat for søfolk i de nordiske lande.

Under debatten på 2. session forud for vedtagelsen var man bl. a. inde på det ønskelige i på den ene side at undgå dobbeltbeskatning af sømænd og på den anden side at hindre, at en sømand unddrog sig sine skattemæssige forpligtelser. Fra søfartens side har man fremhævet betydningen af, at der tilvejebringes lighed i beskatningen for at hindre, at forskelligt virkende skattesystemer skulle tilskynde til uønskede vandringer fra det ene lands skibe til det andet lands.

Udvalget har overvejet, hvordan man kan nå det ønskede resultat. I så henseende skal man først fremhæve, at indførelse af en særlig sømandsskatteordning i de enkelte lande næppe bør forsinkes af overvejelser af de fællesnordiske problemer.

Dernæst må det være klart, at en lang række spørgsmål må finde deres løsning uafhængigt af forholdene i de øvrige nordiske lande, idet den gældende interne retstilstand må være afgørende. Dette gælder eksempelvis reglerne for opgørelsen af indtægten og den nærmere form for skatteopkrævningen.

Det væsentligste fællesnordiske problem må være spørgsmålet om retten til at beskatte indtægt erhvervet på et skib tilhørende et af de nordiske lande. Udvalget er af den opfattelse, at man kommer det af Nordisk Råd tilstræbte mål nærmest, ved at alle nordiske sømænd om bord på et skib fra et af de nordiske lande må svare skat efter reglerne for sømænd, bosatte i skibets hjemland. Det land, der herefter foretager beskatningen af indtægten om bord, må i så fald i henseende til fradrag for forsørgerbyrde m. v. ligestille sømænd fra de øvrige nordiske lande med sømænd tilhørende skibets hjemland. Det ville ikke være uforeneligt med en sådan

ordning, at provenuet ved beskatningen tilfalder sømandens hjemland, men da tendensen i den nyere tids dobbeltbeskatningsoverenskomster er gået i retning af, at retten til beskatning af arbejdsindtægter tilfalder det land, hvori arbejdet udføres, har man fra dansk side foreløbig ment at måtte akceptere, at også retten til beskatning af sømandsindkomst tilfalder skibets hjemland - et synspunkt som de andre nordiske lande har lagt vægt på.

På det fællesnordiske møde om sømandsbeskatningen i København i august 1957 nåede man frem til enighed om følgende udtalelse:

»På grundlag af rekommandationen fra Nordisk Råd har udvalg i Danmark, Finland og Sverige arbejdet med udformningen af en sømandsskattelovgivning i de respektive lande i lighed med den i Norge allerede gennemførte ordning, og man har under arbejdet hermed haft nær kontakt med hinanden samt med norske sagkyndige. Ved et møde i København den 22.-24. august 1957 har delegationer fra Danmark, Finland, Norge og Sverige drøftet de foreliggende lovudkast.

De foretagne undersøgelser og forhandlinger har ført frem til, at det ikke på indeværende tidspunkt kan anses for praktisk muligt at opnå ganske samme beskatning på alle nordiske skibe, fordi sømandsbeskatningen må tilpasses hvert lands interne lovgivning, herunder også beskatningsniveauet i det pågældende land. Uanset det vil en langt mere ensartet behandling end den nuværende kunne tilvejebringes, ved at nordiske sømænd, som tjenstgør på nordisk skib, svarer skat efter reglerne for sømænd i det land, hvor skibet hører hjemme, selv om de er hjemmehørende i et andet nordisk land.

En sammenligning af de foreliggende lovudkast og den norske sømandsskattelovgivning har bestyrket den opfattelse, at en gennemførelse af en sømandsbeskatning efter de skitserede retningslinier vil betegne et meget væsentligt skridt henimod den tilstræbte ensartethed i beskatningen af nordiske sømænd.

Man er enige om, at det tilstræbes, at et nordisk lands beskatning af sømænd, som er hjemmehørende i et af de andre nordiske lande, sker under hensyntagen til forsørgerforhold i det omfang, det er foreneligt med

skattetekniske hensyn, på samme måde som ved beskatningen af sømænd hjemmehørende i det pågældende land.

På dette grundlag vil sømandsskatteudvalgene i Danmark, Finland og Sverige snarest muligt tilendebringe deres arbejde med henblik på at afgive indstilling til de respektive landes regeringer om indførelse af en særlig beskatning af sømænd.

Udvalget har med udgangspunkt i denne udtalelse og de i tilknytning dertil førte drøftelser i sit forslag til lov optaget regler, der tager sigte på i henseende til beskatning at sidestille sømænd hjemmehørende i de øvrige nordiske lande med danske. Der sigtes hermed ikke ubetinget til sømænd, der er statsborgere i de øvrige nordiske lande, idet det i første række afgørende må være, om der er tale om en person, som kan anses for domicilieret i det andet nordiske land, hvorfra han kommer. Er han ikke domicilieret i noget land, bør der efter udvalgets opfattelse med hensyn til statsborgere fra de øvrige nordiske lande opstilles de samme formodninger, som lovforslaget under tilsvarende forhold indeholder for danske statsborgeres vedkommende. Også spørgsmålene om, hvorledes sømanden skal behandles, når han tiltræder tjeneste om bord eller går i land, såvel som beskatningen af hans eventuelle indtægt her i landet under tjeneste om bord på andet nordisk skib, må løses i analogi med de i lovforslaget opstillede regler om tjenstgørelse på dansk skib. Man er opmærksom på, at der må tilvejebringes et samarbejde med myndighederne i de øvrige nordiske lande for at få de for en rigtig beregning af dansk sømandsskat fornødne oplysninger.

11. Kommunernes andel i sømandsskatten.

Den i det foregående omtalte sømandsskat er tænkt opkrævet i et samlet beløb, der skulle træde i stedet for indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt folkepensionsbidrag. Der vil herefter ikke for kommunerne være adgang til at anvende indtægten om bord som grundlag for udskrivning af kommunal indkomstskat, ligesom der heller ikke herpå vil kunne udskrives kirkelige afgifter.

Som det fremgår af den som bilag 1 op-

tagne statistiske undersøgelser, må det antages, at der kun i ganske få kommuner her i landet er skatteansat så mange sømænd, at den på disses indtægt om bord udskrevne kommunale indkomstskat, herunder kirkelige afgifter, kan siges at være af betydning for kommunernes økonomi. På den anden side er udvalget gået ud fra, at det ikke med indførelsen af en særlig sømandsskat af indtægten om bord har været tanken, at der som helhed skulle tilflyde kommunerne mindre indtægtsbeløb, end der for tiden indgår til dem fra sømændene. Man har derfor søgt at finde udvej for at gøre kommunerne lodtagne i sømandsskattens provenu på en sådan måde, at der af statskassen afregnes en andel af sømandsskatten, der nogenlunde svarer til, hvad kommunerne taget under et for tiden får.

Efter den gældende personlige indkomstbeskatning udgør kommuneskattens andel af den samlede indkomstskat en med stigende indtægt stadigt faldende procentdel; på de mindste af de indtægter, hvorpå indkomstskat i det hele udskrives, falder der overhovedet ingen indkomstskat til staten, medens kommuneskatten på de helt store indtægtstrin kun udgør en ringe procentdel af den samlede beskatning. Den kommunale andel varierer ret anseligt fra kommune til kommune, bl. a. fordi en række landkommuner vælger at dække en betydelig del af deres indtægtsbehov ved udskrivning af skat på fast ejendom. Uensartetheden i udskrivningen af kommunal indkomstskat er knap så stor blandt købstæderne og forstadskommunerne til disse som blandt de rene landkommuner.

Ved udarbejdelsen af den skatteskala, som findes i det i afsnit VII indeholdte lovforslag, er man gået ud fra den indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt det folkepensionsbidrag, som for skatte-

året 1957-58 er pålignet skatteydere bosat i Københavns kommune. Herefter, og da det er oplyst, at et meget stort antal af landets sømænd er skatteansat i København, antagelig noget over 4 000 af et samlet antal, der skønsmæssigt andrager godt 10 000, har man fundet det nærliggende ved skønnet over kommunernes andel i sømandsskatten at tage sit udgangspunkt i forholdene i denne kommune. Afregningen af de til sømandsskattekontoret indkomne beløb foreslås af udvalget foretaget fire gange årlig, således at der ved hver afregning, henholdsvis den 15. marts, 15. juni, 15. september og 15. december over for kommunerne afregnes kommunernes andele af, hvad der er indgået i de tre sidste kalendermåneder forud for afregningsmåneden. Såfremt der ved hver af disse afregninger afgives 50 pct. af den del af sømandsskatten, der for hver enkelt sømands vedkommende ikke overstiger 1 000 kr., og 20 pct. af det overskydende beløb, vil dette svare til, at der af årlige indtægter på indtil op imod 20 000 kr. vil tilfalde kommunerne halvdelen af skattens provenu, og for skatten af den øvrige del af indtægten 20 pct., og herved skønner man efter de foreliggende oplysninger at have opnået, at der som helhed betragtet tilfalder kommunerne en andel, som svarer til, hvad de ville oppebære som kommuneskat af sømandsindtægten.

Af de beløb, som således tilfalder kommunerne, bør som kirkelige afgifter afregnes en så stor del, som efter det indbyrdes forhold mellem den samlede udskrivning af indkomstskat til kommunen og kirkelige afgifter i vedkommende kommune svarer til de kirkelige afgifters andel af den samlede udskrivning. I de tilfælde, hvor sømanden ikke er medlem af folkekirken, foreslås det dog, at kommunen skal udbetale ham den del, der efter det anførte ellers skulle være afregnet som kirkelige afgifter.

VII.

Lovforslag med bemærkninger.

Kapitel I.

Indledende bestemmelser.

§ 1.

Enhver af denne lov omfattet person svarer i overensstemmelse med de i det følgende indeholdte bestemmelser en særlig sømandsskat, der beregnes af og opkræves ved tilbageholdelse i hans indtægt ombord. Såfremt den pågældende efter lovgivningens almindelige regler er skattepligtig til den danske stat, træder sømandsskat for den nævnte indtægts vedkommende i stedet for indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, og folkepensionsbidrag.

§ 2.

I denne lov forstås ved:

1. *Dansk skib*: med hjemsted her i landet registreret skib, hvis tonnage er over 150 brt., og som udelukkende anvendes til erhvervs-mæssig befordring af personer eller gods eller som bjærgningsfartøj. Med skib registreret med hjemsted her i landet sidestilles skib, der er registreret med hjemsted på Færøerne, i Grønland eller i udlandet, såfremt det uden besætning overtages til befragtning af dansk rederi.

2. *Sømand*: enhver person, der er ansat til tjeneste ombord på dansk skib.

3. *Udenrigsfart*:

a. fart, der overvejende finder sted mellem havne udenfor et område, der i Nordsøen begrænses af meridianen 3° øst og breddeparallellen 61° nord og i Østersøen af breddeparallellen 58° nord,

b. fart, der overvejende finder sted mellem havne, der er beliggende indenfor det nævnte område, og havne, der er beliggende udenfor det nævnte område, samt

c. bjærgningsvirksomhed, der i det væsentlige udøves udenfor det nævnte område.

4. *Nærfart*: fart eller bjærgningsvirksomhed indenfor det i nr. 3 nævnte område, bortset fra fart med:

a. skibe og færger, der sejler i begrænsede fartsområder,

b. skibe, der væsentligst sejler på indsøer, åer og fjorde, og

c. skibe, der er i stationær virksomhed, herunder havnefart og lignende, eller som ikke har egne fremdrivningsmidler.

Finansministeren bemyndiges til efter indstilling fra det i § 26 omhandlede nævn at give nærmere regler for, hvad der skal anses for nærfart. Det bliver herved navnlig at tage i betragtning, om de ombord værende sømænd har adgang til regelmæssigt at overnatte i land.

5. *Indtægt ombord*: enhver skattepligtig indtægt i penge eller penges værdi, herunder hyre, lønning eller andet arbejdsvederlag, værdien af fri kost, provision, drikkepenge o. lign., som en sømand erhverver i forbindelse med sit arbejde eller sin tjeneste ombord. Hertil henregnes også beløb, der udbetales sømanden under midlertidigt ophold i land, sålænge han er ansat til tjeneste ombord, samt bjærgeløn.

6. *Indtægt i land*: enhver skattepligtig indtægt, der ikke er indtægt ombord, og som erhverves af den skattepligtige eller den eller dem, hvis indtægt medregnes ved hans skatteans æt teis e.

7. *Lønningsår*: en med kalenderåret sammenfaldende indkomstperiode. Den i et lønningsår erhvervede indtægt ombord indgår i skatteansættelsen i land for det efter lønningsårets udløb følgende skatteår, jfr. § 14.

Kapitel II.

Sømandsskat for her i landet hjemmehørende og dermed sidestillede sømænd.

§3-

Stk. i. Sømandsskat i henhold til dette kapitel svares af enhver sømand, som gør tjeneste ombord på dansk skib i udenrigsfart eller nærfart, og som opfylder de i lov nr. 149 af 10. april 1922, § 2, nr. 1, som ændret ved nærværende lovs § 31, indeholdte betingelser for fuld skattepligt til den danske stat.

Stk. 2. Sømandsskat i henhold til dette kapitel svares endvidere af enhver sømand, som gør tjeneste på dansk skib i udenrigsfart eller nærfart, og som må anses for hjemmehørende på Færøerne, i Grønland eller i et af de øvrige nordiske lande.

Stk. 3. Finansministeren kan bestemme, at sømandsskat ikke skal svares af sømænd, der under arbejde i grønlandske farvande ansættes under ministeriet for Grønland på særlige forhyringsvilkår.

Opgørelse af indtægten om bord.

§4-

Stk. 1. Sømandsskat svares af indtægten ombord, der opgøres måned for måned. Ved opgørelsen bortses fra den del af lønnen, som er tilbageholdt af rederiet eller anden arbejdsgiver til dækning af sømandens egen løbende udgift til præmie eller bidrag vedrørende en renteforsikring eller en pensionsordning, såfremt præmien eller bidraget i medfør af § 1, stk. 1 b, i lov nr. 87 af 29. marts 1957 om beskatningen af renteforsikringer m. v. fuldt ud kan fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Endvidere bortses der fra den sømanden påhvilende afgift i henhold til lov nr. 188 af 30. april 1948 om velfærdsforanstaltninger for søfarende.

Stk. 2. Finansministeren bemyndiges til at fastsætte særlige bestemmelser for beskatningen af indtægter, der som bjærgeløn, tantième, bonus, gratiale, kaplak, godtgørelse for mistede fridage samt godtgørelse for mistet ferie o. lign. ikke kan henregnes til den sædvanlige månedsindtægt.

Stk. 3. Kostpenge udbetalt i stedet for fri kost ombord medregnes alene med et beløb

svarende til værdien af fri kost ombord. Denne værdi fastsættes af ligningsrådet henholdsvis for familieforsørgere og for andre skatteydere under hensyn til størrelsen af sømandens kontante løn.

Stk. 4. Ligningsrådet bemyndiges til, hvor det må anses for hensigtsmæssigt, at fastsætte retningslinjer for, hvorledes drikkepenge skal medregnes ved opgørelsen af indtægten ombord.

§5.

Stk. 1. Ved opgørelsen af indtægten ombord ydes der et fast fradrag på 120 kr. månedlig, som træder i stedet for

a) fradrag for udgifter til egen arbejdsløshedsforsikring,

b) udgifter anvendt af sømanden selv eller nogen med ham sambeskattet til invalidepension i henhold til lovbekendtgørelse nr. 298 af 19. november 1956 om folkeforsikring og til sådanne forsikringer, som i medfør af § 1, stk. ic, i lov nr. 87 af 29. marts 1957 om beskatningen af renteforsikringer m. v. er fradragsberettigede inden for en grænse af 600 kr.,

c) eget kontingent til fagforening og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil sømanden hører, samt

d) udgifter i forbindelse med udførelsen af det indtægtsgivende arbejde ombord.

Stk. 2. Udgifter, der alene er forbundet med erhvervelse af indtægt i land, kan ikke fradrages i indtægten ombord, hvad enten virksomheden i land giver overskud eller underskud. Ej heller kan udgifter til personlige skatter til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt folkepensionsbidrag fradrages i indtægten ombord.

Stk. 3. Andre udgifter af fradragsberettiget natur end foran angivet, således navnlig renter af gæld, som ikke har tilknytning til erhvervelse af indtægt i land, underholdsbidrag samt udgifter til renteforsikringer og pensionsordninger, for hvilke der udover de

i § 4, stk. i, angivnet tilfælde er hjemlet fuld fradragsret - dog ikke invalidepension, jfr. stk. i b - vil fortrinsvis være at fradrage i indtægt i land. Såfremt sømanden ikke har indtægt i land, eller såfremt udgifter af den her omhandlede art overstiger indtægten i land, kan sømanden dog begære fradrag for udgifterne, henholdsvis den overskydende del heraf, i indtægten om bord, under forudsætning af, at fradraget vil udgøre mindst 100 kr. årlig. Fradragets størrelse, der fastsættes af skatterådet, udgør for den enkelte måned en tiendedel af det årlige beløb. Såfremt de udgifter, der har begrundet fradraget, forøges med mindst 100 kr. i lønningsåret, kan sømanden over for skatterådet begære fradraget forhøjet. Nedsættes udgifterne med mindst 100 kr. i lønningsåret, eller bortfalder de helt, er sømanden pligtig at gøre anmeldelse herom.

Stk. 4. For sømænd, der sejler i udenrigsfart, ydes der udover det i stk. 1 omhandlede fradrag et særligt fradrag på 130 kr. månedlig, dog højst 15 pct. af indtægten ombord. Fradraget kan dog ikke være mindre end 50 kr. månedlig.

§ 6.

Bestemmelserne i lov nr. 149 af 10. april 1922 § 23, stk. 7, jfr. § 28, finder tilsvarende anvendelse, således at der for et nærmere angivet tidsrum kan indrømmes et nedslag i form af et særligt skattefrit månedligt fradrag ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst ombord.

Beregningsfradrag.

§ 7;

Stk. 1. Ved beregning af sømandsskat anses en sømand for familieforsørger, såfremt de i lovgivningen om indkomstskat til staten opstillede betingelser herfor er opfyldt pr. 1. november i året forud for lønningsåret, jfr. dog stk. 4.

Stk. 2. Ved beregning af sømandsskat ydes der for det enkelte lønningsår børnefradrag, såfremt de i lovgivningen om indkomstskat til staten opstillede betingelser herfor er til stede pr. 1. november i året forud for lønningsåret, jfr. dog stk. 4. Fradraget fastsættes efter de for hovedstadsområdet gældende satser.

Stk. 3. Såfremt en kvinde, der som følge

af tjeneste ombord på dansk skib omfattes af bestemmelserne i denne lov, pr. 1. november i året forud for lønningsåret, jfr. dog stk. 4, opfylder betingelserne for sambeskatning med sin ægtefælle, ydes der ved beregningen af den sømandsskat, der i det pågældende lønningsår skal udredes af hendes indtægt ombord, et fradrag på halvdelen af indkomsten ombord, dog højst 200 kr. månedlig. Dette fradrag ydes ikke, såfremt begge ægtefæller har indtægt ombord, jfr. § 9, stk. 2.

Stk. 4. Ændringer i de i stk. 1-3 omhandlede forhold får efter derom af sømanden over for sømandsskattekontoret fremsat begæring virkning ved beregning af sømandsskat fra begyndelsen af den anden kalendermåned, som følger efter ændringen. Skal der ved udmønstring udstedes nyt skattekort, jfr. § 8, stk. 3, tages der hensyn til de i tiden indtil udmønstringen skete ændringer.

Skattekort.

§ 8.

Stk. 1. Den 1. november forud for hvert lønningsår afgiver den kommunale ligningsmyndighed i den kommune, i hvilken sømanden på dette tidspunkt er pligtig at svare opholdskommuneskat, indstilling til vedkommende skatteråd om udfærdigelse af et skattekort for den pågældende. Er sømanden på det nævnte tidspunkt pligtig at svare opholdskommuneskat til flere kommuner, afgives indstillingen om udfærdigelse af skattekort af ligningsmyndigheden i den kommune, som indenrigsministeren bestemmer. Skatterådet udfærdiger herefter skattekort og indsender dette til sømandsskattekontoret senest den 20. november. For de i § 3, stk. 2 omhandlede sømænd foretages udfærdigelsen af sømandsskattekontoret.

Stk. 2. På skattekortet noteres, om sømandsskat skal udskrives efter reglerne for familieforsørgere eller andre skatteydere. Endvidere skal i påkommende tilfælde noteres antallet af børn, for hvilke der tilkommer sømanden fradrag, jfr. § 7, stk. 2, samt om der skal ydes fradrag i henhold til § 7, stk. 3. Endelig forsynes skattekortet med oplysning om eventuelle fradrag i medfør af § 5, stk. 3, eller § 6.

Stk. 3. Ved udmønstring påhviler det en sømand, der ikke er i besiddelse af sømands-

skattekort, selv at begære et sådant udstedt. Skattekortet udstedes af vedkommende skatteråd efter indstilling af den kommunale ligningsmyndighed i den kommune, i hvilken han ved udmønstringen er eller derefter bliver pligtig at betale opholdsskatteskat. Bestemmelsen i stk. 1, 2. punktum finder tilsvarende anvendelse. For de i § 3, stk. 2 omhandlede sømænd foretages udfærdigelsen af sømandsskattekontoret.

Stk. 4. Enhver kommune, hvor sømanden opholder sig, er på derom af ham fremsat be-

gæring pligtig til straks at udfærdige et midlertidigt skattekort. Indberetning herom afgives til sømandsskattekontoret, der foranlediger endeligt skattekort udstedt af vedkommende skatteråd. Midlertidigt skattekort kan også udstedes af sømandsskattekontoret.

Beregning og afregning af sømandsskat.

§9-

Stk. 1. Sømandsskat udredes månedligt efter følgende skalaer:

Familieforsørgere:		under		150 kr., svares	0 kr.		
Af en månedlig indtægt på:		150 kr., men ikke over		300 - ,	—	2 - af	150 kr., 10 pct. af resten
over	300 - ,	—	—	500 - ,	—	17 - -	300 - , 16 — - —
—	500 - ,	—	—	1 000 - ,	—	49 - -	500 - , 24 — - —
—	1 000 - ,	—	—	1 500 - ,	—	169 - -	1 000 - , 30 — - —
—	1 500 - ,	—	—	2 000 - ,	—	319 - -	1 500 - , 35 — - —
—	2 000 - ,	—	—	3 000 - ,	—	494 - -	2 000 - , 40 — - —
—	3 000 - ,	—	—	10 000 - ,	—	894 - -	3 000 - , 45 — - —
—	10 000 -	og derover		—	—	4 044 - -	10 000 - , 50 — - —

Andre skatteydere:		under		150 kr., svares	0 kr.		
Af en månedlig indtægt på:		150 kr., men ikke over		300 - ,	—	2 - af	150 kr., 16 pct. af resten
over	300 - ,	—	—	600 - ,	—	26 - -	300 - , 20 — - —
—	600 - ,	—	—	1 000 - ,	—	86 - -	600 - , 25 — - —
—	1 000 - ,	—	—	1 500 - ,	—	186 - -	1 000 - , 30 — - —
—	1 500 - ,	—	—	2 000 - ,	—	336 - -	1 500 - , 35 — - —
—	2 000 - ,	—	—	2 500 - ,	—	511 - -	2 000 - , 40 — - —
—	2 500 - ,	—	—	7 500 - ,	—	711 - -	2 500 - , 45 — - —
—	7 500 -	og derover		—	—	2 961 - -	7 500 - , 50 — - —

Stk. 2. Omfattes sambeskattede ægtefæller begge af bestemmelserne i denne lov, beregnes der for hver ægtefælle alene sømandsskat af den pågældendes egen indtægt ombord, således at skatten af mandens indtægt beregnes efter skalaen for familieforsørgere, og skatten af hustruens indtægt beregnes efter skalaen for andre skatteydere.

Stk. 3. Ved sømandsskattens beregning afrundes den opgjorte månedlige indtægt om bord nedad til det nærmeste med 10 delelige kronebeløb.

Stk. 4. Finansministeren lader på grundlag af de i stk. 1 indeholdte skalaer udarbejde tabeller, hvorefter sømandsskattens tilbage-

holdelse i indtægten ombord skal ske. Tabellerne udarbejdes dels for udenrigsfart, dels for nærfart, og inden for hver af disse farter såvel for månedsindtægter som for indtægter i kortere perioder end en måned. Der tages deri hensyn til værdien af fri kost ombord, til de i § 5, stk. 1 og stk. 4 omhandlede fradrag, samt til eventuelle børnefradrag. Ved tabellernes udarbejdelse bemyndiges finansministeren til at lade foretage sådanne afrundinger, som praktiske hensyn efter hans skøn tilsiger. Endvidere bemyndiges finansministeren til at udarbejde særlige tabeller for beskatningen af indtægter, der som bjærgeløn m. v. ikke kan henregnes til den sædvanlige månedsindtægt, jfr. § 4, stk. 2.

§ 10.

Stk. 1. Beregningen af sømandsskatten foretages af skibets fører på rederiets vegne på grundlag af de i § 9 omhandlede tabeller og finder sted ved hver måneds udgang eller, såfremt sømanden afmønstrer i løbet af en kalendermåned, ved afmønstringen. Såfremt det af sømandens skattekort fremgår, at der skal ydes fradrag i henhold til § 5, stk. 3, eller § 6, fradrages det på skattekortet angivne beløb forinden beregningen af sømandsskat. Skal der ydes fradrag i henhold til § 7, stk. 3, må skibets fører foretage særskilt beregning af størrelsen af dette fradrag. Såfremt sømanden ikke ved påmønstringen fremlægger skattekort, beregnes sømandsskatten efter den for andre skatteydere end familieforsørgere gældende skala og uden særlige fradrag.

Stk. 2. Sømandsskat forfalder til betaling straks ved beregningen. Hidrører sømandens indtægt ombord helt eller delvis fra tjeneste hos anden arbejdsgiver end rederiet, skal denne tilbageholde det til dækning af sømandsskatten fornødne beløb og indbetale dette til skibsføreren, samtidig med at der gives oplysning om indtægtens størrelse. Tilbageholdelsespligten omfatter både for rederiet og for anden arbejdsgiver også sømandsskatten af den indtægt ombord, der som f. eks. drikkepenge opbevares direkte fra tredje-mand. Er de fra rederiet eller arbejdsgiveren oppebårne indtægter ombord ikke tilstrækkelige til dækning af skyldig sømandsskat, er sømanden forpligtet til selv at indbetale det manglende beløb til skibets fører eller, såfremt sømanden er ansat hos en anden arbejdsgiver end rederiet, til denne arbejdsgiver.

§ 11.

Stk. 1. Opgørelse over de beregnede sømandsskattebeløb foretages på særlige af finansministeren udarbejdede skemaer og sendes af skibets fører til rederiet senest den 10. i den efter lønningsmånedens påfølgende måned eller, hvis afsendelsesmulighed ikke foreligger, ved første derpå følgende post-lejlighed.

Stk. 2. Rederiet videresender straks efter modtagelsen den i stk. 1 omtalte opgørelse til sømandsskattekontoret og indsætter samtidig det tilbageholdte beløb på dettes postgirokonto. Indsættelsen skal dog i alle tilfælde

ske inden 2 måneder efter udløbet af vedkommende lønningsmåned.

§ 12.

Stk. 1. Skibets fører kan på egen hånd kun foretage ændringer i skatteberegningen på grund af fejl i denne, som hidrører fra skrive- eller beregningsfejl, derunder urigtig udfindelse af skattebeløbet på grundlag af de i § 9 nævnte tabeller.

Stk. 2. Berigtigelser i henhold til stk. 1 skal ske senest i forbindelse med skatteberegningen for den efter lønningsmånedens umiddelbart efterfølgende måned.

Skatteansættelse og skatteberegning i land.

§ 13.

Stk. 1. Når en sømand tiltræder tjeneste ombord, bortfalder med virkning for hans fremtidige skattebetaling, jfr. dog stk. 3, skattepligten for den bortfaldne indkomst. Herved forstås personlige indtægter, herunder navnlig arbejdsindtægter, som ikke bevares efter tjenestens tiltrædelse, og som efter deres art ikke kan bevares under tjenesten ombord. For indtægter af anden art (bevaret indtægt) vedbliver skattepligten at bestå, dog kun såfremt de tilsammen overstiger 300 kr. årlig. Eengangsindtægter som vederlag for opgivelse eller afståelse af rettigheder eller andre formuegoder vil ikke kunne henregnes til den bortfaldne indkomst.

Stk. 2. Med den sømanden ved tiltrædelse af tjeneste om bord for det løbende skatteår pålignede indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt folkepensionsbidrag, forholdes der således:

- Såfremt sømandens indtægt i det til grund for skattepåligningen liggende indkomstår udelukkende har været af en sådan art, at den efter bestemmelsen i stk. 1 henhører under bortfalden indtægt, eller såfremt den bevarede indtægt ikke har oversteget 300 kr., fritages han for at betale den del af de pålignede beløb; hvis sidste rettidige indbetalingsdag indtræder efter den dag, tjenesten om bord tiltrædes.
- Såfremt sømandens bevarede indtægt i det til grund for skattepåligningen lig-

gende indkomstår har oversteget 300 kr., fritages han fra det under a) nævnte tidspunkt at regne for at betale den del af de pålignede beløb, som efter en forholdsmæssig beregning svarer til den bortfaldne indtægts andel af den samlede indtægt i indkomståret. I indkomståret erlagt skat og folkepensionsbidrag lades ude af betragtning ved den forholdsmæssige beregning.

- c) Ved opgørelsen af henholdsvis bortfalden og bevaret indtægt henføres til den bortfaldne del af indtægten sådanne fradragsberettigede udgifter, som efter deres art ville kunne fradrages ved opgørelsen af indtægten om bord, medens andre fradragsberettigede udgifter henføres til den bevarede del af indtægten.

De ovenfor under a-c fastsatte regler finder tilsvarende anvendelse i tilfælde, hvor pålignede beløb, hvis sidste rettidige indbetalingsdag indtræder efter sømandens tiltrædelse af tjeneste ombord, vedrører et allerede udløbet skatteår.

Stk. 3. Såfremt tjenesten ombord ophører inden 6 måneder efter dens påbegyndelse, genindtræder betalingspligten med hensyn til de beløb af skat og folkepensionsbidrag, for hvilke den er ophørt i medfør af bestemmelserne i stk. 1 og stk. 2 og såfremt et nyt skatteår er begyndt at løbe, beregnes der for dette skat og folkepensionsbidrag efter de almindelige regler. Den udredede sømandsskat anvendes i disse tilfælde til hel eller delvis dækning af beløb, der herefter påhviler den pågældende som skat og folkepensionsbidrag.

§ 14

Stk. 1. For skatteår, som begynder at løbe, efter at sømanden har tiltrådt tjeneste ombord, medtages han ved skatteansættelsen i land i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler, og der beregnes, såfremt den bevarede indtægt i land i indkomståret har udgjort over 300 kr., indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt folkepensionsbidrag i overensstemmelse med reglerne i § 15 eller § 16.

Stk. 2. Den skattepligtige indkomst vil være at opgøre som summen af sømandens samlede indtægt ombord, jfr. §§ 4-6, og i land, uanset om indtægten i land er erhvervet i tiden før eller efter, at tjenesten ombord er

tiltrådt. Heri fradrages samtlige i indkomståret erlagte forfaldne personlige skatter, herunder sømandsskat, samt folkepensionsbidrag.

§ 15-

Stk. 1. For skatteår, hvor sømanden i indkomståret har haft indtægter i land, som er bortfaldet ved tiltrædelsen af tjeneste ombord, og tillige har haft bevarede indtægter i land til et beløb af over 300 kr. årligt, foretages der i overensstemmelse med reglerne i § 13, stk. 2 c særskilt opgørelse af denne sidste indkomst. Det på denne indkomst faldende skattefradrag beregnes som en så stor del af de i indkomståret erlagte forfaldne personlige indkomstskatter samt folkepensionsbidrag, som svarer til forholdet mellem den i indkomståret hafte bevarede indtægt i land og den samlede indtægt i land uden fradrag af skat eller folkepensionsbidrag. Hertil lægges eventuel erlagt forfalden formueskat. Udredet sømandsskat kan ikke fradrages ved denne opgørelse.

Stk. 2. Ved beregningen af den indkomstskat og det folkepensionsbidrag, som herefter påhviler den bevarede indkomst i land, foretages der først en beregning af indkomstskatten og folkepensionsbidraget af den i § 14, stk. 2, nævnte samlede skattepligtige indkomst. Herefter fradrages den indkomstskat og det folkepensionsbidrag, som ville falde på den nævnte samlede indkomst reduceret med den i stk. 1 opgjorte indkomst. Det således udfundne beløb udgør indkomstskatten og folkepensionsbidraget af indtægten i land.

§ 16.

Stk. 1. For skatteår, hvor sømanden i indkomståret ikke har haft indtægter i land, som er bortfaldet ved tiltrædelsen af tjenesten ombord, men har haft bevarede indtægter i land til et beløb af over 300 kr. årligt, foretages der i overensstemmelse med reglerne i § 13, stk. 2 c særskilt opgørelse af den bevarede indkomst. Erlagte forfaldne personlige skatter og folkepensionsbidrag fradrages i denne efter de almindelige regler. Udredet sømandsskat kan ikke fradrages ved denne opgørelse.

Stk. 2. Ved beregningen af den indkomstskat og det folkepensionsbidrag, som herefter påhviler indkomsten i land, finder § 15, stk. 2 tilsvarende anvendelse.

§ 17-

Stk. i. Sømanden er forpligtet til at indsende selvangivelse i overensstemmelse med reglerne om selvangivelse af indkomst og formue m. v., såfremt han ved udgangen af indkomståret ejer aktiver til et samlet beløb af i o 000 kr. eller derover eller i indkomståret

har drevet virksomhed, for hvilken der er foreskrevet bogførings- og/eller regnskabspligt,

har været ejer eller bruger af fast ejendom,

har haft indtægt i land til et beløb af over 300 kr.,

har haft indtægt ombord udbetalt af andre end rederiet eller anden arbejdsgiver eller

har fået fradrag i indtægten ombord i medfør af § 5, stk. 3.

Stk. 2. I andre tilfælde skal sømanden under ansvar efter bestemmelserne i den gældende lovgivning om foranstaltninger til kontrol med selvangivelsen m. m. indsende en erklæring affattet i en af finansministeren foreskreven form om, at han ikke omfattes af selvangivelsespligten.

§ 18.

Stk. 1. Når en sømand, der har haft tjeneste ombord i mindst 6 måneder, jfr. § 13, stk. 3, ophører med at have indtægt ombord, skal han betale sædvanlig indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt folkepensionsbidrag efter de almindelige for personer i vedkommende kommune gældende regler. Betalingspligten indtræder fra og med den første opkrævningstermin, hvis sidste rettidige indbetalingsdag falder efter udløbet af den måned, i hvilken tjenesten ombord er ophørt.

Stk. 2. Til brug ved beregningen af skat og folkepensionsbidrag foretages der i overensstemmelse med reglerne om beskatningen af tilflyttere fra udlandet en ansættelse af størrelsen af den indtægt, som for tiden fra den 1. i den måned, hvori pligt til at betale indkomstskat samt folkepensionsbidrag indtræder, og indtil skatteårets udløb træder i stedet for indtægten ombord. Ved denne ansættelse ydes der et beregnet fradrag for skat og folkepensionsbidrag i overensstemmelse med det nedenfor i stk. 4 bestemte. Såfremt den pågældende i medfør af bestem-

melserne i stk. 1 tillige skal erlægge skat og folkepensionsbidrag til terminer, der vedrører et allerede udløbet skatteår, lægges ansættelsen for det løbende skatteår også til grund herfor. Eventuelt foretagen ansættelse af indtægt og formue i land for de nævnte skatteår ændres ikke.

Stk. 3. Ved ansættelsen for det efterfølgende skatteår forholdes der, for så vidt angår den indtægt, der er trådt i stedet for indtægten ombord, efter reglerne om beskatningen af tilflyttere fra udlandet for det efter den første ansættelse følgende skatteår. Ved denne ansættelse ydes der et beregnet fradrag for skat og folkepensionsbidrag i overensstemmelse med det nedenfor i stk. 4 bestemte. Den således udfundne indkomst forhøjes med den i indkomståret erhvervede indtægt i land, som ikke har været bortfaldet under tjenesten ombord. I denne fradrages de i indkomståret i land erlagte forfaldne personlige skatter og folkepensionsbidrag, bortset fra skat og folkepensionsbidrag erlagt i medfør af de ovenfor i stk. 2 omhandlede særlige ansættelser. I tilfælde, hvor der i indkomståret er erlagt skat og folkepensionsbidrag før tiltrædelsen af tjenesten ombord, reduceres skattefradraget i overensstemmelse med principperne i § 13, stk. 2.

Stk. 4. I de ovenfor i stk. 2 og stk. 3 omhandlede ansættelser vedrørende indtægt, der træder i stedet for bortfalden indtægt ombord, ydes der et beregnet fradrag for skat og folkepensionsbidrag svarende til, hvad der ville have været at erlægge som sømandsskat ved anvendelsen af de i § 9 indeholdte skalaer.

Stk. 5. De i lovgivningen indeholdte regler om regulering af ansættelser vedrørende tilflyttere fra udlandet, hvis anslåede indtægter afviger fra de virkelige indtægter, finder tilsvarende anvendelse på de i det foregående omhandlede ansættelser.

Stk. 6. Den i stk. 2 omhandlede ansættelse kan undlades i et tidsrum af indtil 90 dage, såfremt ophøret af indtægten ombord er begrundet i arbejdsløshed eller sygdom, og der herunder i stedet ikke oppebæres andet end vedtægtsmæssig understøttelse fra en statsanerkendt arbejdsløshedskasse eller anden understøttelse, der ikke overstiger de i lov bekendtgørelse nr. 198 af 12. april 1949 om forsikring mod følger af ulykkestilfælde om-

handlede dagpenge. Ved indtræden af arbejdsløshed eller sygdom medregnes tidligere arbejdsløsheds- og sygdomsperioder, såfremt

sømanden ikke forud for den sidste periodes indtræden i mindst 30 dage uden afbrydelse har haft indtægt ombord.

Kapitel III.

Sømandsskat for andre sømænd.

§ 19-

Stk. 1. Sømandsskat i henhold til dette kapitel svares af enhver sømand, som gør tjeneste ombord på dansk skib i udenrigsfart eller nærfart, og som ikke omfattes af bestemmelserne i kapitel II.

Stk. 2. Finansministeren kan bestemme, at sømandsskat ikke skal erlægges af en sømand, der for hustru eller hjemmeværende børn opretholder egen husstand i et land, hvor han er undergivet beskatning efter reglerne for der bosatte personer.

§ 20.

Stk. 1. Enhver af reglerne i nærværende

kapitel omfattet sømand svarer sømandsskat med 15 pct. af sin kontante indtægt ombord uden fradrag af nogen art.

Stk. 2. Beregningen af sømandsskatten foretages af skibets fører på rederiets vegne og finder sted ved hver måneds udgang eller, såfremt sømanden afmønstrer i løbet af en kalendermåned, ved afmønstringen.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 4, stk. 1 og stk. 4, §§ 10, stk. 2, 11 og 12, samt kapitlerne IV og V, finder tilsvarende anvendelse på sømandsskat i henhold til dette kapitel.

Kapitel IV.

Om ansvaret for sømandsskattens erlæggelse m. v.

§ 21.

Stk. 1. Den sømand, der har betalt for lidt sømandsskat, er pligtig at efterbetale det manglende beløb. Efterbetalingen sker såvidt muligt ved tilbageholdelse i indtægten ombord. Inddrivelse kan endvidere ske i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler om inddrivelse af skyldige skatter.

Stk. 2. Personlige skatter og folkepen-sionsbidrag af indtægt og/eller formue i land kan, mens sømanden har indtægt ombord, ikke inddrives ved tilbageholdelse i indtægten ombord med beløb, der sammenlagt med sømandsskattens beløb overskrider de i lovgivningen fastsatte grænser for inddrivelse af skat ved løntilbageholdelse.

§ 22.

Stk. 1. Ved beregning, tilbageholdelse og indbetaling af for lave sømandsskattebeløb er rederiet over for statskassen ansvarligt for

betaling af det manglende beløb, medmindre rederiet godtgør, at der ikke er udvist forsømmelighed fra dets side ved iagttagelsen af bestemmelserne i denne lov. Udbetaling af forskud fritager ikke rederiet for hæftelse for sømandsskattens beløb. Såfremt sømanden er ansat hos en anden arbejdsgiver end rederiet, er denne arbejdsgiver på tilsvarende måde ansvarlig for tilbageholdelse og indbetaling af sømandsskattens beløb.

Stk. 2. Sker indbetaling af sømandsskat til statskassen senere end to måneder efter udløbet af vedkommende lønningsmåned, skal rederiet tilsvare renter fra udløbet af lønningsmånedet at regne og for hver påbegyndt måned med den rentesats, som gælder ved for sen indbetaling af statskat.

Stk. 3. Rederiet eller anden arbejdsgiver hæfter over for statskassen for de tilbageholdte sømandsskattebeløb, og staten har for sit krav fortrinsret på samme måde som for

forfalden skat, ligesom kravet kan inddrives ved udpantning hos rederiet eller arbejdsgiveren efter de for udpantning af skatter gældende regler.

§23.

Stk. 1. Der påhviler den reder eller skibsfører, som undlader at opfylde de ham påhvilende pligter med hensyn til beregning, tilbageholdelse eller indbetaling af sømandsskat samt indberetning om stedfundne på- eller afmønstringer, bødeansvar. For bødeansvar fastsættes ingen forvandlingsstraf. Sker undladelsen forsætligt eller af grov uagtsomhed, kan der pålægges den ansvarlige straf af bøde efter straffelovgivningens almindelige regler.

Stk. 2. Er sømanden ansat hos en anden arbejdsgiver end rederiet, finder bestemmelsen i stk. 1 tilsvarende anvendelse på denne.

Stk. 3. De i lovgivningen indeholdte regler om straf for urigtig selvangivelse m. v. finder tilsvarende anvendelse på oplysninger, der afgives til brug ved beregningen af sømandsskat. Det samme gælder, hvor en sømand, der har opnået fradrag i indtægten

ombord i medfør af § 5, stk. 3, undlader at oplyse, at de nævnte udgifter er nedsat med mindst 100 kr. eller helt bortfaldet. I tilfælde, hvor bøder efter de nævnte regler ikendes af finansministeren, sker indstilling herom fra det i § 26 omhandlede nævn. Bøder, der ikendes en sømand, kan tilbageholdes i indtægten ombord.

§24.

Rederiet eller arbejdsgiveren er forpligtede til efter begæring at give sømandsskattekontoret adgang til at gennemgå foreliggende regnskabsmateriale af hensyn til kontrol med sømandsskattens rigtige beregning, tilbageholdelse og afregning. Denne forpligtelse kan om fornødent gennemtvinges ved pålæg af daglige bøder, der fastsættes af sømandsskattekontoret under rekurs til finansministeren.

§ 25.

Har rederiet, arbejdsgiveren eller sømanden betalt for meget sømandsskat, tilbagebetales det for meget erlagte beløb med renter. Rentegodtgørelse ydes som ved tilbagebetaling af for meget erlagt statsskat.

Kapitel V.

Forskellige bestemmelser.

§ 26.

Stk. 1. Til varetagelse af de i denne lov omhandlede opgaver oprettes der et sømandsskattekontor.

Stk. 2. Der oprettes et sømandsskatte-nævn, bestående af 5 medlemmer, som ud-nævnes af finansministeren, der tillige bestemmer, hvilket af medlemmerne, der skal være formand for nævnet. Af medlemmerne skal et repræsentere rederne og et de søfarendes organisationer. Nævnets medlemmer lønnes med et honorar. Finansministeren fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 3. Der føres i sømandsskattekontoret et særligt register over de sømandsskattepligtige (sømandsskatteregistret), hvortil rederierne i forbindelse med indsendelsen af afregningslisterne skal meddele oplysning om

de i månedens løb stedfundne på- og afmønstringer.

§27.

Stk. 1. Sømandsskattekontoret træffer afgørelse i spørgsmål vedrørende beregning, tilbageholdelse og afregning af sømandsskat. Sømandsskattekontorets afgørelse af spørgsmål om, hvorvidt en sømand opfylder betingelserne for at omfattes af bestemmelserne i kapitel II eller kapitel III, kan inden for en frist af 3 måneder regnet fra afgørelsens dato af sømanden indbringes for Landsskatte-retten.

Stk. 2. Klagefristen vedrørende de af de skattelignende myndigheder truffene afgørelser for så vidt angår de i denne lov omhandlede ansættelser og skatteberegninger i land er bortset fra de i § 18 omhandlede tilfælde 3 måneder regnet fra afgørelsens dato.

§28.

Stk. i. Af den i henhold til kapitel II tilbageholdte sømandsskat af her i landet fuldt skattepligtige sømænd afgives efter reglerne i stk. 2 og stk. 3 en andel til den kommune, hvis ligningsmyndighed det efter bestemmelserne i § 8 har påhvilet at afgive indstilling om udstedelse af skattekort for det pågældende lønningsår. For sømænd, der er medlemmer af folkekirken, påhviler det kommunen af de modtagne beløb som kirkelige afgifter at afregne en andel, hvis størrelse bestemmes af det indbyrdes forhold mellem de beløb, der i kommunen i det skatteår, hvori afregningen af sømandsskatten finder sted, jfr. stk. 2, er udskrevet som henholdsvis kirkelige afgifter og opholdskommuneskat. For sømænd, der ikke er medlemmer af folkekirken, vil tilsvarende andele af de af kommunen modtagne beløb være at udbetale til de pågældende.

Stk. 2. Afregning med kommunerne af de til sømandsskattekontoret indkomne beløb finder sted pr. 15. marts, 15. juni, 15. september og 15. december, således at hver afregning omfatter de i de sidste tre kalendermåneder forud for afregningsmåneden til sømandsskattekontoret indgåede beløb.

Stk. 3. Kommunens andel af sømandsskatten skal for den enkelte sømands vedkommende udgøre 50 pct. af den del af det af afregningen omfattede beløb, der ikke overstiger 1 000 kr., og 20 pct. af det overstigende beløb.

Stk. 4. Af den i henhold til kapitel II tilbageholdte sømandsskat af her i landet fuldt skattepligtige personer betragtes et beløb svarende til 3 pct. som folkepensionsbidrag.

§29.

Stk. 1. Finansministeren kan efter indstilling fra sømandsskattenævnet tillade, at den, der svarer sømandsskat, når skibet er i fart, også svarer sømandsskat i den tid, skibet på grund af bygning, reparation eller midlertidig oplægning ligger ved land.

Stk. 2. På begæring af vedkommende rederi kan finansministeren efter indstilling fra sømandsskattenævnet tillade, at sømandsskat erlægges af sømænd ombord på skibe på 150 brt. eller derunder. Sådan tilladelse skal

navnlig kunne gives, såfremt samme rederi ejer skibe både over og under den nævnte tonnagegrænse.

Stk. 3. Såfremt en sømand i et indkomstår har haft underskud ved virksomhed i land, jfr. § 5, stk. 2, til et beløb af over 300 kr., kan finansministeren bevilge lempelse af den udrædede sømandsskat.

§30.

Stk. 1. De i lovgivningen om indkomst- og formueskat til stat og kommune indeholdte regler finder anvendelse på sømandsskatten med de ændringer eller tilføjelser, der følger af nærværende lov.

Stk. 2. De særlige opgaver, som i medfør af bestemmelserne i nærværende lov er henlagt til skatterådene og de kommunale ligningsmyndigheder, varetages i København og Frederiksberg kommuner af vedkommende skattedirektorat.

§ 31.

§ 2, nr. 1, i lov nr. 149 af 10. april 1922 om indkomst- og formueskat til staten affattes således:

»1. Enhver person, der er bosat her i landet (jfr. § 3, nr. 3). Det samme gælder enhver dansk statsborger, der uden at være bosat her i landet gør tjeneste ombord på et skib med hjemsted her, med mindre han godtgør, at han har bopæl i udlandet, eller at han aldrig har haft bopæl her i landet; udenlandsk statsborger, der inden sin tjeneste ombord senest har været fuldt skattepligtig her i landet, sidestilles i denne forbindelse med dansk statsborger«.

§ 32.

Stk. 1. Finansministeren bemyndiges til at træffe bestemmelse om, i hvilket omfang reglerne i §§ 13-18 skal finde anvendelse, hvor her i landet fuldt skattepligtige sømænd gør tjeneste på andet nordisk skib end dansk skib.

Stk. 2. Finansministeren fastsætter de nærmere bestemmelser for gennemførelsen af denne lov og bemyndiges til at afholde de dermed forbundne udgifter.

Stk. 3. Opkrævningen af sømandsskatten påbegyndes til et tidspunkt, som finans-

ministerea bestemmer. Når opkrævning af sømandsskat påbegyndes, finder bestemmelserne i § 13 tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Denne lov finder ikke anvendelse ombord på skibe registreret på Færøerne eller med hjemsted i Grønland.

Bemærkninger til foranstående lovforslag.

Lovforslaget betegner en nydannelse inden for den danske indkomstbeskatnings område. For første gang foreslås det her i landet, at man, ganske vist på et begrænset område, forlader det nugældende opkrævningssystem, hvorefter skatten først betales en rum tid efter indkomstens erhvervelse, og går over til at opkræve skatten i umiddelbar forbindelse med erhvervelsen af den pågældende indkomst, eller, som det udtrykkes, at tage skatten ved kilden. Som forslaget er opbygget, bliver denne kilde-skat definitivt, således at den ikke skal reguleres efter indkomstårets udløb. Herved adskiller den sig fra den almindelige skat ved kilden, som kendes i de øvrige nordiske lande, og som er en foreløbig skat, i hvilken der senere sker regulering på grundlag af en efter indkomstårets udløb indgivet selvangivelse og foretaget skatteansættelse; men den ligger på linje med den sømandsbeskatning, som kendes i Norge, og med de synspunkter, som er fremført fra finsk og svensk side vedrørende en eventuel sømandsbeskatning i disse lande.

Som en følge af sømandsskattens fra den almindelige beskatningsform afvigende kai akter vil det såvel for sømændene som for skattemyndighederne være forbundet med et ikke ganske ringe besvær, hver gang den pågældende skal overgå fra beskatning efter det ene system til beskatning efter det andet. Det bliver derfor af betydning at foretage en sådan afgrænsning af sømandsskattens område, at den kreds af skatteydere, som ordningen skal gælde for, bliver så stabil som muligt, således at tilgangen til og afgangen fra kredsen bliver mindst mulig. De ønsker, som er fremført fra sømændenes side om en særlig sømandsskat, indebærer som en væsentlig bestanddel også ønsket om, at der ved fastsættelsen af sømandsskattens niveau tages hensyn til de særlige forhold, hvorunder sømændene lever og arbejder. Disse særlige forhold kan imidlertid kun med særlig vægt anføres for de sømænds vedkommende, som arbejder i sejlads, som i væsentligt omfang afskærer dem fra at opholde sig i Danmark, d. v. s. sejlads, som i det væsentlige finder sted mellem udenlandske havne eller mellem fjerne udenlandske havne og danske havne. En nærmere definition af denne fart, som foreslås betegnet som udenrigsfart, er optaget i lovforslaget. Skulle sømandsskatten alene omfatte

udenrigsfarten, ville der imidlertid, da der hyppigt sker forflytninger fra denne fart til sejlads, der i overvejende grad finder sted i farvande omkring Danmark, eller omvendt, opstå mange tilfælde af overgang fra det ene beskatningssystem til det andet. For at undgå de heraf følgende, oven for berørte vanskeligheder har man foreslået, at sømandsskat også skal svares af sømænd, der er beskæftiget i, hvad der foreslås betegnet som nærfart, d. v. s. sejlads inden for et i loven nærmere angivet område omkring Danmark, bortset fra fart, som er positivt undtaget i loven, som f. eks. havnefart og færgefart. Når sømandsskatten således skal svares også ved sejlads i danske farvande, må sømandsskattens niveau fastsættes således, at det som helhed taget ret nøje kommer til at svare til det almindelige niveau for den samlede indkomstbeskatning til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt folkepensionsbidrag. Dette udelukker ikke, at der også for sømænd i nærfart kan være visse fordele ved at blive inddraget under ordningen, fordele, som ikke alene ligger i, at skatten betales ved kilden, men som også følger af de regler, efter hvilke sømandsskatten af praktiske grunde er opbygget. Det særlige hensyn, som bør tages til sømænd, som sejler i udenrigsfart, er efter forslaget tilgodeset gennem indrømmelse af et særligt fradrag for disse sømænd.

Sømandsskatten, der skal omfatte både skat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter, samt folkepensionsbidrag, foreslås opkrævet i et samlet beløb og efter satsen, hvis størrelse er uafhængig af, i hvilken kommune den pågældende sømand hører hjemme. Denne fremgangsmåde er dels praktisk betonet, dels bestemt af ønsket om, at sømænd, der tjenstgør på samme skib, skal svare samme skat. Provenufordelingen til kommunerne foreslås ligeledes foretaget efter enkle og skematiske regler. Medens sømandsskatten foreslås beregnet som en ligevægtsskat, vil der ved den skatteansættelse, som efter forslaget fremdeles skal finde sted i land, bl. a. for at fastlægge beskatningsniveauet for sømandens eventuelle indtægt i land og for at fastlægge hans skattepligtige indkomst til brug ved beregningen af børnetilskud, ske fradrag for den i indkomståret erlagte sømandsskat.

Der er ikke i forslaget indeholdt nogen begunsti-

geise ved opgørelsen af den skattepligtige sømandsindkomst, i forslaget betegnet som indtægt om bord, udover hvad der følger af det tidligere anførte om, at der indrømmes et særligt fradrag for sømænd, der sejler i udenrigsfart. Man har således opretholdt skattepligten ikke alene vedrørende de forskellige kontante lønningsdele, hvoraf indtægten om bord kan være sammensat, men også vedrørende kostværdien om bord, og er herved på linje med, hvad der under udvalgets arbejde er blevet fremført fra finsk og svensk side. Kostværdien vil imidlertid blive indregnet i de tabeller, som agtes udarbejdet, således at der ikke vil opstå noget praktisk problem for skibsføreren, idet sømandsskatten udfindes direkte på grundlag af kontantlønnen.

Når sømandsskatten skal være definitiv, må der ved udfindelsen af indkomsten om bord være adgang til at foretage de samme udgiftsfradrag som ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i land. Dette gælder i særlig grad i de mange tilfælde, hvor sømandsindtægten er sømandens eneste indkomstkilde. Hvis sømanden har indtægt i land, f. eks. indtægt af fast ejendom, vil det dog være naturligt at henføre de dertil knyttede udgifter til indtægten i land. Det foreslås, at der gives adgang til i indtægten om bord at fradrage ikke alene udgifter, som har tilknytning til erhvervelsen af indtægten om bord, men under visse betingelser også udgifter, som ikke har relation til nogen bestemt indtægtskilde, f. eks. renter af løs gæld, underholdsbidrag til frasepareret eller fraskilt ægtefælle, samt forsikringsudgifter. Vedrørende de udgifter, som er forbundet med erhvervelsen af indtægten om bord, samt enkelte andre udgiftsposter foreslås dog af praktiske grunde en meget betydningsfuld forenkling, idet de foreliggende oplysninger peger i retning af, at der inden for disse udgiftskategorier består en betydelig ensartethed med hensyn til udgifternes størrelse. Herunder henhører de udgifter, som omfattes af de almindelige regler for lønmodtagerfradrag, og sømændenes udgifter til egen arbejdsløshedsforsikring, til invalidepension i henhold til folkeforsikringsloven, til de forsikringer, for hvilke udgifterne kan fratrækkes inden for et beløb af 600 kr., bl. a. sygeforsikring, samt til kontingenter til faglige sammenslutninger. Når alle disse udgiftsposter tages under ét, må det efter de for tiden rådende forhold formodes, at de normalt ikke vil overstige 1 200 kr. årligt, og det foreslås, at der til afløsning af de individuelle fradrag indføres et standardfradrag af den angivne størrelse. Dette standardfradrag foreslås indarbejdet i tabellerne for sømandsskat, og det reguleres ikke, selv om sømandens virkelige udgifter inden for det område, som dækkes af fradraget, afviger fra det forudsatte standardbeløb. Andre mere

individuel betonedede udgiftsfradrag, som f. eks. renter af løs gæld, kan under visse betingelser fratrækkes i indtægten om bord med de beløb, som fastsættes af de skattelignende myndigheder i hvert enkelt tilfælde. Udgifter, der er forbundet med erhvervelse af indtægt i land, bør som ovenfor nævnt ikke kunne fradrages i indtægten om bord, men det foreslås dog, at der åbnes en vis adgang til lempelse af sømandsbeskatningen, såfremt der fremkommer et underskud i land.

Princippet om, at sømænd, der arbejder på samme skib, skal svare skat efter samme regler, fører til en udvidelse af de hidtil gældende regler om, hvem der skal anses for skattepligtig her i landet. De sømænd, der er bosat eller har haft fast ophold her i landet, bør undergives en beskatning, hvorved der tages hensyn til deres forsørgerforhold m. v.; med denne kategori af sømænd foreslås sidestillet sømænd af dansk nationalitet, så længe de ikke kan dokumentere, at de har taget bopæl eller fast ophold i udlandet. Der indføres herved fuld skattepligt her i landet for danske ugifte sømænd, som ikke har taget bopæl eller fast ophold i udlandet. Andre sømænd, for hvilke oplysninger om deres forsørgerforhold m. v. vanskeligt kan fremskaffes, bør undergives en mere summarisk beskatningsmetode. Efter de forhandlinger, som under udvalgets arbejde har fundet sted med repræsentanter for de øvrige nordiske lande, bør der dog også ved beskatningen af sømænd, som er hjemmehørende i disse lande, tages hensyn til de pågældendes forsørgerforhold, og det samme gælder sømænd, der er hjemmehørende på Færøerne eller i Grønland. Det foreslås derfor, at der tilvejebringes lovhjemmel for at undergive disse sømænd sådan beskatning af deres indtægt om bord på dansk skib.

Efter det tidligere anførte må sømandsskattens niveau fastlægges således, at skatten på indtægten om bord stort set kommer til at svare til det almindelige niveau for den samlede indkomstbeskatning til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter samt folkepensionsbidrag. Udgangspunktet for beregningen af sømandsskattens størrelse må derfor være den samlede indkomstskat m. v., som påhviler en årsindkomst i land, med en progression, der tilnærmelsesvis svarer til den ved beskatningen i land fastsatte. Da sømandsskatten skal være en definitiv kildeskat, må det herefter fastlægges, hvor stor en del af årsskatten der skal opkræves ved den månedlige afregning, som er den almindelige inden for søfarten. Herved gør der sig det særlige forhold gældende, at der inden for sømændenes kreds er en vis tendens til, at årsindtægten indtjenes over en periode, der er kortere end et år, bl. a. som følge af arbejdsløshed eller ferie uden indtægt om bord. I lighed med den

i Norge gældende ordning foreslås det derfor, at der af den efter foranstående udregnede årsskat svares $\frac{1}{10}$ hver måned, idet der går ud fra en gennemsnitlig beskæftigelsesperiode på 10 måneder i løbet af et år. Såfremt sømanden faktisk har beskæftigelse i et kortere tidsrum end 10 måneder, vil hans indtægt, alt andet lige, herefter blive beskattet med en lidt højere procentsats, end hvis han havde haft beskæftigelse hele året, medens omvendt sømandsskatten svares på et lidt lavere progressionstrin, end hvad der ville svare til årsindtægten, såfremt sømanden har beskæftigelse i alle årets tolv måneder. I samme retning virker iøvrigt det forhold, at de fradrag, som ydes i indkomsten, ligeledes er fastsat ud fra den forudsætning, at indtægten indtjenes over en 10 måneders periode.

Vedrørende den tekniske gennemførelse af sømandsbeskatningen skal her blot bemærkes, at der for hver her i landet hjemmehørende og dermed side-stillet sømand skal udfærdiges et særligt sømandsskatte kort, på grundlag af hvilket skibets fører skal foretage tilbageholdelsen. De tilbageholdte beløb skal efter hver måneds udløb gennem rederiet afregnes til en central myndighed, i forslaget betegnet som sømandsskattekontoret, der foreslås oprettet til varetagelse af de i loven omhandlede opgaver, og hvortil foreslås knyttet et navn, i hvilket rederne og de søfarendes organisationer skal være repræsenteret.

Til de teknisk-administrative problemer hører også fremgangsmåden ved sømandsbeskatningens indpassning i det almindelige beskatningssystem her i landet. Disse problemer antager ganske særlige dimensioner som følge af forskellen mellem en kildebeskatning og vort almindelige beskatningssystem og som følge af skattefradragretten. De på dette område foreslåede regler er derfor ret komplicerede, selv om man har bestræbt sig for at forenkle dem i videst muligt omfang.

Til lovforslagets enkelte bestemmelser bemærkes iøvrigt følgende:

Til § 1.

Bestemmelsen angiver grundprincipperne i sømandsskatteordningen. Sømandsskattens karakter af en kildeskat fremgår af, at sømandsskatten skal beregnes af og opkræves ved tilbageholdelse i indtægten om bord. At denne kildeskat er definitiv, følger af, at den for sømandsindtægten vedkommende skal træde i stedet for indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter samt folkepensionsbidrag, sammenholdt med, at det ikke i lovforslaget iøvrigt er foreskrevet, at sømandsskatten senere skal reguleres.

At sømandsskatten er definitiv udelukker ikke, at der, såfremt den pågældende sømand har bevaret

indtægt i land, ved beskatningen af denne indtægt tages hensyn til den erhvervede indtægt om bord, jfr. reglerne i forslagens §§ 15 og 16.

Såfremt sømanden er skattepligtig her i landet efter lovgivningens almindelige regler for fuld skattepligt, således som disse ændres ved forslagens § 31, træder skatten af sømandsindtægten som nævnt i stedet for den almindelige indkomstbeskatning m. v. Af bestemmelsen herom følger, at adgangen til at ansætte søfolk, der har ansættelse på skibe, der har hjemsted her i landet og sejler i stadig fart mellem dansk havn og udlandet, til at svare hvervsskat til den kommune, hvor vedkommende havn er beliggende, jfr. kommuneskatteovens § 18, stk. 1, sammenholdt med stk. 2, bortfalder. For andre sømands vedkommende, altså navnlig udlændinge, bliver sømandsskatten en selvstændig beskatning, begrundet ved indkomstens erhvervelse fra tjeneste om bord på dansk skib.

Bestemmelserne i § 21 i sømandsloven (lov nr. 229 af 7. juni 1952) om, hvad der kan modregnes eller tilbageholdes i hyren må, såfremt nærværende lovforslag gennemføres, undergives de deraf følgende modifikationer.

Sømandsskatten tilsigter at skulle dække den på sømandsindkomsten faldende indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter samt folkepensionsbidrag, men ikke andre ydelser, selv om disse beregnes på grundlag af den skattepligtige indkomst. Såfremt der på tidspunktet for påbegyndelsen af opkrævningen af sømandsskat, jfr. § 32, stk. 3, opkræves ydelser til stabiliseringslån, jfr. lov nr. 197 af 6. juli 1957, omfattes sådanne ydelser således ikke af sømandsskatteoven.

Til § 2.

I denne bestemmelse defineres en række begreber, som udgør væsentlige elementer i sømandsskatteordningen.

Under § 2, nr. 1, foretages afgrænsningen af, hvilke skibe der falder ind under sømandsskatteordningen.

Når det fastsættes, at ordningen skal omfatte skib, der er registreret med hjemsted her i landet, må det dog bemærkes, at der foretages en begrænsning heri ved forslagens § 32, stk. 4, hvorefter loven ikke finder anvendelse på skibe, der er registreret på Færøerne eller med hjemsted i Grønland.

Tonnagegrænsen foreslås sat således, at skibe på 150 brt eller derunder holdes uden for sømandsskatteordningen. Denne grænse er fastsat efter ønske fra repræsentanter for ejerne af de mindre skibe og er motiveret i, at disse skibe ofte føres af rederen selv, bistået af en enkelt eller få medhjælpere, hvis

aflønning kan være fastsat på særlig måde. Ved forslagens § 29, stk. 2, er der dog tillagt finansministeren bemyndigelse til at dispensere fra denne tonnagegrænse efter begæring af vedkommende rederi, således at også skibe, der ligger under tonnagegrænsen, kan tillades inddraget under sømandsskatteordningen.

I kravet om, at skibet udelukkende skal anvendes til erhvervsmæssig befordring af personer eller gods, ligger, at f. eks. skibe, der helt eller delvis anvendes til lystsejls, fiskeri, sandpumpning, stenfiskeri, opmudring eller militære formål, falder uden for ordningen. Derimod er bjærgningsfartøjer udtrykkeligt nævnt som faldende ind under ordningen.

Bestemmelsen i sidste punktum tager sigte på de tilfælde, hvor et dansk rederi overtager et med hjemsted i udlandet - hvorunder i denne forbindelse foreslås medtaget Færøerne og Grønland - registreret skib til befragtning og selv indsætter besætning (overtagelse på såkaldt »bare-boat« basis). Anvendelsen af ordet »rederi« i bestemmelsens slutning udelukker ikke, at skibe, der chartres på »bare-boat« basis af anden virksomhed end egentlige rederier, f. eks. af staten, omfattes af sømandsskatteordningen.

Under § 2, nr. 2 fastsættes det, at som sømand skal enhver person anses, der er ansat til tjeneste om bord på dansk skib. Heri ligger modsætningsvis, at ordningen ikke skal omfatte passagerer eller personer, der udøver selvstændigt erhverv om bord på skibet, herunder f. eks. hovmestre, der har kosten om bord på skibet i entreprenen.

Sømandsskatten skal svares af »enhver« person, altså både af danske og udenlandske statsborgere, idet den pågældendes domicil, subsidiært hans statsborgerforhold, dog får betydning ved afgrænsningen af, om han falder ind under kapitel II om sømandsskat af her i landet hjemmehørende og dermed sidestillede sømænd eller kapitel III om sømandsskat for sømænd, der ikke omfattes af kapitel II.

Så længe sømanden »er ansat til tjeneste om bord«, falder han ind under sømandsskatteordningen. Sømandsskat skal altså svares også af den indtægt, som sømanden modtager fra rederiet under midlertidigt ophold i land, f. eks. på grund af forflyttelse til andet skib, jfr. iøvrigt nærmere § 2, nr. 5, sidste punktum, og bemærkningerne dertil. Om de særlige tilfælde, hvor en sømand gør tjeneste ved et skib, der på grund af bygning, reparation eller midlertidig oplægning ligger ved land, henvises til bemærkningerne til § 29, stk. 1.

For de tilfælde, hvor tjenesten om bord afbrydes som følge af sygdom eller arbejdsløshed, er der givet særlige regler i forslagens § 18, stk. 6.

Under § 2, nr. 3 foretages afgrænsningen af, hvilken fart der skal falde ind under begrebet udenrigs-

fart. Søfartskommissionen af 1947 har i sit forslag til lov om danske skibes bemanning og om sønæringsbeviser sondret mellem en række farter, således kystfart, indskrænket fart, nordeuropæisk fart og europæisk fart. På baggrund heraf foreslås i relation til sømandsskatten under udenrigsfart henregnet al anden fart, end hvad der i søfartskommissionens lovforslag betegnes som indskrænket fart og kystfart. Efter henstilling fra de søfarendes organisationer har man dog i Østersøen anvendt grænsen for kystfart ved breddeparallellen 58⁰ nord som skillelinje. Herefter vil al fart på Finland og fart på alle svenske havne i den botniske bugt og i Østersøen indtil et stykke syd for Stockholm også blive henregnet under udenrigsfart.

I ordet »overvejende« ligger, at det forhold, at et skib, der sædvanligvis sejler inden for området, måtte foretage en enkelt tur i udenrigsfart, ikke bringer det ind under den for denne foreslåede ordning, ligesom det heller ikke skal udelukke et skib, der sædvanligvis går i udenrigsfart, fra at forblive under den herfor gældende ordning, selv om skibet i kortere tid ikke går i udenrigsfart.

Med egentlig fart sidestilles bjærgningsvirksomhed, der i det væsentlige udøves uden for det nævnte område omkring Danmark. Herunder må under tilsvarende betingelser også falde bugsering.

Området er geografisk bestemt ved sin beliggenhed omkring Danmark. Fart med danske skibe mellem Danmark og Færøerne, mellem Danmark og Grønland, mellem Færøerne og Grønland, samt fart i færøske eller grønlandske farvande vil herefter være udenrigsfart i lovens forstand. Efter definitionen vil undertiden meget korte farter, nemlig farter mellem havne på hver sin side af områdets grænser, omfattes af bestemmelserne for udenrigsfart. Forholdet vil næppe være særlig praktisk, og så længe de ombordværende stadig kan siges at have bevaret bopæl her i landet, vil de i hvert fald ikke have regelmæssig adgang til at overnatte i hjemmet.

Under § 2, nr. 4 fastsættes det, at sømandsskatteordningen også skal finde anvendelse på dansk skib, der sejler eller udfører bjærgningsvirksomhed inden for det under nr. 3 omhandlede område, hvilket fartsområde af praktiske grunde i forslaget betegnes som nærfart. Som det fremgår af bemærkningerne til § 9, er sømandsskattens satser fastlagt således, at sømandsskatten for nærfartens vedkommende stort set kommer til at svare til gennemsnitsskatten af en tilsvarende indkomst i land. Ved at inddrage nærfarten under sømandsskatteordningen opnås dels teknisk-administrative fordele, dels at sømændene også for dette fartsområde opnår de fordele, som ligger i sømandsskattens karakter af en definitiv

kildeskat. Derimod ydes det nedslag, som skulle tage hensyn til sømændenes særlige vilkår og udgifter, alene for udenrigsfarten, jfr. § 5, stk. 4.

Det er dog ikke al fart, der finder sted inden for det nævnte område, der falder ind under begrebet nærfart. For det første må erindres den begrænsning, som ligger i lovens definition af, hvad der skal anses for dansk skib, jfr. herom bemærkningerne til § 2, nr. 1, men dernæst skal efter § 2, nr. 4, visse skibe eller farter holdes uden for begrebet. Til sådan undtaget fart foreslås henført fart med skibe og færges, der sejler i begrænsede fartsområder. Herunder er f. eks. tænkt på statens fægefart på Storebælt og i Øresund samt ruterne Gedser-Grossenbrode og Kalundborg-Århus m. fl. samt tilsvarende private farter, jfr. nedenfor.

Hovedbegrundelsen for ikke at medtage denne fart under sømandsskatteordningen er, at de vilkår, hvorunder sømændene arbejder om bord på den undtagne fart, ikke afviger væsentligt fra de vilkår, hvorunder mange arbejder i land. Såfremt man f. eks. medtog personalet på storebæltsoverfarten under ordningen, ville meget af statsbanernes øvrige personale kunne hævde, at det også burde ind under ordningen, og herefter ville tilsvarende synspunkter kunne blive fremført af mange, der er beskæftiget inden for de private transportforetagender o. s. v. I øvrigt kan det bemærkes, at personalet på statens skibe er aflønnet på tjenstemandsvilkår eller efter særoverenskomster, og det må antages, at der ved affattelsen af disse er taget hensyn til de særlige vilkår, der her måtte gøre sig gældende, ligesom der i tilfælde af overflyttelse til tjeneste ved anden fart end den sædvanlige godtgøres udgifter hertil efter samme regler som ved udstationering af andre tjenstemænd.

Den »undtagne fart« omfatter også private skibe og færges, der sejler i begrænsede fartsområder. Også for sømænd i disse farter er der i vidt omfang afsluttet særoverenskomster. Undtaget bør således være f. eks. en fart som Hundested-Grenå. På den anden side skulle farter som København-Århus og København-Rønne kunne falde ind under begrebet nærfart.

Endvidere foreslås det at udelukke skibe, der væsentligst sejler på indsøer, åer og fjorde. Disse skibe vil kun undtagelsesvis være på over 150 brt, men forslaget er i overensstemmelse med den norske ordning og det svenske forslag fra 1949. Det samme gælder skibe i stationær virksomhed, herunder havnefart og lign., samt skibe, som ikke har egne fremdrivningsmidler.

Det foreslås, at det overlades til finansministeren at fastsætte de nærmere regler for, hvad der skal henregnes under nærfarten, og derved at drage græn-

serne mellem denne af sømandsskatteordningen omfattede fart og den fart, som ikke falder ind under sømandsskatteordningen. Der skal herved især lægges vægt på, om de ombordværende sømænd regelmæssigt har adgang til overnatning i land.

I § 2, nr. 5, fastsættes, hvad der skal anses for indtægt om bord. Afgrænsningen heraf har betydning dels for udfindelsen af den indkomst, hvoraf sømandsskatten skal svares, dels for tilpasningen mellem sømandsbeskatningen og den almindelige beskatning i land.

Da sømandsindkomsten kan bestå af en række varierende lønningsdele, har man ikke i lovforslaget kunnet give nogen udtømmende opregning af, hvad der skal anses for indtægt om bord. Man har derfor med hensyn hertil holdt sig til det hævdvundne indkomstbegreb.

Til indtægt om bord er således foreslået henregnet enhver skattepligtig indtægt i penge eller penges værdi, herunder hyre, lønning eller andet arbejdsvederlag, værdien af fri kost, provision, drikkepenge og lign., alt under forudsætning af, at der er tale om penge eller goder, som en sømand faktisk modtager eller kan gøre fordring på i forbindelse med sin tjeneste om bord.

Selv om sømanden som anført skal være ansat til tjeneste om bord af enten rederiet eller en arbejdsgiver, der driver næringsvirksomhed om bord, er det ikke nødvendigt, at lønnen oppebæres hos disse. Drikkepenge, der tilfalder f. eks. tjenere eller kahyts-personale, er således at anse som indtægt om bord. Det samme gælder eventuelt om bord ansatte lægers og tandlægers honorarer fra patienter om bord under forudsætning af, at lægen eller tandlægen er ansat på sådanne vilkår, at han opfylder betingelserne for at kunne anses for sømand.

Der stilles efter det anførte ikke krav om, at udbetalingen af indtægten om bord skal ske på skibet eller kunne kræves foretaget der. Det er tilstrækkeligt, at grundlaget for kravet på indtægten er arbejde eller tjeneste om bord. Det er ikke afgørende, om beløbet rent faktisk er udbetalt sømanden, men det er tilstrækkeligt, at han har erhvervet en retskraftig fordring derpå. Løn under lov- eller kontraktmæssig ferie vil altid være indtægt om bord, hvortil også henhører feriepenge. Disse sidste beskattes i øvrigt efter gældende ret samtidig med godskrivningen af den løn, der giver ret til feriepenge. Til indtægt om bord hører også kontant godtgørelse for mistet ferie eller frihed. Hyre under midlertidigt ophold i land, f. eks. sygehyre eller hyre under skifte fra tjeneste om bord på et skib til tjeneste på et andet, foreslås ligeledes henregnet til indtægten om bord. Det forudsættes dog i disse tilfælde, at opholdet i land

er rent midlertidigt, og såfremt sømanden får beskæftigelse i land, eller opholdet strækker sig udover en vis tidsgrænse, bortfalder grundlaget for at lade sømanden forblive under sømandsskatteordningen. Det kan oplyses, at man i Norge i disse tilfælde tillader sømandsskat svaret ved indtil 3 måneders ophold i land, og en lignende frist vil det muligvis vise sig praktisk at operere med her i landet.

Betaling af bjærgeløn påhviler den, til fordel for hvem bjærgningen foretages. Selv om bjærgelønnen normalt passerer rederiet, er det dog fundet hensigtsmæssigt at præcisere, at bjærgeløn under alle omstændigheder anses for indtægt om bord, når den udbetales til en sømand.

Efter § 2, nr. 6, betegnes enhver skattepligtig indkomst, som ikke falder ind under begrebet indtægt om bord, som indtægt i land. Herunder falder f. eks. sømandens indtægt af kapital eller af fast ejendom, ligesom det udtrykkeligt fastslås i lovbestemmelsen, at begrebet også omfatter den indtægt, som erhverves af personer, der sambeskattes med sømanden.

Under § 2, nr. 7, har man af praktiske grunde foreslået indført et begreb kaldet lønningsåret, der dækker en med kalenderåret sammenfaldende indkomstperiode. Det er efter forslaget nødvendigt, at der foretages en ansættelse af sømandsindkomsten i et lønningsår af hensyn til den beskatning, som skal finde sted af sømandens eventuelle indtægt i land, jfr. §§ 15 og 16, ligesom ansættelse også i øvrigt skal finde sted af de grunde, som er anført under bemærkningerne til § 14.

Til § 3.

I bestemmelsen angives, hvilke sømænd der skal falde ind under lovforslagets kapitel II, der for her i landet hjemmehørende og dermed sidestillede sømænd foreslår en beskatningsform, hvorefter der ved skatteberegningen tages hensyn til sømandens forsørgerforhold m. m. Den i bestemmelsen foretagne afgrænsning bliver tillige afgørende for, hvilke sømænd der skal falde ind under den mere summariske beskatningsform efter lovforslagets kapitel III, der omhandler den sømandsskat, som skal erlægges af andre på dansk skib tjenstgørende sømænd end de af kapitel II omfattede.

Efter *stk. 1* skal sømandsskat i henhold til kapitel II svares af enhver sømand, som opfylder betingelserne for fuld skattepligt til den danske stat efter statskattelovens § 2, nr. 1, således som denne bestemmelse foreslås ændret ved forslaget § 31. Pligten til at svare sømandsskat er alene afhængig af, om den pågældende sømand opfylder de i bestemmelsen angivne betingelser, men der stilles ikke, som ved den

almindelige beskatning i land, jfr. statskattelovens § 35, krav om, at skattepligten er til stede på et bestemt angivet tidspunkt. Enhver sømand der opfylder betingelserne for skattepligt efter forslaget § 31, er pligtig at svare sømandsskat efter kapitel II uanset varigheden af hans tjeneste om bord.

I *stk. 2* fastsættes, at sømandsskat efter kapitel II også skal svares af sømænd, som gør tjeneste om bord på dansk skib, og som må anses for hjemmehørende i et af de andre nordiske lande. Denne regel er et resultat af de drøftelser, som under udvalgets arbejde har fundet sted med repræsentanter for de øvrige nordiske lande. Under forudsatning af, at en tilsvarende ordning gennemføres i de øvrige nordiske lande, vil der herigennem kunne opnås en langt større ensartethed i beskatningen af nordiske sømænd end den nugældende. Spørgsmålet om indførelse af beskatning af udlændinge, der gør tjeneste om bord på dansk skib, er i princippet et internt dansk lovgivningsanliggende med de modifikationer, der måtte følge af indgåede dobbeltbeskatningsaftaler m. v. Samme beskatning foreslås gennemført over for sømænd, som er hjemmehørende på Færøerne eller i Grønland.

Spørgsmålet om, hvorvidt en sømand kan anses for »hjemmehørende« på Færøerne, i Grønland eller i et af de nordiske lande, må løses efter tilsvarende principper som angivet i forslaget § 31. I første række må således sømandens domicil inden for de nævnte områder være afgørende og, såfremt han ikke kan godtgøre sit domicil, hans statsborgerforhold.

Bestemmelsen i *stk. 3* tager sigte på det forhold, at ministeriet for Grønland undertiden på sine skibe ansætter grønlandske sømænd til arbejde i grønlandske farvande, således at hyren fastsættes under den forudsætning, at den er skattefri. Det foreslås derfor, at der gives finansministeren adgang til at bestemme, at der ikke skal af kræves sådanne sømænd sømandsskat.

Til § 4.

I bestemmelsens *stk. 1* fastsættes, at indkomsten om bord skal opgøres måned for måned. Dette er en følge af, at sømandsskatten skal være en definitiv kildeskat, idet skattetilsvaret af den pågældende indtægt må være endeligt afgjort med sømandsskattens erlæggelse, og det derfor er nødvendigt, at indtægten om bord opgøres, forinden tilbageholdelsen finder sted. Den månedsvise opgørelse, der har sit forbillede i den i Norge gældende ordning, udelukker ikke, at opgørelse og tilbageholdelse kan finde sted, hvor hyre udbetales for kortere perioder end en måned. De i § 9, *stk. 4*, omhandlede tabeller foreslås netop at skulle omfatte også sådanne tilfælde. Det bliver således uden betydning, hvilke sømandsindtægter søman-

den har i den øvrige del af indkomståret, uanset at disse kan variere, eventuelt helt bortfalde.

Bestemmelserne i 2. og 3. punktum angår fradragsberettigede udgifter, som tilbageholdes af rederiet, og som hyppigt vil variere i løbet af lønningsåret, såfremt sømanden skifter tjeneste eller skib. En ordning, hvorefter dette fradrag skulle fastsættes af skatterådet, ville derfor ikke være særlig praktisk. Det er kun sømandens egne løbende udgifter vedrørende de i 2. punktum omhandlede forsikringer m. v., der omfattes af bestemmelsen. Udenfor falder således indskud én gang for alle eller ekstraordinære indbetalinger. Den foreslåede fremgangsmåde fritager ikke rederiet for at afgive indberetning om størrelsen af bruttolønnen og af de omhandlede udgifter.

Om sømandens adgang til fradrag for andre forsikringsudgifter henvises til forslaget § 5, stk. 1 og stk. 3, med bemærkninger.

I *stk. 2* foreslås der tillagt finansministeren bemyndigelse til at fastsætte særlige bestemmelser for beskatningen af visse indtægter, der ikke således som den almindelige lønning med de hertil knyttede tillæg indgår i den sædvanlige månedsindtægt. Til sådanne indtægter, der enten rent tilfældigt tilfalder sømanden, eller som udbetales ham med længere tids mellemrum, sædvanligvis en gang om året, henregnes kontant godtgørelse for mistede fridage eller mistet ferie, bjærgeløn, gratiale, kaplak, bonus eller lignende. Såfremt en sådan indtægt blev beskattet sammen med den sædvanlige månedsindtægt, ville resultatet af sammenlægningen blive, at skatten af den særlige indtægt blev beregnet på et progressionstrin, som er højere, end hvis den særlige indtægt blev sammenlagt med hele årets indtægt og beskattet som årsindtægt. Hvis indtægter af denne art kun andrager mindre beløb, vil det være praktisk at beskatte dem sammenlagt med den øvrige månedsindtægt. I andre tilfælde bør der formentlig gives mere skematiske regler for beskatningen, således at skattesvarelsen med tilnærmelse svarer til, hvad en fordeling over et helt år ville føre til. Det er ikke tanken, at disse indtægter skal beskattes ekstraordinært lempeligt.

I *stk. 3* foreslås, at kontante beløb, der ydes som kostpenge i stedet for fri kost om bord, alene skal medregnes med beløb svarende til værdien af fri kost om bord. Den praktiske betydning heraf er, at skibsføreren, når han skal beregne sømandsskatten, direkte kan aflæse denne i de tabeller, som tænkes udarbejdet, jfr. § 9, stk. 4, på grundlag af den sømanden udbetalte kontantløn, uden at tage hensyn til om kostpengene afviger fra den ansatte værdi af fri kost. I forbindelse hermed foreslås det, at der

ved fastsættelsen af denne værdi, som skal foretages af ligningsrådet, skal tages hensyn til, om sømanden er familieforsørger eller ej, samt til størrelsen af hans kontante løn. Der skal således ikke tages hensyn til sømandens tjenestestilling om bord.

Efter *stk. 4* foreslås der i lighed med de i Norge gennemførte regler af praktiske grunde tillagt ligningsrådet bemyndigelse, men ingen forpligtelse, til at fastsætte retningslinjer for, med hvilke beløb drikkepenge skal medregnes ved opgørelsen af indtægten om bord; i visse tilfælde kan det ved fastsættelsen af sådanne retningslinjer være praktisk at ansætte drikkepengene til en procent af omsætningen, i andre tilfælde til et fast beløb under hensyn til sømandens beskæftigelse om bord. Retningslinjerne er kun vejledende, og størrelsen af indtægten skal kunne efterprøves ved den almindelige ligning, jfr. at der efter forslaget § 17, stk. i, er pålagt sømanden forpligtelse til at indsende selvangivelse i tilfælde, hvor han har haft indtægt om bord fra andre end rederiet (eller anden arbejdsgiver). I de tilfælde, hvor det ikke måtte være muligt at fastsætte generelle retningslinjer for drikkepengenes fastsættelse, er sømanden under ansvar efter forslaget § 23, stk. 3, pligtig til selv at angive indtægtens størrelse.

Til § 5.

I bestemmelsen gives reglerne for, i hvilket omfang der kan foretages udgiftsfradrag ved opgørelse af indtægten om bord. I princippet må sømanden her have samme fradragsret som ved opgørelse af skattepligtig indkomst i almindelighed. Både praktiske hensyn og de særlige for søfolkene gældende forhold tilsiger dog, at der ved sømandsskattens beregning fastsættes visse særlige regler.

I *stk. 1* foreslås det således, at der til afløsning af de i bestemmelsen omhandlede udgiftsposter (udgifter til sømandens egen arbejdsløshedsforsikring, til invalidepension i henhold til folkeforsikringsloven, til de forsikringer, for hvilke udgifterne kan fradrages inden for et beløb af 600 kr., herunder navnlig sygeforsikring, til sømandens eget kontingent til faglige sammenslutninger samt endelig udgifter i forbindelse med udførelsen af det indtægtsgivende arbejde om bord, svarende til det af lønmodtagerfradraget dækkede udgiftsområde) indføres et standardfradrag på 120 kr. månedlig under hensyn til, at sømændenes udgifter til nævnte formål for tiden normalt ikke kan antages at overstige 1 200 kr. årligt. Man går herved ud fra, at sømanden gennemsnitligt kun er beskæftiget 10 måneder om året; er han ansat til tjeneste om bord hele året, således at fradraget kan udnyttes fuldt ud i alle årets måneder, vil fradraget blive i alt 1 440 kr., medens han, såfremt

han er beskæftiget i et kortere tidsrum end 10 måneder, vil få et tilsvarende mindre fradrag. Standardfradraget, der, jfr. § 9, stk. 4, tænkes indregnet i tabellerne, kan ikke begæres forhøjet af sømanden, selv om han kan påvise, at hans samlede udgifter på det nævnte område overstiger det fastsatte beløb. Hvis man gav adgang til en sådan ændring, ville den tilsigtede forenkling ikke være opnået.

I *stk. 2* omhandles udgifter, der alene er forbundet med erhvervelse af indtægt i land, og som både af praktiske grunde og under hensyn til væsensforskellighederne mellem de to skatteordninger efter forslaget alene kan fradrages i indtægt i land. Giver virksomheden i land underskud, kan dette fradrages i eventuel anden indtægt i land, for eksempel renteindtægt, uanset om denne indtægt er erhvervet af sømanden selv eller af personer, der sambeskattes med ham. Kan dette ikke lade sig gøre, således at der fremkommer et nettounderskud, har man ved forslagets § 29, stk. 3, åbnet adgang for finansministeren til at bevilge lempelse af den pålignede sømandsskat, når underskuddet overstiger 300 kr. i indkomståret.

I *stk. 5* omhandles de udgifter, der ikke har relation til nogen bestemt indkomstkilde i land. Det vil, navnlig hvor indtægten om bord er den eneste indkomstkilde, kunne føre til urimelige resultater, om sådanne udgifter ikke kunne bringes til fradrag i indtægten om bord, og det foreslås derfor, at der gives adgang hertil. Fradraget kan, naturligvis, ikke indrømmes for udgifter, for hvilke fradrag er indrømmet efter § 4, stk. 1, eller § 5, stk. 1.

Fradraget indrømmes kun, i det omfang, hvori det ikke kan rummes i indtægt i land, og sømanden må selv fremsætte begæring om dets indrømmelse. Fradraget ansættes for hver måned til en tiendedel af årsbeløbet ud fra den tidligere anførte betragtning, at sømændene gennemsnitligt ikke har indtægt om bord mere end 10 måneder om året. Af praktiske grunde er det fastsat, at fradraget kun kan indrømmes, såfremt det udgør mindst 100 kr. i lønningsåret, hvilket beløb også danner grænse for, i hvilke tilfælde sømanden i lønningsårets løb har adgang til at begære fradraget forhøjet. I de tilfælde, hvor fradrag er indrømmet en sømand, er han pligtig at gøre anmeldelse, såfremt udgifterne nedsættes med mindst 100 kr. i lønningsåret eller helt bortfalder, jfr. også § 23, stk. 3.

I *stk. 4* foreslås det, at der ydes sømænd, som sejler i udenrigsfart, et særligt fradrag på 130 kr. månedlig, dog højst 15 pct. af indtægten om bord og mindst 50 kr. månedlig. For månedsindtægter på over 867 kr. vil fradraget således udgøre fast 130 kr. og for månedsindtægter under 334 kr. fast 50 kr.

Inden for disse indtægtsbeløb varierer fradraget med indtægtens størrelse. Fradraget tilsigter at imødekomme de ønsker, der er fremsat fra sømændenes side, om at der må blive taget hensyn til de særlige udgifter, der er forbundet med sejlads i udenrigsfart.

Med indførelsen af dette fradrag i forbindelse med det i § 5, stk. 1, omhandlede fradrag bortfalder det særlige fradrag, som efter gældende praksis er indrømmet i det såkaldte »Amerikatillæg« og lignende tillæg.

Til § 6.

I bestemmelsen foreslås der åbnet adgang til ved sømandsskattens beregning at indrømme nedslag for nedsat skatteevne efter reglerne i statskattelovens § 28, jfr. § 23, stk. 7. Der vil antagelig ret sjældent være anledning hertil på grund af sygdom eller lignende hos sømanden selv, men sygdom hos familien eller trykkende familieforhold i øvrigt vil kunne ramme en sømand med samme tyngde som andre skatteydere. Af praktiske grunde må fradraget, der indrømmes af skatterådet, fastsættes til et månedligt beløb, således at skatterådet træffer bestemmelse om, det tidsrum, inden for hvilket fradraget skal ydes. Skatterådet kan ligeledes, hvis forholdene ændrer sig, bestemme, at nedslagets størrelse skal ændres.

Der er ikke med bestemmelsen taget stilling til spørgsmålet om eventuel bevillingsmæssig lempelse af allerede erlagt sømandsskat. Det er finansministeren, der træffer afgørelse om lempelse af pålignet statskat, jfr. statskattelovens § 37, hvorved bemærkes, at denne beføjelse i de fleste tilfælde nu er delegeret til lokale myndigheder. Efter gældende praksis udvises der imidlertid stor tilbageholdenhed med at eftergive allerede indbetalt skat. Da de i lovgivningen om indkomst- og formueskat til stat og kommune indholdte regler, hvor intet andet er fastsat, finder anvendelse på sømandsskatten, jfr. forslagets § 30, stk. 1, har man ikke fundet anledning til at optage bestemmelser om dette spørgsmål i det foreliggende lovforslag.

Til § 7.

De i paragraffen indeholdte bestemmelser, der omhandler de forhold, som skal tages i betragtning ved beregningen af sømandsskatten, må ses i forbindelse med § 8, hvorefter der for hver sømand, der omfattes af kapitel II, skal udfærdiges et særligt skattekort. Som udgangspunkt tages forholdene pr. 1. november forud for lønningsåret, men indførelsen af kildeskatprincippet muliggør, at der også tages hensyn til senere i lønningsåret indtrædende ændringer, dog med en af praktiske hensyn dikteret tidsfrist.

I *stk. 1* omhandles spørgsmålet om, hvorvidt sø-

manden skal anses for familieforsørger eller ej, jfr. § 9, hvori opstilles skalaer henholdsvis for familieforsørgere og for andre skatteydere. Bestemmelsen henviser til skattelovgivningens almindelige betingelser, hvoraf følger, at eventuelle ændringer i forsørgerbegrebet også får virkning for sømandsskattens beregning.

Det samme gælder de i *stk. 2* omhandlede børnefradrag, dog med den modifikation, at børnefradraget altid ydes efter de for hovedstadsområdet gældende satser, hvilket giver det for sømanden gunstigste resultat. Fradraget indregnes i de i § 9, *stk. 4*, omhandlede tabeller, idet disse forsynes med kolonner, der angiver sømandsskattens størrelse under hensyn til antallet af børn. Bestemmelsen omfatter ikke børnetilskud, der må beregnes på grundlag af den i § 14 omhandlede ansættelse i land og enten modregnes i sømandens skat i land eller, i det omfang hvori sådan skat ikke beregnes, udbetales kontant.

I *stk. 3* omhandles et forhold, som vel næppe er særlig praktisk, men dog kan forekomme, nemlig at en gift kvinde, der sambeskattes med sin ægtefælle, er ansat til tjeneste om bord på dansk skib.

I sådanne tilfælde må princippet i reglerne om fradrag for hustrus selverhverv finde anvendelse, således at der ved beregningen af den sømandsskat, der falder på hustruindtægt, skal ydes et fradrag på halvdelen af denne indtægt, dog højst 200 kr. månedlig. Fradraget må på grund af dets afhængighed af indtægtens størrelse beregnes særskilt hver måned. Da den fællesøkonomi, der er hovedbegrundelsen for sambeskatningen, ikke foreligger, når begge ægtefæller har indtægt om bord, er det dog foreslået, at der i sådanne tilfælde skal ske særskilt beregning af sømandsskat for hver ægtefælle, således at den sømandsskat, der falder på mandens indtægt, beregnes efter reglerne for familieforsørgere, og den skat, der falder på hustruens, beregnes efter reglerne for andre skatteydere; i disse tilfælde ydes der ikke fradrag for hustrus selverhverv. Denne fremgangsmåde vedrører alene skatten af indtægten om bord, men ikke skatten af ægtefællernes eller børnenes eventuelle indtægter i land eller af formue. Sådanne indtægter må beskattes efter lovgivningens almindelige regler, altså sammenlagt.

Som oven for nævnt kan der også tillægges ændringer, der indtræder efter den 1. november, f. eks. indgåelse af ægteskab eller barnefødsel, betydning for sømandsskattens beregning. Det er dog foreskrevet, at sømanden selv skal henvende sig til skattemyndighederne - for sømænd, der sejler i udenrigsfart, vil sådan henvendelse sikkert hurtigst og mest praktisk kunne ske via rederierne - med anmodning om ændring af skattekortets angivelse. At ændringen forud-

sætter en henvendelse fra sømanden er begrundet i praktiske hensyn, men indebærer også, at der ikke tillægges begivenheder, der vil betyde en større skat for sømanden, som f. eks. et barns opnåelse af 16 års alder, dødsfald, skilsmisse m. v., virkninger for det løbende lønningsår.

Skal der ved udmønstring udfærdiges et nyt skattekort, sker udfærdigelsen på grundlag af de ved udmønstringen gældende forsørgerforhold m. v.

Til § 8.

Der gives heri bestemmelser om, at der for sømænd, der omfattes af kapitel II, hvert år skal udfærdiges et særligt sømandsskatte kort, hvad dette skal indeholde, den nærmere fremgangsmåde ved udfærdigelsen, samt hvorledes en sømand, der ikke ved udmønstring er i besiddelse af skatte kort, skal forholde sig.

Bestemmelserne om, fra hvilken kommune indstilling om udfærdigelse af sømandsskatte kort skal afgives, har direkte økonomisk interesse for den pågældende kommune, jfr. forslaget § 28, hvorefter en andel af sømandsskatten for her i landet fuldt skattepligtige personer skal tilfalde den kommune, hvis ligningsmyndighed det har påhvilet at afgive indstilling om udfærdigelse af skatte kort for det pågældende lønningsår.

Bestemmelserne i *stk. 1, 2. punktum*, og i *stk. 3, 3. punktum*, tager sigte på den situation, at en sømand på tidspunktet for sømandsskatte kortets udfærdigelse er pligtig at svare opholdskommuneskat til mere end een kommune. Da en sådan situation, der i det typiske tilfælde vil foreligge, når en skatteyder og hans husstand har bopæl eller ophold i hver sin kommune, kun rent undtagelsesvis kan tænkes at forekomme for søfolk, der tilbringer størstedelen af deres tid på søen, har man fundet det mest praktisk, at det i tilfælde af den nævnte art overlades til indenrigsministeren at bestemme, fra hvilken af de pågældende kommuner indstilling om udfærdigelse af skatte kort skal afgives. Det bemærkes i denne forbindelse, at spørgsmålet normalt vil være ganske uden betydning for den pågældende sømand, idet sømandsskattens størrelse er uafhængig af, i hvilken kommune en sømand er hjemmehørende, hvorimod spørgsmålet som nævnt vil have en vis økonomisk interesse for de pågældende kommuner.

Til § 9.

I *stk. 1* indeholdes de skatteskalaer, som foreslås lagt til grund ved sømandsskattens beregning, henholdsvis for familieforsørgere og for andre skatteydere. Som nævnt i de indledende bemærkninger foreslås det dels af praktiske grunde, dels ud fra

ønsket om, at sømænd, der tjenstgør på samme skib, skal svare samme skat, at sømandsskatten opkræves med et samlet beløb, der omfatter indkomstskat til stat og kommune, herunder kirkelige afgifter og folkepensionsbidrag, og hvis størrelse er uafhængig af, i hvilken kommune den pågældende sømand er pligtig at svare opholdskommuneskat. Det er endvidere nævnt i de indledende bemærkninger, at den omstændighed, at man inddrager sømænd, der sejler i nærfart, under sømandsbeskatningen, bevirker, at sømandsskattens niveau må fastlægges således, at det som helhed taget ret nøje svarer til det almindelige beskatningsniveau.

En beregning af den gennemsnitlige kommunale beskatning af sømandsindtægterne ville frembyde forskellige vanskeligheder og usikkerhedsmomenter, herunder at sømandsindtægternes fordeling på de enkelte kommuner ikke kendes, og da en betydelig del af sømændene svarer kommuneskat til Københavns kommune, er de opstillede skalaer beregnet med udgangspunkt i de kommuneskatte- og kirkeskattebeløb, der udskrives i Københavns kommune efter de for skatteåret 1957-58 gældende regler.

Da sømandsskatten skal være en definitiv skat af sømandsindtægten, har man indarbejdet skattefradraget i de opstillede skalaer, således at der ved udfindelsen af den sømandsskat, som skal svares ved hver lønudbetaling, er ydet et skattefradrag, der med tilnærmelse svarer til de faktisk betalte beløb.

Udgangspunktet for skalaerne er den årsskat, som skulle erlægges i land af en indkomst svarende til sømandsindkomsten. De i skalaerne anførte månedlige sømandsskattebeløb er i lighed med den i Norge gældende sømandsskatteordning beregnet som en tiendedel af årsskatten ud fra den betragtning, at sømandens indtægt gennemsnitlig indtjenes i løbet af ti måneder; herved er der taget hensyn til, at der, navnlig blandt de sømænd, der er medlemmer af sømændenes og søfyrbødernes forbund, er nogen arbejdsløshed, og til indtægtens bortfald under sygdom eller ferie. Som nævnt i de indledende bemærkninger vil denne fremgangsmåde bevirke, at en sømand, der har ensartet månedsindtægt i mere end 10 måneder, opnår beskatning af indtægten på et lidt lavere progressionstrin, end hvad der svarer til årsindtægten, medens det omvendte forhold gør sig gældende, såfremt sømanden indtjener sin indtægt om bord i en kortere periode end 10 måneder. Til dette sidste forhold har man taget et vist hensyn gennem den særlige regel i forslaget § 18, stk. 6, hvorefter ansættelse i land kan undlades i et tidsrum af indtil 90 dage, såfremt ophøret af indtægt om bord er begrundet i arbejdsløshed eller sygdom og iøvrigt under nærmere i bestemmelsen angivne betingelser.

Reglen i *stk. 2* om sambeskattede ægtefællers beskatning, når begge har indtægt om bord, må ses i sammenhæng med forslaget § 7, stk. 3, om tilfælde, hvor alene hustruen har indtægt om bord. Reglen gælder alene ved beregningen af sømandsskatten.

Efter *stk. 4* foreslås den nærmere udformning af de tabeller, som skal benyttes ved sømandsskattens beregning, på grundlag af den i *stk. 1* opstillede månedsskala, overladt til finansministeren, der ligeledes bemyndiges til at lade udarbejde særlige tabeller for beskatningen af bjærgeløn m. v., jfr. forslaget § 4, stk. 2, og bemærkningerne dertil.

Til §§ 10-12.

I disse bestemmelser gives der ret detaljerede anvisninger på, hvorledes skibsføreren skal gå frem, når han skal foretage løntilbageholdelse og afregne det tilbageholdte beløb.

Her skal blot fremhæves bestemmelsen i § 10, stk. 1, sidste punktum, hvorefter sømandsskatten, såfremt sømanden ikke ved påmønstringen fremlægger skattekort, skal beregnes efter den strengeste skala, nemlig den der gælder for andre skatteydere end familieforsørgere, og uden særlige fradrag. Forudsætningen for, at denne bestemmelse kan finde anvendelse, er dog, at sømanden i det hele taget omfattes af kapitel II, altså, at han har bopæl eller fast ophold i et af de nordiske lande eller, såfremt han ikke kan godtgøre sit domicil, er statsborger i et af disse lande, jfr. bemærkningerne til § 3, stk. 2. Bestemmelsen finder ikke anvendelse i de tilfælde, hvor der ved årsskiftet opstår forsinkelse ved fremsendelsen af ny skattekort; dette kan især tænkes vedrørende skibe, der sejler fjernt fra Danmark og kun ligger kort tid i hver havn. I sådanne tilfælde må skibsføreren foretage en foreløbig løntilbageholdelse på grundlag af de hidtil anvendte skattekort. Eventuelle berigtigelser heraf må foretages af sømandsskattekontoret.

Den i § 12, stk. 2, angivne frist, inden for hvilken skibsføreren på egen hånd kan berigtige skrive- eller beregningsfejl, er fastsat for at hindre, at revisionsantegnelser fra sømandsskattekontoret kommer til at krydse skibsførerens meddelelse om berigtigelse. Den udvej at udskyde kontorets revision af beregningerne kan ikke anses for formålstjenlig. Sømanden afskæres ikke ved den fastsatte frist fra at begære fejl ved sømandsskattens beregning berigtiget; blot må begæringen, såfremt den i bestemmelsen fastsatte frist er udløbet, indgives til sømandsskattekontoret i stedet for til skibets fører.

Til §§ 13-18.

I disse bestemmelser omhandles de problemer, som opstår ved sømandsskattens tilpasning til det almindelige her i landet gældende beskatningssystem, og hvis løsning har frembudt betydelige vanskeligheder. Årsagen hertil er navnlig forskellen mellem kildeskatssystemet og vort almindelige beskatningssystem samt skattefradragets retten. Imidlertid vil det muligvis vise sig, at reglernes praktisering ikke vil volde så store vanskeligheder, som man efter deres indhold og opbygning kunne formode, navnlig fordi de foreskrevne fremgangsmåder allerede i et vist omfang er kendt af de myndigheder, hvis opgave det bliver at administrere bestemmelserne.

Det er tidligere fremhævet, at sømandsskatten skal være en samtidig med erlæggelsen endeligt opgjort kildeskat af sømandens indtægt om bord. Da denne indtægt ofte må forventes at være sømandens eneste indtægtskilde, må den beskattes »fra bunden«. Sømandens eventuelle indtægt i land må beskattes på sædvanlig måde, således at den sammenlægges med indtægten om bord. Når indtægten om bord beskattes som den første del af indtægten, må indtægten i land herefter beskattes som den sidste del, og problemet bliver da at finde frem til et rigtigt progressionstrin, på hvilket beskatningen af indtægt i land kan gennemføres; de herom foreslåede regler findes i §§ 15 og 16.

Et andet problem vedrører overgangen fra det almindelige beskatningssystem til sømandsskatte-systemet og omvendt. Man har tilstræbt at undgå på den ene side, at en person, der tiltræder tjeneste om bord, skal svare skat samtidig af sin sømandsindkomst og af den indkomst, som bortfalder ved tiltrædelsen af tjenesten om bord, og på den anden side, at en sømand, der ophører med tjenesten om bord og tager beskæftigelse i land, ikke betaler skat i en længere periode. De herom foreslåede regler findes henholdsvis i § 13 og i § 18.

Til § 13.

Når en sømand går om bord, skal han betale sømandsskat af den indtægt, han erhverver om bord, i umiddelbar tilknytning til indtægtens erhvervelse. Såfremt han hidtil har været beskæftiget i land, opstår herefter spørgsmålet om, hvorledes overgangen fra opkrævningssystemet i land til kildeskatssystemet om bord bedst kan finde sted. Spørgsmålet vedrører ikke alene den løbende skatteopkrævning af indkomstskat i land, men også den indkomstskat, som sømanden skulle have svaret af indtægt i land, såfremt han ikke var gået om bord, altså endnu ikke pålignet indkomstskat. Derimod vedrører problemet ikke sømandens formueskat eller eventuelle

indkomstskatteestancer, som må betales efter de almindelige regler.

Vedrørende den løbende skatteopkrævning foreslås det, at der foretages afgangsførelse af den i land pålignede skat, i det omfang den vedrører sømandens »bortfaldne indtægter«. Herved forstås personlige indtægter, som ikke bevares efter tjenestens tiltrædelse, og som efter deres art ikke kan bevares under tjenesten om bord. Under personlig indtægt vil man, foruden arbejdsindtægt, indbefatte indtægt ved personlig udøvelse af selvstændig virksomhed i det omfang, hvori indtægten ikke overstiger, hvad der med rimelighed kan anses for arbejdsvederlag.

Uden for begrebet »bortfaldne indtægter« falder f. eks. engangsindtægter som vederlag for goodwill eller avance ved afhændelse af driftsmidler, rentenydelse, samt indtægter, som er erhvervet af sømandens ægtefælle, selv om de bortfalder i tidsmæssig tilknytning til sømandens tiltrædelse af tjeneste om bord. Disse indtægter foreslår man derfor skattemæssigt behandlet på samme måde som indtægter, der bevares, efter at sømanden har tiltrådt sin tjeneste om bord.

På den anden side er det ikke nogen betingelse for, at indtægt skal kunne anses for bortfaldet, at den er ophørt i tidsmæssig tilknytning til tiltrædelse af tjenesten om bord, når blot indtægten er af en sådan art, at den ikke kunne bevares efter tjenestens tiltrædelse. Såfremt en person efter nogen tids arbejdsløshed tiltræder tjeneste om bord, vil såvel lønindkomst fra den forud for arbejdsløshedsperioden liggende beskæftigelse i land som arbejdsløshedsunderstøttelse være at betragte som bortfalden indtægt.

Det vil derfor være nødvendigt at foretage en undersøgelse af indkomsten i den indkomstperiode, som danner grundlag for skattepåligningen, og opdele den i, hvad der må anses for henholdsvis bevaret indtægt og bortfaldet indtægt.

Såfremt indtægten udelukkende består i indtægt? som efter det oven for anførte må henføres under bortfalden indtægt, skal den fulde pålignede skat føres til afgang, og der skal ej heller for senere skatteår foretages skattepåligning af indtægter henhørende under denne kategori. Samme fremgangsmåde foreslås af praktiske grunde anvendt i de tilfælde, hvor den bevarede indtægt ikke er over 300 kr. årlig.

Såfremt sømanden har bevaret indtægt i land til et beløb af over 300 kr. årlig, foreslås det i lighed med de regler, der gælder for henstandsordninger, når skatteydere bosatte i Danmark med bevarelse af bopælen her i landet tager arbejde i Sverige, at afgangsføre en så stor del af de pålignede skatter, som efter en almindelig forholdsmæssig beregning svarer

til de bortfaldne indtægters andel af de samlede indtægter. Ved beregningen benyttes forholdet mellem på den ene side den bortfaldne indtægt i det indkomstår, der ligger til grund for beregningen af de skatter, som delvis skal føres til afgang, og på den anden side den samlede indtægt. I den bortfaldne indtægt skal der ikke fradrages noget beløb for betalt skat, medens der derimod må ske nedsættelse med sådanne fradrag, som svarer til de fradrag, der indrømmes i indtægten om bord. Heller ikke den samlede indtægt skal reduceres med noget skattefradrag.

Da indtægten om bord som anført tænkes beskattet i bunden, og afgangsførelse foreslås gennemført på grundlag af en forholdsmæssig beregning, vil forslaget føre til, at der som regel vil blive afgangsført lidt for store beløb. Imidlertid kendes det foreslåede princip som nævnt allerede i praksis, og skulle en enkelt skatteyder få en særlig fordel af forslaget, vil denne blive modvirket af, at han ved opgørelsen af den indkomst, der for det efterfølgende skatteår skal danne grundlag for beregningen af skatten af den bevarede indtægt i land, vil få et tilsvarende mindre skattefradrag.

Hvad enten der ved sømandens tiltrædelse af tjeneste om bord - alt efter hans tidligere indkomstforhold - skal ske en fuldstændig eller kun delvis afgangsførelse af pålignet skat, skal der kun afgangsføres skattebeløb, der vedrører tiden, efter at tjenesten om bord er påbegyndt. Som kriterium for, om et skattebeløb vedrører tiden før eller efter, at sømanden har påbegyndt tjeneste om bord, foreslås det af praktiske grunde, at man anvender datoen for skatteraternes sidste rettidige indbetaling. Når man ikke mener at burde vælge skattens forfalds dag, skyldes det hensynet til, at skatteyderne som regel først indbetaler skatten umiddelbart før indbetalingsfristens udløb. Vælger man forfaldsdagen, vil man derfor ikke fuldt ud opnå det tilsigtede, at den sømand, der rettidig har betalt sine skatter i land, ikke på samme tid skal betale sømandsskat og tidligere pålignet skat af bortfalden indtægt i land. Det bemærkes i den forbindelse, at der efter den gældende retstilstand kan gå temmelig lang tid fra skatternes forfalds dag til sidste rettidige indbetalingsdato, undertiden omkring 70 dage, men tidsrummet varierer ret stærkt fra kommune til kommune. Der foreslås ikke særbestemmelser for de tilfælde, hvor en skatteyder ved tiltrædelse af tjeneste om bord er i restance. Skatterestancer må derfor berigtiges efter de almindelige regler.

Allerede foretagne beregninger af børnetilskud skal ikke ændres, idet den stedfundne ansættelse ikke forandres.

Bestemmelsen i *stk. 3* er motiveret ved, at en person, der kun for et kortere tidsrum gør tjeneste ombord, både af praktiske og af principielle grunde bør forblive under den almindelige skatteordning. Den hos ham under tjenesten om bord opkrævede sømandsskat bliver således en a conto betaling på hans almindelige skattetilsvær.

Til § 14.

Uanset at sømandsskatten er definitiv, således at der ikke i land skal svares skat af sømandsindtægten, foreslås det, at de af kapitel II omfattede sømænd skal medtages ved skatteansættelsen i land efter lovgivningens almindelige regler, jfr. statskattelovens § 21. Disse ansættelser har bl. a. betydning i de tilfælde, hvor sømanden har bevaret indtægt i land til et beløb af over 300 kr. årlig, for beregningen af børnetilskud samt for de områder i lovgivningen, hvor den skattepligtige indkomst tillægges betydning. De i forslagets § 3, stk. 2, omhandlede sømandsskattepligtige er ikke undergivet almindelig skattepligt, og de i § 14 omhandlede ansættelser skal derfor ikke finde sted for deres vedkommende.

Til §§ 15 og 16.

Bestemmelserne går ud på at fastsætte den skat, som skal svares i land i de tilfælde, hvor sømanden har bevaret indtægt i land til et beløb af over 300 kr. årlig. § 15 omhandler det specielle forhold, at sømanden har haft både bortfalden og bevaret indtægt i land i indkomståret, idet det her er nødvendigt at foretage en særlig beregning af det skattefradrag, som kan henføres til den bevarede indtægt, medens § 16 omhandler den fremgangsmåde, som skal følges, når sømanden har været så lang tid om bord, at der ikke i indkomståret forekommer indtægt, som er bortfaldet ved tiltrædelsen af tjenesten om bord.

Princippet i begge bestemmelser går ud på, at skatten af den bevarede indtægt i land bestemmes som forskellen mellem på den ene side skatten af den samlede indkomst og på den anden side skatten af denne indkomst reduceret med den bevarede indtægt i land. Ved denne fremgangsmåde opnås, at indtægten i land bliver beskattet som den sidste del af indkomsten.

Til § 17.

Bestemmelsen tilsigter at imødekomme et fra de søfarende side fremsat ønske om fritagelse for at indgive selvangivelse, et ønske, der er motiveret med, at sømændene, især i langfarten, har vanskeligt ved at overholde de frister, som i den almindelige skatte-

lovgivning er fastsat vedrørende selvangivelse og påklage af ligningsmyndighedernes afgørelse, ligesom det i øvrigt er vanskeligt for sømændene at udfylde selvangivelsen, når de arbejder i oversøiske farvande.

Som en følge af sømandsskattens karakter af en definitiv kildeskat vil det ikke være nødvendigt, at der indgives selvangivelse i de tilfælde, hvor sømandsindtægten er den pågældende sømands eneste indtægt, eller hvor hans indtægt i land ikke overstiger det beløb af 300 kr., som efter loven kan oppebæres, uden at der skal svares skat i land, jfr. § 15, stk. i, og § 16, stk. 1. Den i § 14 foreskrevne ansættelse vil eventuelt kunne finde sted på grundlag af oplysninger til de skattelignende myndigheder fra sømandsskattekontoret.

Selvangivelsespligt er dog foreskrevet, hvor sømanden har haft indtægt i land, der overstiger 300 kr. i indkomståret eller vedrører fast ejendom eller virksomhed, for hvilken bogførings- eller regnskabspligt er foreskrevet, samt i tilfælde, hvor sømanden har haft indtægt om bord fra andre end rederiet eller anden arbejdsgiver, eller ved beregningen af sømandsskatten har fået indrømmet særlige udgiftsfradrag, jfr. § 5, stk. 3. I disse tilfælde skønnes det nødvendigt, at der tilvejebringes et særligt grundlag for de skattelignende myndigheders prøvelse henholdsvis af indtægten i land og af den indtægt om bord, på grundlag af hvilken tilbageholdelse har fundet sted. Fører denne prøvelse til, at sømandsindtægten har været for lavt ansat, må sømanden efterbetale den for lidt erlagte sømandsskat, jfr. forslaget § 21, stk. 1.

I andre tilfælde skal sømanden dog under samme ansvar som fastsat for selvangivelsen afgive en erklæring om, at han ikke omfattes af selvangivelsespligten.

Til § 18.

Bestemmelsen omhandler den beskatning, som skal finde sted i land, når en sømand, der har haft tjeneste om bord udover 6 måneder, jfr. § 13, stk. 3, ophører med at have tjeneste om bord.

Det foreslås, at sømanden i så fald skal skatteansættes i land i forhold til sin fremtidige indtægt efter regler, der svarer til de i skattelovgivningen om tilflyttere her til landet fastsatte, dog med enkelte afvigelser. Betalingspligten indtræder således efter § 18, stk. 1, sidste punktum, på et tidligere tidspunkt end fastsat for tilflyttere, idet man følger et lignende princip som det, der er indeholdt i forslaget § 13, stk. 2, om afgangsførelse af skat, når sømanden går om bord. Der er endvidere i § 18, stk. 4, foreslået en særlig regel om fastsættelsen af det skattefradrag, der skal ydes i indkomstansættelsen, idet skattefradraget kan udfindes på grundlag af de i § 9 indeholdte

skalaer, hvilket formentlig vil betyde en lettelse ved de skattelignende myndigheders arbejde.

Bestemmelsen i § 18, stk. 6, er indsat efter ønske fra sømændenes side og med det formål, at sømænd, der rent midlertidigt er ophørt med tjeneste om bord på grund af arbejdsløshed eller sygdom, kan forblive under sømandsskatteordningen. Bestemmelsen indebærer foruden en hensyntagen til sømanden en administrativ forenkling.

Til §§ 19 og 20.

I disse bestemmelser omhandles den sømandsskat, som skal erlægges af sømænd, der ikke omfattes af kapitel II, altså sømænd, der gør tjeneste om bord på dansk skib i udenrigsfart eller i nærfart, og som ikke har bopæl eller fast ophold i et af de nordiske lande eller, såfremt de ikke har bopæl eller fast ophold i land, ikke er statsborgere i et af de nordiske lande.

Sådanne sømænd foreslås undergivet en summarisk beskatning, bl. a. fordi det kun sjældent vil være gørligt at kontrollere rigtigheden af de oplysninger, som måtte blive givet om familieforhold m. v. Da det store flertal af disse sømænd vil høre til den menige besætning, må skattesatsen fastlægges således, at den dækker den på disses indtægt normalt fallende skattebyrde. Der foreslås derfor i lighed med den i Norge og Sverige gældende ordning, at man anvender en proportional skat beregnet af den konstante indtægt om bord uden fradrag af nogen art. Ved således alene at tage kontantlønnen i betragtning opnås en fremgangsmåde, som er lettere at praktisere, end hvis man på den ene side tillod fradrag for erhvervsudgifter og på den anden side skulle foretage tillæg for værdien af kosten om bord.

Den omstændighed, at man inddrager disse sømænd under beskatning her i landet, udelukker ikke, at der kan indgås overenskomster med andre lande til undgåelse af dobbeltbeskatning, hvorefter Danmark frafalder sømandsbeskatningen, men det må dog bemærkes, at der i de nyere overenskomster er en tendens til at forbeholde det land, hvori skibet er hjemmehørende, beskatningsret med hensyn til indtægt om bord.

Der kan dog forekomme særlige tilfælde, hvor det må anses for rimeligt, at Danmark ensidigt frafalder sømandsbeskatningen af de nævnte sømænd. Der tænkes herved på tilfælde, hvor gifte sømænd oprettholder hjem og familie i et fremmed land og undergives beskatning efter reglerne for der bosatte personer. Det foreslås derfor i § 19, stk. 2, at der gives finansministeren bemyndigelse til at indrømme en sådan fritagelse.

Til §§ 21-25.

Bestemmelserne omhandler sømandens og rederens ansvar for for lidt erlagt sømandsskat samt straffe- og kontrolbestemmelser, ligesom det fastsættes, at for meget erlagt sømandsskat tilbagebetales med renter som ved tilbagebetaling af for meget erlagt statsskat.

Den i § 21, stk. 1, 2. pkt., omhandlede tilbageholdelse i indtægten om bord af for lidt erlagt sømandsskat kan finde sted i det omfang, hvori indtægten strækker til; den i stk. 2 fastsatte begrænsning gælder således ikke i disse tilfælde.

Til § 26.

Med forbillende i den norske sømandsskatteadministration foreslås der oprettet et centralt forvaltningsorgan, sømandsskattekantoret, til varetagelse af de i loven omhandlede opgaver.

Af disse opgaver kan nævnes modtagelsen fra rederierne af de oppebårne sømandsskattebeløb, afregningen over for kommunerne af den andel, som falder på kommuneskatten, jfr. § 28, førelsen af et register over sømænd, der omfattes af sømandsskatteordningen, kontrol med de skibe, der omfattes af ordningen, og med rederiernes regnskabsaflæggelse vedrørende sømandsskatten, jfr. forslaget § 24, afgivelse af oplysninger til brug for de stedlige ligningsmyndigheder, samt vejledning over for rederierne, sømændene og skattemyndighederne. Endvidere må kantoret udfærdige sømandsskattekort for sådanne af ordningen omfattede sømænd, der er hjemmehørende i et af de andre nordiske lande eller på Færøerne eller i Grønland, og må til brug herfor om fornødent fremskaffe oplysninger fra sømandens hjemland eller hjemsted.

Man har ikke fundet det påkrævet i lovbestemmelsen nærmere at angive, hvilke spørgsmål der skal forelægges det i bestemmelsens stk. 2 omhandlede navn, idet man har fundet det rettest at overlade afgrænsningen heraf til nævnets forretningsorden, som efter forslaget skal fastsættes af finansministeren.

Til § 27.

Da det er nødvendigt, at alle spørgsmål, der rejses under ordningens praktisering ombord på skibene, løses hurtigt, foreslås afgørelsen af sådanne spørgsmål, som vedrører sømandsskattens beregning, tilbageholdelse og afregning, henlagt til sømandsskattekantoret. Dette udelukker ikke, at der senere, ved den i § 14 omhandlede ansættelse, finder en prøvelse sted af opgørelsen af indtægten ombord, og såfremt der herved sker ændringer i denne indtægt, fore-

tages reguleringer af sømandsskatten. Sådanne ændringer kan påklages efter skattelovgivningens almindelige regler, dog med en forlængelse af klagefristen, jfr. nedenfor.

Endvidere foreslås det, at de af sømandsskattekantoret truffne afgørelser vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt en sømand overhovedet er pligtig at svare sømandsskat, eller hvorvidt sømandsskatten skal svares efter lovens kapitel II eller efter lovens kapitel III, af sømanden kan indbringes direkte for Landskatteretten. Af hensyn til sømandens vanskeligheder ved at overholde de sædvanlige frister for klage, er der såvel for denne indbringelse som for hans påklage af de almindelige skatteansættelser i henhold til § 14 fastsat en forlænget klagefrist på 3 måneder, regnet fra afgørelsens dato.

Til § 28.

Ved *stk. 1*, foreslås det, at den del af den tilbageholdte sømandsskat, som falder på kommuneskatten, tilkommer den kommune, der har foretaget indstilling om sømandsskattekortets udfærdigelse; det bliver således i denne relation uden betydning, om sømanden skifter opholdskommune i løbet af lønningsåret; sådan flytning får først betydning, når sømandsskattekort skal udfærdiges den nærmest efterfølgende 1. november med virkning for det kommende lønningsår.

De foreslåede afregningsprocenter er af praktiske grunde foreslået gældende for samtlige kommuner. Det har ikke på det foreliggende statistiske materiale været muligt at fastslå med nøjagtighed, hvorledes sømandsindtægterne fordeler sig over landets forskellige kommuner. Den til brug for sømandsskattens beregning opstillede skala, jfr. § 9, er som nævnt i bemærkningerne til bestemmelsen udarbejdet på grundlag af den i København gældende kommuneskatteskala. Man har derfor også ved fastsættelsen af kommunernes andel i sømandsskattens provenu taget sit udgangspunkt i forholdene i denne kommune og har ved de foreslåede afregningsprocenter tilsigtet at opnå, at der som helhed betraget tilfalder kommunerne en andel, som svarer til, hvad de ville oppebære som kommuneskat, herunder kirkelige afgifter, af sømandsindtægten. Det må endvidere bemærkes, at formodningen er for, at den mere effektive opkrævning, som gennemføres ved sømandsskatten, vil forøge kommunernes provenu; når hertil kommer, at staten overtager samtlige omkostninger ved sømandsskattens opkrævning, har man fundet det forsvarligt at foreslå den meget væsentlige forenkling, som ensartede afregningsprocenter indebærer.

Den i *stk. 4* foreslåede andel i sømandsskattens provenu, som anses for folkepensionsbidrag, er af forenklingshensyn ansat til en fast procent, der er valgt under hensyn til forholdet mellem folkepensionsbidraget og det samlede skattebeløb i Københavns kommune for skattepligtige indtægter på 14 000-15 000 kr.

Til § 29.

Den i *stk. 1* foreslåede regel tager sigte på at bevare visse sømænd, som ikke længere kan anses for at være ansat til tjeneste om bord under sømandsskatteordningen. Reglen er motiveret med, at der til tjeneste på skibe under bygning ofte nogen tid før færdiggørelsen sættes nogle af de officerer, der til sin tid skal følge skibet, og som i reglen er taget blandt personel, der i forvejen sejler. Endvidere forbliver undertiden en del af et skibs besætning til tjeneste om bord under reparation eller midlertidig oplægning. Navnlig hvor skibet bygges, repareres eller oplægges i udlandet, findes det rimeligt at åbne adgang for, at sådanne midlertidigt i land tjenstgørende sømænd forbliver under sømandsskatteordningen, men den nærmere fastlæggelse af betingelserne herfor foreslås henlagt til afgørelse af finansministeren efter indstilling fra sømandsskattenævnet.

Ved *stk. 2* foreslås der tillagt finansministeren bemyndigelse til efter indstilling fra sømandsskattenævnet at dispensere fra den i lovens § 2, nr. 1, indeholdte tonnagegrænse på 150 brt, således at også sømænd, der gør tjeneste ombord på skibe på 150 brt og derunder, kan tillades inddraget under sømandsskatteordningen. Reglen er særlig motiveret i hensyntagen til de rederier, der ejer skibe både over og under den nævnte tonnagegrænse, og som, såfremt dispensation ikke blev givet, muligvis kunne få vanskeligheder ved at gennemføre passende forflyttelse af officerer eller mandskab inden for rederiets flåde. Dispensationen kan enten tænkes knyttet til personen eller til skibet, i første fald således, at en sømand, der omfattes af sømandsskatteordningen, tillades bevaret under denne også ved tjeneste på rederiets skibe under den fastsatte tonnagegrænse, i sidste fald således, at sømandsskat tillades erlagt af alle sømænd ombord på rederiets skibe under den nævnte tonnagegrænse, uanset om de tidligere har været inddraget under sømandsskatteordningen eller ej.

I *stk. 3* omhandles det særlige forhold, at en sømand i et indkomstår har haft underskud ved virksomhed i land, jfr. § 5, *stk. 2*, og bemærkningerne dertil.

Sådant underskud bør ikke tillades fradraget i indtægten ombord, idet det først kan opgøres efter indkomstårets udløb, medens sømandsskatten er en løbende beskatning af den månedligt opgjorte indtægt ombord.

For ikke helt at udelukke, at der kan tages et vist hensyn til underskud ved virksomhed i land, har man fundet det rettest at foreslå, at den sømand, hvis indtægt i land udviser et underskud på mere end 300 kr., skal have adgang til at indgive andragende til finansministeren om lempelse af den af ham i et lønningsår udredeede sømandsskat. Den nævnte beløbsgrænse er fastsat af praktiske hensyn, jfr. reglerne i §§15 og 16 om, at indkomstbeskatning af eventuel indtægt i land unnlades, når indtægten ikke overstiger tilsvarende beløb. Ved behandlingen af sådanne andragender vil det være naturligt at se hen til, om den udredeede sømandsskat væsentlig overstiger det skattebeløb, som skulle udredes, hvis hele indtægten var blevet beskattet i land. En eventuel særlig lav kommunal indkomstbeskatning i den kommune, hvori sømanden hører hjemme, bør herved ikke få betydning, men man bør alene tage i betragtning, om der er betalt væsentligt for meget i statsskat.

Til § 30.

Af de i den almindelige lovgivning om indkomst- og formueskat til staten indeholdte regler, som kan tænkes at finde anvendelse på sømandsskatten, kan nævnes reglerne om ansvar for urigtige oplysninger, jfr. forslagens § 23, *stk. 3*, om inddrivelse af resterende sømandsskat, samt om bevillingsmæssig lempelse, jfr. bemærkningerne til forslagens § 6.

Bestemmelsen i *stk. 2* tager kun sigte på de særlige opgaver, der følger af sømandsskatteordningen, således navnlig udstedelse af sømandsskattekort.

Til § 31.

Ved denne bestemmelse foreslås der som omtalt under bemærkningerne til forslagens § 3 en væsentlig udvidelse af den kreds af sømænd, som inddrages under skattepligten til den danske stat.

De gældende regler om skattepligt til staten findes i § 2, nr. 1, i lov nr. 149 af 10. april 1922 om indkomst- og formueskat til staten, hvorefter skattepligten påhviler »enhver person, der er bosat her i landet (jfr. § 3, nr. 3)«

En sømand vil efter denne del af bestemmelsen, såfremt han har bopæl her i landet, blive fuldt skattepligtig til en dansk stat uden hensyn til, på hvilket skib han tjenstgør, og uden hensyn til hans nationalitet. Hvad der nærmere ligger i kravet om bosættelse

eller bopæl, beror efter praksis på omstændighederne i de enkelte tilfælde; men sædvanligvis vil opretholdelse af bolig i egen ejendom eller leje af lejlighed bevirke, at betingelsen må anses for opfyldt. Det ligger i sagens natur, at bosættelse herefter lettere kan påvises for gifte end for ugifte søfolk, og at det vanskeligt kan tænkes, at ugifte udenlandske sømænd opfylder bopælsbetingelsen.

Selv om en sømand imidlertid ikke opfylder bopælsbetingelserne, påhviler skattepligten til den danske stat ham efter den nævnte lovbestemmelse endvidere, såfremt han »uden at have fast bopæl gør tjeneste ombord på skibe, der har hjemsted her, og som stadig befinder sig i havne her i landet eller på rejser mellem sådanne, eller som sejler i rutfart mellem havne her i landet og i udlandet«.

Skattepligten til staten er i disse tilfælde knyttet til tjenstgørelse på dansk skib, men kun såfremt skibet til stadighed befinder sig i indenrigsfart eller går i rutfart mellem danske og udenlandske havne, og skattepligten er udelukket, såfremt den pågældende sømand dokumenterer at have fast bopæl i et fremmed land.

Medens der ikke foreslås ændringer i den bestående retstilstand vedrørende den på bopæl begrundede skattepligt til staten, vil der efter det stillede forslag til ændret affattelse af den citerede bestemmelse i statsskatteloven ske ændring i de betingelser, under hvilke tjenstgørelse på dansk skib medfører fuld skattepligt til den danske stat. Det foreslås nemlig, at sådan skattepligt for fremtiden skal påhvile enhver dansk statsborger, der tjenstgør på et skib med hjemsted her, idet der herved opstilles en lovsformodning om, at en sådan sømand har bevaret sin tilknytning til Danmark. Denne regel er tildels motiveret i hensynet til praktiseringen ad sømandsskatten. En skibsfører vil i mange tilfælde ikke kunne afgøre, om en sømand kan anses for at have bevaret sin bopæl i Danmark, medens sømandens statsborgerforhold derimod som regel fremgår af hans søfartsbog. Navnlig for ugifte danske sømænds vedkommende vil reglen få betydning, idet de fremtidig i videre omfang end hidtil vil blive inddraget under beskatning til den danske stat. Herved tilgodeses også et ønske, der er fremsat fra de søfarendes side, om mere ensartet beskatning ombord på de danske skibe.

Da der er tale om en ændring i statsskatteloven, kommer bestemmelsen til at omfatte sømænd på alle danske skibe, uanset om skibene falder ind under sømandsskatteordningen eller ej.

En sømand, der er dansk statsborger, kan dog afkræfte den opstillede lovsformodning om tilknyt-

ning til Danmark ved at godtgøre, at han har bopæl i udlandet, eller — hvad der sikkert kun vil have praktisk betydning i få tilfælde — at han aldrig har haft bopæl i Danmark. Der bør stilles betydelige krav til sømandens dokumentation, og tilfælde af denne art skal altid af skibsføreren forelægges sømands skattekontoret til afgørelse.

Godkendes sømandens dokumentation, bliver følgen, at han i stedet for beskatning efter kapitel II bliver undergivet beskatning efter kapitel III. Sømænd, der har bopæl i et af de andre nordiske lande eller på Færøerne eller i Grønland, forbliver dog under beskatning efter kapitel II, jfr. bemærkningerne til forslaget § 3, stk. 2.

Til § 32.

I forhold til de andre nordiske lande, som har eller får en tilsvarende sømandsbeskatning som den ved nærværende lovforslag foreslåede, vil der opstå forskellige tilpasningsproblemer vedrørende beskatningen af her i landet fuldt skattepligtige sømænd, når de tjenstgør på andet nordisk skib end dansk skib. Disse problemer kan der først senere tages stilling til, og det foreslås derfor, at det overlades til finansministeren at træffe bestemmelse om, i hvilket omfang de ved sømandens tjenstgørelse på dansk skib foreslåede regler i §§ 13-18 skal finde anvendelse i sådanne tilfælde.

Såfremt lovforslaget vedtages, vil det være nødvendigt at oprette den særlige sømandsskatteadministration, der skal tilrettelægge ordningens praktiske gennemførelse, forinden overgangen til opkrævning om bord på skibene kan finde sted. Det er ikke muligt på forhånd at angive et bestemt tidspunkt for ordningens ikrafttrædelse, selv om det ligger i sagens natur, at denne vil blive fremmet mest muligt. Det foreslås derfor, i stk. 3, at tidspunktet for opkrævningens påbegyndelse henlægges til finansministerens afgørelse.

Efter stk. 4 skal der ikke erlægges sømandsskat ombord på skibe, der er registreret med hjemsted på Færøerne eller i Grønland. Denne undtagelse er motiveret i, at beskatningen på Færøerne er et færøsk særanliggende, og at der ikke for tiden kendes indkomstbeskatning i Grønland, ligesom der først ved lov nr. 93 af 29. marts 1957 er indført hjemmel for, at skibe kan registreres med hjemsted i Grønland. De nærmere regler for sådanne registreringer er dog endnu ikke givet. Skulle det imidlertid vise sig, at sømandsskatteordningen søges omgået ved registrering af skibe med hjemsted i Grønland, uanset at de befragtes af danske rederier, må spørgsmålet

om grønlandske skibes stilling i forhold til sømandsskatten tages op til fornyet overvejelse.

Hvis et skib, der er registreret på Færøerne eller med hjemsted i Grønland, overtages uden besætning til befragtning af dansk rederi, (overtagelse på »bareboat« basis) omfattes det af sømandsskatteordningen, jfr. forslagens § 2, nr. 1, sidste punktum.

Færøske eller grønlandske sømænd, der tjenstgør ombord på dansk skib, omfattes af sømandsskatteordningen på samme måde som sømænd, der er hjemmehørende i de andre nordiske lande, jfr. forslagens § 3, stk. 2.

KØBENHAVNS STATISTISKE KONTOR

August 1956

Undersøgelse af sømændenes Indkomstforhold m. m. for skatte- året 1955—56.

Materialets tilvejebringelse.

På foranledning af Udvalget om sømandsbeskatning har Direktoratet for Københavns skattevægs en ladet udskrive blanketter for et repræsentativt udsnit af de på skibslisterne i rodekontoret i Laksegade opførte personer. Skibslisterne omfatter alle med hjemsted i København registrerede skibe over 20 brutto registertons samt alle andre skibe, hvis rederi er hjemmehørende i København, med mindre skibet er optaget på de særlige i Ålborg, Esbjerg og Kalundborg optagne lister. Listerne omfattede for det nævnte skatteår 412 skibe. Udsnittet udgør 15 pct., og er i samarbejde med Københavns statistiske kontor udtaget rent tilfældigt ved hjælp af »Tables of Random Numbers« by M. G. Kendall, således at det skulle være repræsentativt for de på skibslisterne opførte sømænd. Der er udskrevet blanketter for i alt 1 332 sømænd svarende til et samlet antal personer på skibslisterne på ca. 8 900. Efter udskrivningen af blanketterne er disse af udvalgets sekretær sendt til de respektive skatteligningsmyndigheder til udfyldning af oplysningerne om indkomst, formue, forsørgerforhold m. m. fra skattelisterne og selvangivelserne. De tilbage-sendte udfyldte blanketter er derefter af udvalgets sekretær overgivet til Københavns statistiske kontor til videre bearbejdelse.

Af de udskrevne 1 332 blanketter har 72 (svarende til 480 personer) ikke kunnet udfyldes på grund af følgende forhold:

	Antal
bosat i udlandet	17
bosat på Færøerne eller i Grønland....	4
flyttet til udlandet	8
sejler i udenrigs fart	2
døde	3
at overføre...	34

overført.	34
indgået ægteskab (kvinder).	4
forsvundne ifølge folkeregistrene.	3
ikke skatteansatte (sejler med skoleskib m. m.).	8
dublet	1
mangelfulde oplysninger om bopæl m. m.	22
I alt...	72

Af de udfyldte i alt 1 260 blanketter vedrørte de 132 eller ca. 10 pct. personer, der var skønsmæssigt ansatte (takserede) på grund af manglende eller mangelfulde selvangivelser.

Materialets bearbejdelse.

Blanketterne er i Københavns statistiske kontor behandlet manuelt. Efter samråd med udvalgets sekretær er udarbejdet vedlagte tabeller. Tabellerne 1-5 og 12 er udarbejdet på grundlag af samtlige 1 260 udfyldte blanketter, mens man i tabellerne 6-11 har måttet bortse fra de 132 blanketter, hvor de mere specificerede oplysninger om indtægten ikke har kunnet udfyldes på grund af manglende eller mangelfulde selvangivelser.

Tallene i tabellerne er opregnet til at omfatte det samlede antal skatteansatte sømænd, som udsnittet repræsenterer; det vil for tabellerne 1-5 og 12 sige samtlige på skibslisterne opførte skatteansatte personer, mens det for tabellerne 6-11 vil sige ca. 9/10 af disse, idet man som nævnt har måttet bortse fra de skønsmæssigt ansatte personer. På grund af opregningen fra 15 pct. til 100 pct., der medfører afrundingsmæssige vanskeligheder (multiplikation af tallene i udsnittet med 6,666. .), er der mindre uoverensstemmelser mellem ialtallene i de forskellige tabeller.

I det følgende skal fremsættes enkelte kommentarer til tabellerne.

Tabel 1. Sømændenes fordeling efter den ansatte indkomsts størrelse.

Ifølge det foreliggende skulle der på skibslisterne være 8 400 sømænd, der i 1955-56 er ansat til statskat og/eller kommuneskat, og disses ansatte indkomst er optalt til i alt 81,2 mill. kr. eller gennemsnitlig 9 700 kr. 21 pct. af sømændene havde under 5 000 kr. i ansat indkomst, mens 32 pct. havde mellem 5 000 og 10 000 kr., 34 pct. mellem 10 000 og 15 000 kr., 10 pct. mellem 15 000 og 20 000 kr. og 3 pct. over 20 000 kr. De takserede sømænd havde en gennemsnitlig ansat indkomst, der lå ca. 1 200 kr. under de øvrige, og der var forholdsvis færre af dem, der havde de helt små og de helt store indkomster.

Tabel 2. Sømændenes fordeling efter den ansatte indkomsts størrelse og fødselsåret.

Efter alder fordelte sømændene sig således, at 17 pct. var 45 år og derover, 17 pct. var mellem 35 og 45 år, 32 pct. mellem 25 og 35 år og 34 pct. under 25 år. Af de takserede var 51 pct. under 25 år.

Som ventelig har de ældre sømænd større indkomster end de yngre. Mens f. eks. således over halvdelen af de 16-25-årige har under 5 000 kr. i ansat indkomst, har kun nogle få procent af de ældre under denne indkomst.

Tabel 3. Sømændenes fordeling efter forsørgerforhold samt efter, om de er ansat til statskat og kommuneskat eller kun til kommuneskat.

Af de 8 400 ifølge skibslisterne skatteansatte sømænd var 6 300 ansat til såvel statskat som kommuneskat, mens 2 100 eller $\frac{1}{5}$ af samtlige kun var ansat til kommuneskat.

Af de sømænd, der var ansat såvel til stats- som kommuneskat, var 3 300 eller 52 pct. forsørgere, heraf 1 450 eller $\frac{2}{5}$ uden børn, mens kun 3 pct. af de sømænd, der kun var ansat til kommuneskat, var forsørgere. Bortset fra, at der af dem, der kun var ansat til kommuneskat, var forholdsvis færre med indkomster på 14 000 kr. og derover end af den anden gruppe, var der ingen større forskel mellem de to gruppers indkomstfordelinger.

Tabel 4. Sømændenes fordeling efter arten af lønmodtagerfradrag (A eller B) samt efter, om de er ansat til statskat og kommuneskat eller kun til kommuneskat.

88 pct. af sømændene fik lønmodtagerfradrag A (10 pct. af indkomsten, dog højst 400 kr.), mens 12 pct. fik lønmodtagerfradrag B (nærmere specificerede fradrag, der normalt vil overstige 400 kr.). Der var ingen større forskel i denne henseende mellem de to grupper af ansatte personer. Af personerne i indkomstgrupperne 5 000-20 000 kr. fik 14-15 pct. lønmodtagerfradrag B, mens de tilsvarende procenter for de øvrige anførte indkomstgrupper var 4-7.

Tabel 5. Sømændenes fordeling efter formuens og den ansatte indkomsts størrelse.

De 8 400 sømænds samlede formue er beregnet til ca. 45 mill. kr. eller gennemsnitlig 5 300 kr. 57 pct. af sømændene havde ingen formue, 30 pct. havde formuer på indtil 10 000 kr., 6 pct. på mellem 10 000 og 20 000 kr. og 7 pct. på 20 000 kr. og derover. Som ventelig er formuen des større jo større indkomsten er. Den gennemsnitlige formue var således 5 200 kr. for personer med en indkomst på mellem 10 000 og 15 000 kr., men over 30 000 kr. for personer med indkomster på 20 000 kr. og derover.

Tabellerne 6-11 omfatter som nævnt kun de sømænd, der har kunnet ansættes efter selvangivelserne, mens de ca. 10 pct., der er skønsmæssigt ansatte, ikke er medregnet.

Tabel 6. Sømændenes fordeling efter »egen indtægt om bord«, antallet af arbejdsgivere for indtægt om bord og antallet af måneder med indtægt om bord.

Den samlede indtægt om bord for de ca. 7 500 sømænd, denne tabel omfatter, er beregnet til ca. 84 mill. kr. eller gennemsnitlig 11 200 kr. 51 pct. af sømændene havde en indtægt om bord på mellem 5 000 og 15 000 kr., mens 21 pct. havde under 5 000 kr. og 28 pct. over 15 000 kr.

71 pct. af sømændene havde kun 1 arbejdsgiver for indtægt om bord, 18 pct. havde 2, 6 pct. havde 3 og 2 pct. 4 eller flere arbejdsgivere. Desuden var der 3 pct., for hvilke denne oplysning manglede. Fra en egen ind-

tægt om bord på 5 000 kr. er antallet af arbejdsgivere aftagende med stigende indtægt, og for indtægter på 20 000 kr. og derover er der praktisk taget kun 1 arbejdsgiver.

44 pct. af sømændene havde indtægt om bord hele året, 17 pct. havde indtægt om bord i 10-11 måneder, 19 pct. i 7-9 måneder og 17 pct. i y_2 år eller derunder. For 3 pct. manglede denne oplysning. Den procent af sømændene, der havde en indtægt om bord i 10-12 måneder, udgjorde for indtægtsgrupperne på 15 000 kr. og derover omkring 95 pct., mens de tilsvarende procenter for indtægtsgrupperne 10 000-15⁰⁰⁰ kr., 5 000-10 000 kr. og under 5 000 kr. var henholdsvis 79, 41 og 16.

Tabel 7 og 8. Sømændenes fordeling efter »egen indtægt om bord%»anden indtægt i land« (egen renteindtægt) og antallet af måneder med indtægt om bord.

Ved at sammenholde procentfordelingerne i tabel 8 vil det ses, at jo større indtægten om bord er, des mindre er gennemgående den anden indtægt i land, og jo flere måneder, de pågældende har sejlet, des mindre er gennemgående den anden indtægt i land. F. eks. havde 58 pct. af sømændene med under 5 000 kr. i egen indtægt om bord under 1 000 kr. i anden indtægt, mens de tilsvarende procenter for sømænd med indtægter om bord på 5 000-10 000 kr. og over 10 000 kr. var henholdsvis 67 og over 90; og f. eks. havde 64 pct. af dem, der kun havde sejlet i 1-3 måneder over 1 000 kr. i anden indtægt i land, mens de tilsvarende procenter for dem, der havde sejlet i 4-6 måneder, 7-9 måneder og 10-12 måneder, var henholdsvis 56, 31 og 4.

Af sømænd med en egen indtægt om bord på under 5 000 kr. havde 15 pct. - og praktisk taget kun dem, der havde sejlet i under % år - en anden indtægt i land på over 3 000 kr. Af sømænd med 5 000-10 000 kr. i egen indtægt om bord havde 9 pct. en anden indtægt i land på over 3 000 kr., og disse 9 pct. havde gennemgående sejlet i 4-9 måneder. Af sømænd med over 10 000 kr. i egen indtægt om bord - d. v. s. ca. 56 pct. af de sømænd, tabellen omfatter - havde kun nogle få procent en anden indtægt i land på over 1 000 kr.

Tabel 9 og 10. Sømændenes fordeling efter deres samlede egen indtægt og hustruens indtægt.

Sømændenes samlede egen indtægt (egen indtægt om bord + renteindtægt + anden indtægt i land) er beregnet til i alt ca. 91 mill. kr. eller gennemsnitlig 12 100 kr. Af de ca. 91 mill. kr. var ca. 84 mill. kr. eller 92 pct. indtjent om bord, ca. i mill. kr. eller ca. 1 pct. var renteindtægt og ca. 6 mill. kr. eller 7 pct. var anden indtægt i land.

17 pct. af sømændene havde en samlet egen indtægt på under 5 000 kr., 22 pct. havde mellem 5 000 og 10 000 kr., 32 pct. mellem 10 000 og 15 000 kr., 17 pct. mellem 15 000 og 20 000 kr. og 11 pct. over 20 000 kr. For 1 pct. af de sømænd, disse tabeller omfatter, manglede oplysningerne om den samlede egen indtægt.

Hustruernes samlede indtægter er beregnet til i alt ca. 3,4 mill. kr. eller gennemsnitlig 2 300 kr. for de ca. 1 000 sømænd - svarende til ca. 13 pct. af samtlige sømænd, gifte som ugifte - hvis hustruer havde indtægt.

I hovedstadsområdet, d. v. s. kommunerne København, Frederiksberg, Gentofte, Ballerup-Måløv, Birkerød, Brøndbyerne, Dragør, Farum, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Herstederne, Hvidovre, Høje Taastrup, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Store Magleby, Søllerød, Tårnby, Vallensbæk og Værløse, var den gennemsnitlige hustruindtægt 3 300 kr. mod 1 500 kr. i det øvrige land. Omkring % af de gifte sømænds hustruer havde indtægt. I hovedstadsområdet taget for sig havde ca. 40 pct. af sømandshustruerne indtægt mod ca. 25 pct. af sømandshustruerne i det øvrige land taget for sig.

Af hustruindtægterne var 29 pct. under 1 000 kr., 39 pct. mellem 1 000 og 5 000 kr. og 32 pct. over 5 000 kr. For hovedstadsområdet alene var de tilsvarende procenter henholdsvis 26, 38 og 36, mens de for det øvrige land var henholdsvis 35, 40 og 25.

Tabel 11. Sømændenes fordeling efter renteindtægtens størrelse.

Sømændenes renteindtægt er beregnet til ca. 1,2 mill. kr. eller gennemsnitlig 160 kr. pr. sømand. 5 100 eller 68 pct. af sømændene havde ingen renteindtægt (heri medregnet uoplyste), 1 800 eller 24 pct. havde under 500 kr., og 600 eller 8 pct. havde over 500 kr. i renteindtægt.

Tabel 12. Sømændenes andel af kommuneskatteyderne i de enkelte kommuner.

I tabellen er alene specificeret de kommuner, for hvilke der i udsnittet er 5 sømænd eller flere bosat i kommunen, idet usikkerheden på de mindre antal må antages at være for stor til, at man kan drage nogen slutning om sømændenes relative andel af kommuneskatteyderne i de respektive kommuner.

I de fleste af de anførte kommuner udgør sømændenes andel af det samlede antal kommuneskatteydere under 1 pct. I følgende kommuner udgjorde andelen mellem 1 og 3 pct.: Asminderød-Grønholt, Aunslev-Bovense, Esbjerg, Hasseris, Helsingør, Læsø, Nyborg og Svendborg, og i følgende kommuner ud-

gjorde andelen over 3 pct.: Marstal handelsplads (7 pct.), Marstal landsogn (4 pct.), Nordby (4 pct.) og Bregninge (Tåsinge) (4 Pct.).

I følgende små kommuner, hvor antallet i udsnittet var 2-5 sømænd, udgjorde det opregnede antal sømænd 3 pct. eller derover af kommuneskatteyderne: Vindeby (4 pct.), Thurø (4 pct.), Fjaltring-Trans (4 pct.), Vindinge (3 pct.), Skibet (3 pct.) og Bogø (3 pct.). Det må dog bemærkes, at især for små kommuner kan nærværende undersøgelse ikke antages at give fyldestgørende oplysninger om omfanget af sømændenes andel af kommuneskatteyderne.

Tabel i. Sømændenes fordeling efter den ansatte indkomst størrelse.

Ansæt indkomst	Selvangivere		Takserede		Tilsammen		Procentfordeling af antallet		
	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Selv-angivere	Tak-serede	Til-sammen
		1000 kr.		1000 kr.		1000 kr.	pct.	pct.	pct.
1. Okr.....	40	—	—	—	40	—	0,5	—	0,5
2. 1- 499 -	20	7	—	—	20	7	0,3	—	0,2
3. 500- 999 -	47	37	—	—	47	37	0,6	—	0,6
4. 1 000- 1 999 -	240	382	13	18	253	400	3,2	1,5	3,0
5. 2 000- 2 999 -	360	929	20	51	380	980	4,8	2,3	4,5
6. 3 000- 3 999 -	427	1502	53	178	480	1680	5,7	6,0	5,7
7. 4 000- 4 999 -	387	1 704	127	557	514	2 261	5,2	14,4	6,1
8. 5 000- 5 999 -	273	1470	60	307	333	1 777	3,6	6,8	4,0
9. 6 000- 6 999 -	367	2 372	60	374	427	2 746	4,9	6,8	5,1
10. 7 000- 7 999 -	507	3 790	20	143	527	3 933	6,7	2,3	6,3
11. 8 000- 8 999 -	593	4 980	53	443	646	5 423	7,9	6,0	7,7
12. 9 000- 9 999 -	707	6 723	47	428	754	7 151	9,4	5,3	9,0
13. 10 000-10 999 -	720	7 576	120	1212	840	8 788	9,6	13,6	10,0
14. 11 000-11 999 -	587	6 740	133	1484	720	8 224	7,8	15,1	8,6
15. 12 000-12 999 -	527	6.580	107	1290	634	7 870	7,0	12,2	7,5
16. 13 000-13 999 -	327	4 425	20	260	347	4 685	4,3	2,3	4,1
17. 14 000-14 999 -	307	4 433	7	93	314	4 526	4,1	0,8	3,7
18. 15 000-19 999 -	833	14221	27	431	860	14 652	11,1	3,1	10,2
19. 20 000-24 999 -	220	4 829	13	267	233	5 096	2,9	1,5	2,8
20. 25 000 kr. og derover.....	33	992	—	—	33	992	0,4	—	0,4
I alt...	7 522	73 692	880	7 536	8 402	81228	100,0	100,0	100,0
Gennemsnitlig ansæt indkomst...	9 797 kr.		8 564 kr.		9 668 kr.		-	-	-

Tabel 2. Sømændenes fordeling efter den ansatte indkomsts størrelse og fødselsåret.

Fødselsår	Selvangivere					Takserede					Til-sam-men	Procentfordeling		
	Ansæt indkomst				Ialt	Ansæt indkomst				Ialt		Selv-angi-vere	Tak-se-rede	Til-sam-men
	Under 5.000 kr.	5.000—9.999 kr.	10.000—14.999 kr.	15.000 kr. og derover		Under 5.000 kr.	5.000—9.999 kr.	10.000—14.999 kr.	15.000 kr. og derover					
1910 og før	33	327	620	427	1 407	—	7	47	13	67	1474	18,7	7,6	17,5
1911–1920	13	400	600	280	1 293	—	7	113	—	120	1413	17,2	13,6	16,8
1921–1930	149	913	1 000	373	2 435	27	40	167	13	247	2682	32,4	28,1	31,9
1931	60	113	100	7	280	6	13	20	7	46	326	3,7	5,2	3,9
1932	87	127	47	—	261	7	20	20	7	54	315	3,5	6,1	3,7
1933	73	93	53	—	219	20	13	7	—	40	259	2,9	4,5	3,1
1934	40	127	40	—	207	7	53	—	—	60	267	2,7	6,8	3,2
1935	153	180	7	—	340	40	40	13	—	93	433	4,5	10,6	5,2
1936	240	120	—	—	360	40	27	—	—	67	427	4,8	7,6	5,1
1937	207	27	—	—	234	13	13	—	—	26	260	3,1	3,0	3,1
1938	333	20	—	—	353	20	7	—	—	27	380	4,7	3,1	4,5
1939	133	—	—	—	133	33	—	—	—	33	166	1,8	3,8	2,0
I alt	1 519	2 447	2 467	1 087	7 522	213	240	387	40	880	8402	100,0	100,0	100,0
<i>Procentfordeling :</i>														
1910 og før	2,3	23,2	44,1	30,4	100,0	—	10,4	70,2	19,4	100,0	—	18,7	7,6	17,5
1911–1920	1,0	30,9	46,4	21,7	100,0	—	5,8	94,2	—	100,0	—	17,2	13,6	16,8
1921–1930	6,1	37,5	41,1	15,3	100,0	10,9	16,2	67,6	5,3	100,0	—	32,4	28,1	31,9
1931–1939	55,5	33,8	10,4	0,3	100,0	41,7	41,7	13,5	3,1	100,0	—	31,7	50,7	33,8
I alt	20,2	32,5	32,8	14,5	100,0	24,2	27,3	44,0	4,5	100,0	—	100,0	100,0	100,0

Tabel 3. Sømændenes fordeling efter forsørgerforhold samt efter, om de er ansat til statsskat og kommuneskat eller kun til kommuneskat.

Ansats indkomst	Ansats til statsskat og kommuneskat							Kun ansats til kommuneskat					Samtlige ansatte personer								Procentfordeling	
	Forsørgere med				Forsørgere ialt	Ikkeforsørgere ialt	Til-sammen	Forsørgere med		Forsørgere ialt	Ikkeforsørgere ialt	Til-sammen	Forsørgere med				Forsørgere ialt	Ikkeforsørgere ialt	Til-sammen	ansatte til statsskat og kommuneskat	kun ansatte til kommuneskat	
	0 børn	1 barn	2 børn	3 ell. flere børn				0 børn	1 barn				0 børn	1 barn	2 børn	3 ell. flere børn						
Under 2 000 kr.	20	-	-	-	20	227	247	-	-	-	113	113	20	-	-	-	20	340	360	pct.	pct.	
2 000- 4 999 -	40	33	-	-	73	1 000	1 073	-	7	7	293	300	40	40	-	-	80	1 293	1 373	17,0	14,4	
5 000- 5 999 -	20	20	-	-	40	187	227	-	-	-	107	107	20	20	-	-	40	294	334	3,6	5,2	
6 000- 6 999 -	47	13	13	13	86	260	346	7	-	7	73	80	54	13	13	13	93	333	426	5,5	3,8	
7 000- 7 999 -	47	40	13	13	113	273	386	-	-	-	140	140	47	40	13	13	113	413	526	6,1	6,7	
8 000- 8 999 -	93	53	27	27	200	253	453	-	-	-	193	193	93	53	27	27	200	446	646	7,2	9,3	
9 000- 9 999 -	133	80	93	73	379	167	546	7	-	7	200	207	140	80	93	73	386	367	753	8,6	10,0	
10 000-10 999 -	167	87	67	87	408	180	588	7	-	7	247	254	174	87	67	87	415	427	842	9,3	12,2	
11 000-11 999 -	153	147	60	20	380	173	553	7	-	7	160	167	160	147	60	20	387	333	720	8,7	8,0	
12 000-12 999 -	120	120	67	27	334	100	434	20	-	20	180	200	140	120	67	27	354	280	634	6,9	9,6	
13 000-13 999 -	80	33	47	7	167	67	234	13	-	13	100	113	93	33	47	7	180	167	347	3,7	5,4	
14 000-14 999 -	113	47	60	27	247	33	280	-	-	-	33	33	113	47	60	27	247	66	313	4,4	1,6	
15 000-19 999 -	280	133	173	47	633	80	713	-	-	-	147	147	280	133	173	47	633	227	860	11,3	7,1	
20 000 kr. og derover . .	133	60	33	13	239	-	239	-	-	-	27	27	133	60	33	13	239	27	266	3,8	1,3	
I alt	1446	866	653	354	3 319	3 000	6 319	61	7	68	2 013	2 081	1507	873	653	354	3 387	5 013	8 400	100,0	100,0	
Procentfordeling	22,9	13,7	10,3	5,6	52,5	47,5	100,0	2,9	0,3	3,2	96,8	100,0	17,9	10,4	7,8	4,2	40,3	59,7	100,0	-	-	

Tabel 4. Sømændenes fordeling efter arten af lønmodtagerfradrag (A eller B) samt efter > om de er ansat til statskat og kommuneskat eller kun til kommuneskat.

Ansats indkomst	Ansats til statskat og kommuneskat			Kun ansats til kommuneskat			Samtlige ansatte			Procentfordeling for samtlige ansatte		
	Lønmodtagerfradrag		I alt	Lønmodtagerfradrag		I alt	Lønmodtagerfradrag		I alt	Lønmodtagerfradrag		I alt
	A	B		A	B		A	B		A	B	
Under 2 000 kr.	233	13	246	113	—	113	346	13	359	96,4	3,6	100,0
2 000- 4 999 -	1 013	60	1 073	267	33	300	1 280	93	1 373	93,2	6,8	100,0
5 000- 9 999 -	1 673	287	1 960	600	127	727	2 273	414	2 687	84,6	15,4	100,0
10 000-14 999 -	1 793	300	2 093	675	93	768	2 468	393	2 861	86,3	13,7	100,0
15 000-19 999 -	607	107	714	133	13	146	740	120	860	86,0	14,0	100,0
20 000 kr. og derover	220	13	233	27	—	27	247	13	260	95,0	5,0	100,0
I alt...	5 539	780	6 319	1 815	266	2 081	7 354	1 046	8 400	87,5	12,5	100,0
Procentfordeling	87,7	12,3	100,0	87,2	12,8	100,0	87,5	12,5	100,0	-	-	-

Tabel 5. Sømændenes fordeling efter formuens og den ansatte indkomsts størrelse.

Ansats indkomst	Formue										I alt	Beregnet formuebeløb ialt	Gnsth. formuebeløb
	0 kr.	Indtil 1.000 kr.	1.000—4.999 kr.	5.000—9.999 kr.	10.000—19.999 kr.	20.000—29.999 kr.	30.000—39.999 kr.	40.000—49.999 kr.	50.000—99.999 kr.	100.000 kr. og derover			
Under 5 000 kr.	1 340	133	140	93	20	—	7	—	—	—	1 733	1 586	915
5 000- 9 999 -	1 600	147	420	340	127	33	20	—	—	—	2 687	6 781	2 524
10 000-14 999 -	1 506	227	320	353	Til	93	67	13	47	—	2 853	14 944	5 238
15 000-19 999 -	327	47	100	133	107	33	20	7	67	20	861	11 838	13 749
20 000-24 999 -	20	27	20	27	33	7	33	20	27	20	234	7 434	31 769
25 000 kr. og derover	—	—	—	—	—	13	7	—	7	7	34	1 971	57 971
I alt...	4 793	581	1 000	946	514	179	154	40	148	47	8 402	44 554	5 303
Procentfordeling	57,0	6,9	11,9	11,3	6,1	2,1	1,8	0,5	1,8	0,6	100,0	-	-

Tabel 6. Sømændenes fordeling efter »egen indtægt om bord«, antallet af arbejdsgivere for indtægt om bord og antallet af måneder med indtægt om bord.

Egen indtægt om bord	Antal arbejdsgivere for indtægt om bord					Antal måneder med indtægt om bord											I alt			
	I alt					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		12	uoplyste	
	1	2	3	4 eller flere	uoplyste															
0 kr.	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	
1- 499 -	40	-	-	-	40	33	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	
3. 500- 999 -	120	7	-	-	127	7	60	53	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	127	
4. 1 000- 1 999 -	240	20	13	-	273	33	47	67	33	33	33	7	-	-	-	-	7	13	273	
5. 2 000- 2 999 -	267	67	13	-	367	33	80	60	40	47	33	27	13	-	-	-	7	7	367	
6. 3 000- 3 999 -	220	93	7	20	340	-	27	60	47	33	20	33	40	27	27	7	20	-	341	
7. 4 000- 4 999 -	253	127	13	-	413	-	-	13	47	40	20	20	47	53	67	67	33	7	414	
8. 5 000- 5 999 -	180	53	20	7	260	-	-	13	20	40	20	33	7	20	-	7	93	7	260	
9. 6 000- 6 999 -	167	53	27	13	280	-	-	-	7	27	27	40	13	7	13	40	87	20	281	
10. 7 000- 7 999 -	200	60	53	27	340	-	-	-	-	13	53	53	87	27	13	27	60	7	340	
11. 8 000- 8 999 -	207	73	27	33	353	-	7	-	7	27	20	53	53	53	33	13	73	13	352	
12. 9 000- 9 999 -	180	140	47	20	394	-	-	-	-	7	7	27	67	80	87	27	87	7	396	
13. 10 000- 10 999 -	140	160	107	7	427	-	-	-	-	13	27	27	60	80	87	40	107	13	427	
14. 11 000- 11 999 -	273	180	47	13	520	-	-	-	7	-	-	20	47	60	60	127	193	7	521	
15. 12 000- 12 999 -	353	87	33	-	473	-	-	-	-	-	7	13	7	40	40	80	287	-	474	
16. 13 000- 13 999 -	293	80	27	7	407	-	-	-	-	13	-	-	-	27	33	40	293	-	406	
17. 14 000- 14 999 -	300	53	13	7	373	-	-	-	-	-	-	-	-	20	27	20	307	-	374	
18. 15 000- 19 999 -	1 140	93	13	-	1 246	13	-	-	-	7	-	-	-	27	80	80	1 040	-	1 247	
19. 20 000- 24 999 -	413	7	-	-	420	-	-	-	-	-	-	-	-	13	20	27	360	-	420	
20. 25 000 kr. og derover	327	-	-	-	334	7	-	-	-	-	-	-	-	13	13	20	260	-	333	
Uoplyste.....	-	-	-	-	93	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93	
I alt....	5 313	1 353	460	154	7 520	60	167	266	269	260	287	385	475	560	607	636	3 320	234	7 526	
<i>Procentfordeling:</i>																				
Under 5 000 kr.	71,3	19,6	2,9	1,2	5,0	100,0	2,5	10,0	15,8	14,2	9,1	7,5	7,4	7,6	5,8	5,9	5,5	4,5	4,2	100,0
5 000- 9 999 -	57,4	23,3	10,7	6,1	25,5	100,0	-	0,4	0,8	2,1	7,0	7,8	12,6	13,9	11,5	9,0	7,0	24,6	3,3	100,0
10 000- 14 999 -	61,8	25,5	10,3	1,5	0,9	100,0	-	-	-	0,3	-	1,5	2,7	5,2	10,3	11,2	14,0	53,9	0,9	100,0
15 000- 19 999 -	91,5	7,5	1,0	-	-	100,0	1,0	-	-	-	0,6	-	-	-	2,2	6,4	6,4	83,4	-	100,0
20 000- 24 999 -	98,3	1,7	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	3,1	4,8	6,4	85,7	-	100,0
25 000 kr. og derover.	97,9	-	-	-	-	100,0	2,1	-	-	-	-	-	-	3,9	6,0	6,0	78,1	-	100,0	
I alt....	70,7	18,0	6,1	2,0	3,2	100,0	0,8	2,2	3,5	3,6	3,5	3,8	5,1	6,3	7,4	8,1	8,5	44,1	3,1	100,0

Anm. Tabellen omfatter kun ca. 90 pct. af det på skibslisterne opførte antal sømænd, idet oplysningerne ikke har kunnet fås for de ca. 10 pct. af sømændene, der på grund af manglende eller mangelfuld selvangivelse er skønsmæssigt ansat.

Tabel 7. Sømændenes fordeling efter »egen indtægt om bord«, »anden indtægt i land« (end renteindtægt) og antallet af måneder med indtægt om bord.

Egen indtægt om bord	»Anden indtægt« i land						I alt
	under 1.000 kr.	1.000—1.999 kr.	2.000—2.999 kr.	3.000—4.999 kr.	5.000 kr. og derover	uoplyste	
<i>Under 1 000 kr.:</i>							
i 1- 3 måneder.....	80	33	7	33	—	—	153
4- 6 —	7	—	—	—	—	—	7
7- 9 —	—	—	—	—	—	—	—
10-12 —	—	—	—	—	—	—	—
uoplyste.....	20	—	—	13	13	—	46
I alt...	107	33	7	46	13	—	206
<i>1 000-1 999 kr.:</i>							
i 1- 3 måneder.....	20	27	20	—	13	—	80
4- 6 —	80	13	27	7	7	—	134
7- 9 —	40	—	—	—	—	—	40
10-12 —	20	—	—	—	—	—	20
uoplyste.....	—	—	—	—	—	—	—
I alt...	160	40	47	7	20	—	274
<i>2 000-2 999 kr.:</i>							
i 1- 3 måneder.....	20	53	7	—	27	7	114
4- 6 —	60	47	20	7	7	7	148
7- 9 —	67	7	—	—	—	—	74
10-12 —	13	—	—	—	—	—	13
uoplyste.....	13	—	—	—	—	7	20
I alt...	173	107	27	7	34	21	369
<i>3 000-4 999 kr.:</i>							
i 1- 3 måneder.....	20	27	13	7	33	—	100
4- 6 —	80	40	20	47	20	—	207
7- 9 —	173	33	7	—	—	7	220
10-12 —	207	—	—	—	—	13	220
uoplyste.....	7	—	—	—	—	—	7
I alt...	487	100	40	54	53	20	754
<i>5 000-9 999 kr.:</i>							
i 1- 3 måneder.....	20	—	—	—	—	—	20
4- 6 —	107	40	40	33	53	—	273
7- 9 —	347	153	47	47	13	13	620
10-12 —	600	13	13	—	—	33	659
uoplyste.....	20	7	—	—	—	27	54
I alt...	1 094	213	100	80	66	73	1 626
<i>10 000-14 999 kr.:</i>							
i 1- 3 måneder.....	—	—	—	—	—	—	—
4- 6 —	27	7	—	7	—	—	41
7- 9 —	287	73	7	13	—	20	400
10-12 —	1 667	27	—	7	—	40	1 741
uoplyste.....	13	—	—	—	—	7	20
I alt...	1 994	107	7	27	—	67	2 202

Tabel 7 (fortsat).

Egen indtægt ombord	»Anden indtægt« i land						I alt
	under 1.000 kr.	1.000— 1.999 kr.	2.000— 2.999 kr.	3.000— 4.999 kr.	5.000 kr. og derover	uoplyste	
<i>15 000—19 999 kr.:</i>							
i 1- 3 måneder.....	13	—	—	—	—	—	13
4- 6 —	—	—	—	—	7	—	7
7- 9 —	20	7	—	—	—	—	27
10-12 —	1 173	7	—	—	—	7	1 187
uoplyste.....	—	—	—	—	—	—	—
I alt....	1 206	14	—	—	7	7	1 234
<i>20 000 kr. og derover:</i>							
i 1- 3 måneder.....	—	—	—	—	—	7	7
4- 6 —	—	—	—	—	—	—	—
7- 9 —	40	—	—	—	—	—	40
10-12 —	680	13	—	7	—	20	720
uoplyste.....	—	—	—	—	—	—	—
I alt....	720	13	—	7	—	27	767
Tilsammen.....	5 941	627	228	228	193	215	7 432
Uoplyste egen indtægt....	—	—	—	—	—	93	93
Total.....	5 941	627	228	228	193	308	7 525

Anm. Tabellen omfatter kun ca. 90 pct. af det på skibslisterne opførte antal sømænd, idet oplysningerne ikke har kunnet fås for de ca. 10 pct. af sømændene, der på grund af manglende eller mangelfuld selvangivelse er skønsmæssigt ansat.

Tabel 8. Sømændenes fordeling efter ugen indtægt om bord«, »anden indtægt i land« (end renteindtægt) og antallet af måneder med indtægt om bord.
Procentfordeling.

Egen indtægt om bord. Procentfordeling efter såvel antal måneder med indtægt om bord som størrelsen af „anden indtægt“ i land.	„Anden indtægt“ i land						lait
	under 1.000 kr.	1.000— 1.999 kr.	2.000— 2.999 kr.	3.000— 4.999 kr.	5.000 kr. og derover	uoplyste	
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
<i>Under 5 000 kr. :</i>							
i 1- 3 måneder.....	8,7	8,7	3,0	2,5	4,6	0,4	27,9
4- 6 —	14,2	6,3	4,2	3,8		0,4	31,0
7- 9 —	17,5	2,5	0,4	—	—	0,4	20,8
10-12 —	15,0	—	—	—	2,1	0,8	15,8
uoplyste.....	2,5	—	—	0,8		0,4	4,5
I alt...	57,9	17,5	7,6	7,1	7,8	2,4	100,0
<i>5 000-9 999 kr. :</i>							
i 1— 3 måneder.....	1,2	—	—	—	—	—	1,2
4- 6 —	6,6	2,5	2,5	2,0	3,3	—	16,9
7- 9 —	21,3	9,4	2,9	2,9	0,8	0,8	38,1
10-12 —	36,9	0,8	0,8	—	—	2,0	40,5
uoplyste.....	1,2	0,4	—	—	—	1,7	3,3
I alt...	67,2	13,1	6,2	4,9	4,1	4,5	100,0
<i>10 000-14 999 kr.:</i>							
i 1— 3 måneder.....	—	—	—	—	—	—	—
4- 6 —	1,2	0,3	—	0,3	—	—	1,8
7- 9 —	13,1	3,3	0,3	0,6	—	0,9	18,2
10-12 —	75,7	1,3	—	0,3	—	1,8	79,1
uoplyste.....	0,6	—	—	—	—	0,3	0,9
I alt...	90,6	4,9	0,3	1,2	—	3,0	100,0
<i>15 000-19 999 kr.:</i>							
i 1— 3 måneder.....	1,0	—	—	—	—	—	1,0
4- 6 —	—	—	—	—	0,6	—	0,6
7- 9 —	1,6	0,6	—	—	—	—	2,2
10-12 —	95,0	0,6	—	—	—	0,6	96,2
uoplyste.....	—	—	—	—	—	—	—
I alt...	97,6	1,2	—	—	0,6	0,6	100,0
<i>20 000 kr. og derover:</i>							
i 1— 3 måneder.....	—	—	:	:	—	0,9	0,9
4- 6 —	—	—	—	—	—	—	—
7- 9 —	5,2	—	—	—	—	—	5,2
10-12 —	88,7	1,7	—	0,9	—	2,6	93,9
uoplyste.....	—	—	—	—	:	—	—
lait. ...	93,9	1,7	—	0,9	—	3,5	100,0

Tabel 8 (fortsat).

Egen indtægt om bord. Procentfordeling efter såvel antal måneder med indtægt om bord som størrelsen af „anden indtægt" i land.	„Anden indtægt" i land						lait
	under 1.000 kr.	1.000— 1.999 kr.	2.000— 2.999 kr.	3.000— 4.999 kr.	5.000 kr. og derover	uoplyste	
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
<i>Tilsammen:</i>							
i 1- 3 måneder	2,3	1,9	0,6	0,5	1,0	0,2	6,5
4-6 —	4,8	2,0	1,4	1,3	1,2	0,1	10,8
7-9 —	12,9	3,6	0,8	0,8	0,2	0,6	18,9
10-12 —	57,9	0,8	0,2	0,2	—	1,5	60,6
uoplyste	1,0	0,1	—	0,2	0,2	1,7	3,2
I alt...	78,9	8,4	3,0	3,0	2,6	4,1	100,0
Procentfordeling alene efter »anden indtægt« i land.							
<i>Tilsammen:</i>							
i 1- 3 måneder	35,5	28,7	9,7	8,2	15,0	2,9	100,0
4-6 —	44,2	18,0	13,1	12,4	11,5	0,8	100,0
7-9 —	68,6	19,2	4,3	4,2	0,9	2,8	100,0
10-12 —	95,6	1,3	0,3	0,3	—	2,5	100,0
uoplyste	30,4	2,9	—	5,4	5,4	55,9	100,0
lait...	78,9	8,4	3,0	3,0	2,6	4,1	100,0

Anm. Tabellen omfatter kun ca. 90 pct. af det på skibslisterne opførte antal sømænd, idet oplysningerne ikke har kunnet fås for de ca. 10 pct. af sømændene, der på grund af manglende eller mangelfuld selvangivelse er skønsmæssigt ansat.

Tabel 9. Sømændenes fordeling efter deres samlede egen indtægt og hustruens indtægt.

Sømændenes samlede egen indtægt	Hustruindtægt								I alt	Procentfor- deling
	A. Hovedstadsområdet									
	0 kr.	1— 999 kr.	1.000— 1.999 kr.	2.000— 2.999 kr.	3.000— 3.999 kr.	4.000— 4.999 kr.	5.000 kr. og der- over	uop- lyste ¹⁾		
Under 1 000 kr.....	20	—	—	—	—	—	—	—	20	0,5
1 000- 1 999	53	—	—	—	—	—	—	—	53	1,4
2 000- 2 999	73	—	—	—	—	—	—	—	73	1,9
3 000- 3 999	200	7	—	—	—	—	—	—	207	5,5
4 000- 4 999	200	—	—	7	—	—	—	—	221	5,8
5 000- 5 999	133	7	—	—	—	—	—	—	140	3,7
6 000- 6 999	100	—	—	—	—	—	—	—	100	2,7
7 000- 7 999	93	—	—	13	—	—	7	—	113	3,0
8 000- 8 999	173	—	—	—	—	7	7	—	187	4,9
9 000- 9 999	147	—	13	7	—	—	20	—	187	4,9
10 000-14 999	887	93	20	27	33	20	120	13	1213	32,1
15 000-19 999	540	40	27	7	7	—	47	—	668	17,7
20 000-24 999	280	13	—	13	7	7	7	—	327	8,6
25 000 kr. og derover.....	220	—	7	—	7	—	7	—	241	6,4
Uoplyste.....	20	—	—	—	—	—	—	13	33	0,9
I alt...	3 139	160	74	74	54	34	222	26	3 783	100,0
B. Øvrige land.										
Under 1 000 kr.....	40	—	—	7	—	—	—	—	47	1,3
1 000- 1 999	80	7	—	—	—	—	—	—	87	2,3
2 000- 2 999	167	—	—	—	—	—	—	—	167	4,5
3 000- 3 999	173	—	—	—	—	—	—	—	173	4,6
4 000- 4 999	220	—	—	—	13	7	—	—	240	6,4
5 000- 5 999	107	—	—	—	—	—	—	—	107	2,9
6 000- 6 999	140	—	—	—	—	—	—	—	140	3,7
7 000- 7 999	67	7	—	—	—	7	13	—	94	2,5
8 000- 8 999	233	—	7	—	—	—	7	—	247	6,6
9 000- 9 999	247	7	—	13	—	7	7	13	294	7,8
10 000-14 999	1053	53	20	7	7	7	47	27	1221	32,6
15 000-19 999	480	53	—	7	13	7	20	—	580	15,5
20 000-24 999	113	7	—	—	7	13	—	7	147	3,9
25 000 kr. og derover.....	127	—	—	—	—	7	—	7	141	3,8
Uoplyste.....	40	—	—	—	—	—	—	20	60	1,6
I alt...	3 287	134	27	34	40	55	94	74	3 745	100,0

Tabel 9 (fortsat).

Sømændenes samlede egen indtægt	Hustruindtægt								I alt	Procentfordeling
	Hele landet									
	0 kr.	i— 999 kr.	1.000— 1.999 kr.	2.000— 2.999 kr.	3.000— 3.999 kr.	4.000— 4.999 kr.	5.000 kr. og der- over	uop- lyste ¹⁾		
Under 1 000 kr.....	60	—	—	7	—	—	—	—	67	0,9
1 000- 1 999 -	133	7	—	—	—	—	—	—	140	1,8
2 000- 2 999 -	240	—	—	—	—	—	—	—	240	3,2
3 000- 3 999 -	373	7	—	—	—	—	—	—	380	5,1
4 000- 4 999 -	420	—	7	7	13	7	7	—	461	6,1
5 000- 5 999 -	240	7	—	—	—	—	—	—	247	3,3
6 000- 6 999 -	240	—	—	—	—	—	—	—	240	3,2
7 000- 7 999 -	160	7	—	13	—	7	20	—	207	2,7
8 000- 8 999 -	406	—	7	—	—	7	14	—	434	5,8
9 000- 9 999 -	394	7	13	20	—	7	27	13	481	6,4
10 000-14 999 -	1 940	146	40	34	40	27	167	40	2 434	32,3
15 000-19 999 -	1 020	93	27	14	20	7	67	—	1 248	16,6
20 000-24 999 -	393	20	—	13	14	20	7	7	474	6,3
25 000 kr. og derover.....	347	—	7	—	7	7	7	7	382	5,1
Uoplyste.....	60	—	—	—	—	—	—	33	93	1,2
I alt...	6 426	294	101	108	94	89	316	100	7 528	100,0

¹⁾ Det vil antagelig i de fleste tilfælde betyde, at hustruindtægten er 0.

Anm. Tabellen omfatter kun ca. 90 pct. af det på skibslisterne opførte antal personer, idet oplysningerne ikke har kunnet fås for de ca. 10 pct. af sømændene, der på grund af manglende eller mangelfuld selvangivelse er skønsmæssigt ansat.

Tabel io. Fordeling af de sømænd, hvis hustruer havde indtægt, efter deres egen og hustruens indtægt.

Sømændenes samlede egen indtægt	Hustruindtægt						Ialt	Samlet antal med hustruindtægt
	1—999 kr.	1.000—1.999 kr.	2.000—2.999 kr.	3.000—3.999 kr.	4.000—4.999 kr.	5.000 kr. og derover		
<i>Under 10 000 kr. :</i>	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Hovedstadsområdet	12,8	18,4	24,8	—	6,4	37,6	100,0	109
Øvrige land	19,3	6,4	18,3	11,9	19,3	24,8	100,0	109
Hele landet...	16,1	12,4	21,5	6,0	12,8	31,2	100,0	218
<i>10 000-14 999 kr.:</i>								
Hovedstadsområdet	29,7	6,4	8,6	10,5	6,4	38,3	100,0	313
Øvrige land	37,5	14,2	5,0	5,0	5,0	33,3	100,0	141
Hele landet...	32,2	8,8	7,5	8,8	5,9	36,8	100,0	454
<i>15 000-19 999 kr. :</i>								
Hovedstadsområdet	31,2	21,1	5,5	5,5	—	36,7	100,0	128
Øvrige land	53,0	—	7,0	13,0	7,0	20,0	100,0	100
Hele landet...	40,8	11,9	6,1	8,8	3,0	29,4	100,0	228
<i>20 000 kr. og derover:</i>								
Hovedstadsområdet	19,1	10,3	19,1	20,6	10,3	20,6	100,0	68
Øvrige land	20,6	—	—	20,6	58,8	—	100,0	34
Hele landet...	19,6	6,9	12,7	20,6	26,5	13,7	100,0	102
<i>Tilsammen:</i>								
Hovedstadsområdet	25,9	12,0	12,0	8,7	5,5	35,9	100,0	618
Øvrige land	34,9	7,0	8,9	10,4	14,3	24,5	100,0	384
Hele landet...	29,4	10,0	10,8	9,4	8,9	31,5	100,0	1 002

Anm. Tabellen omfatter kun ca. 90 pct. af det på skibslisterne opførte antal sømænd, idet oplysningerne ikke har kunnet fås for de ca. 10 pct. af sømændene, der på grund af manglende eller mangelfuld selvangivelse er skønsmæssigt ansat.

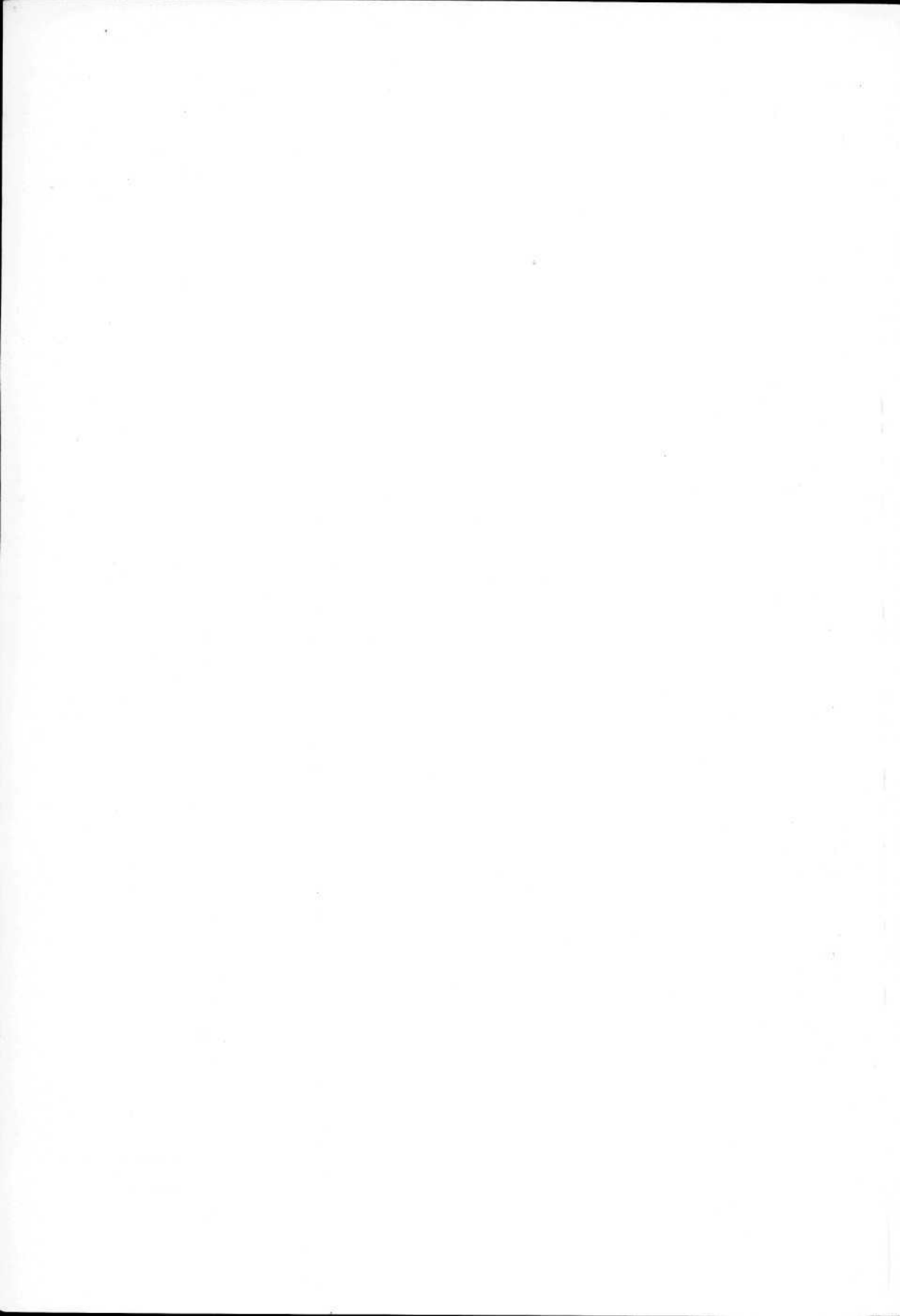
Tabel il. Sømændenes fordeling efter renteindtægtens størrelse.

Renteindtægt	Antal personer	Procentfordeling			
			500- 999 kr.	307	4,1
			1 000-1 999 -	187	2,5
0 kr.	4 906	65,2	2 000-2 999 -	60	0,8
1- 99 -	967	12,9	3 000-3 999 -	13	0,2
100- 199 -	293	3,9	4 000-4 999 -	13	0,2
200- 299 -	167	2,2	5 000-9 999 -	33	0,4
300- 399 -	247	3,3	Uoplyste	213	2,8
400- 499 -	113	1,5			
			Ialt. ...	7 519	100,0

Anm. Tabellen omfatter kun ca. 90 pct. af det på skibslisterne opførte antal sømænd, idet oplysningerne ikke har kunnet fås for de ca. 10 pct. af sømændene, der på grund af manglende eller mangelfuld selvangivelse er skønsmæssigt ansat.

Tabel 12. Sømændenes andel af kommuneskatteyderne i de enkelte kommuner.

	Antal sømænd	Antal kommuneskatteydere	Antal sømænd i pct. af antal kommuneskatteydere
			pct.
København	3 000	333 663	0,9
Frederiksberg	267	56 649	0,4
Gentofte	167	38 594	0,4
Gladsaxe	113	17 746	0,6
Herlev	40	4 951	0,8
Hvidovre	80	11 165	0,7
Lyngby-Taarbæk	180	20 428	0,9
Rødovre	73	9 890	0,7
Søllerød	33	9 157	0,4
Tårnby	60	11 835	0,5
Hørsholm	33	4 860	0,7
Øvrige kommuner i hovedstadsområdet	120	33 158	0,3
Hovedstadsområdet i alt...	4 166	552 096	0,8
Asminderød-Grønholt	47	3 566	1,3
Aunslev-Bovense	33	1 178	2,8
Bregninge (Tåsinge)	40	1 088	3,7
Esbjerg	233	22 146	1,1
Fredericia	33	12 100	0,3
Frederikshavn	53	8 888	0,6
Hasseris	47	4 142	1,1
Helsingør	173	9 041	1,9
Hillerød	33	5 545	0,6
Horsens	53	14 259	0,4
Kolding	53	13 711	0,4
Korsør	40	5 642	0,7
Læsø	33	1 498	2,2
Marstal handelsplads	60	891	6,7
Marstal landsogn	47	1 198	3,9
Nakskov	73	7 988	0,9
Nordby	47	1 060	4,4
Nyborg	60	4819	1,2
Nykøbing-Falster	40	7 601	0,5
Odense	133	43 638	0,3
Randers	40	15 310	0,3
Roskilde	40	12 904	0,3
Slagelse	33	9 276	0,4
Svendborg	180	10 260	1,8
Sønderborg	40	7 589	0,5
Tikøb	33	4 963	0,7
Ålborg	260	32 363	0,8
Århus	253	49 134	0,5
Andre kommuner	2 026	1 087 123	0,2
I alt øvrige land...	4 236	1398 921	0,3
Hele landet...	8 402	1951 017	0,4

Afgrænsningen mellem udenrigsfart og nærfart.

Det skraverede område angiver søfartsområdet.

